

SFC2021 za programe koji dobivaju potporu EFRR-a (cilj „Ulaganje u radna mjesta i rast”), fonda ESF+, Kohezijskog fonda i EFPR-a – članak 21. stavak 3.

CCI	2021HR16FFPR002
Naziv na engleskom	Integrated Territorial Programme 2021 - 2027
Naslov na nacionalnom jeziku/jezicima	HR - Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.
Verzija	1.0
Prva godina	2021
Zadnja godina	2027
Prihvatljivo od	2021.01.01
Prihvatljivo do	2029.12.31
Broj odluke Komisije	
Datum odluke Komisije	
Regije prema NUTS-u obuhvaćene programom	HR0 - Hrvatska HR02 - Panonska Hrvatska HR021 - Bjelovarsko-bilogorska županija HR022 - Virovitičko-podravska županija HR023 - Požeško-slavonska županija HR024 - Brodsko-posavska županija HR025 - Osječko-baranjska županija HR026 - Vukovarsko-srijemska županija HR027 - Karlovačka županija HR028 - Sisačko-moslavačka županija HR03 - Jadranska Hrvatska HR031 - Primorsko-goranska županija HR032 - Ličko-senjska županija HR033 - Zadarska županija HR034 - Šibensko-kninska županija HR035 - Splitsko-dalmatinska županija HR036 - Istarska županija HR037 - Dubrovačko-neretvanska županija HR05 - Grad Zagreb HR050 - Grad Zagreb HR06 - Sjeverna Hrvatska HR061 - Međimurska županija HR062 - Varaždinska županija HR063 - Koprivničko-križevačka županija HR064 - Krapinsko-zagorska županija HR065 - Zagrebačka županija
Predmetni fond/fondovi	EFRR FPT
Program	☐ u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” samo za najudaljenije regije

Sadržaj

1. Programska strategija: glavni izazovi i odgovori politike	8
Tablica 1.	17
2. Prioriteti	25
2.1. Prioriteti koji nisu obuhvaćeni tehničkom pomoći	25
2.1.1. Prioritet: 1.. Industrijska tranzicija hrvatskih regija	25
2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.1. Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija (EFRR)	25
2.1.1.1.1. Intervencije fondova	25
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	25
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	26
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	26
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a	27
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	27
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	27
2.1.1.1.2. Pokazatelji	27
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	28
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata	28
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	29
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	29
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja	29
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	29
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+	29
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	30
2.1.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.3. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja (EFRR)	31
2.1.1.1.1.1. Intervencije fondova	31
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	31
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	32
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	32
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a	33
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	33
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	33
2.1.1.1.1.2. Pokazatelji	33
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	34
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata	34
2.1.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	34
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	34
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja	35
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	35
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+	35
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	35

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.4. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (EFRR).....	37
2.1.1.1.1. Intervencije fondova.....	37
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	37
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:.....	37
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	38
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	39
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a.....	39
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a.....	39
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	39
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja.....	39
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata.....	40
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije.....	40
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije.....	40
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	40
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus.....	40
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	41
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a.....	41
2.1.1. Prioritet: 2.. Jačanje zelenog, čistog i, pametnog i održivog gradskog prometa u okviru integriranog teritorijalnog ulaganja u gradovima (Specifični cilj za urbanu mobilnost utvrđen u članku 3. stavku 1. točki (b) podtočki viii. Uredbe o EFRR-u i Kohezijskom fondu).....	42
2.1.1.1. Specifični cilj: RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika (EFRR).....	42
2.1.1.1.1. Intervencije fondova.....	42
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	42
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:.....	42
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	43
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	43
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a.....	44
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a.....	44
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	44
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja.....	44
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata.....	45
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije.....	45
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije.....	45
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	45
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus.....	46
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	46
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a.....	46
2.1.1. Prioritet: 3.. Razvoj urbanih područja kao pokretača regionalnog rasta i razvoja njihovih funkcionalnih područja te razvoj održivih i zelenih otoka.....	47

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima (EFRR).....	47
2.1.1.1.1. Intervencije fondova.....	47
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	47
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:.....	49
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	50
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	50
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a.....	51
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a.....	51
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	51
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja.....	52
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata.....	52
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije.....	53
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije.....	53
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	54
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus.....	54
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	54
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a.....	54
2.1.1.1. Specifični cilj: RSO5.2. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana (EFRR).....	55
2.1.1.1.1. Intervencije fondova.....	55
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	55
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:.....	57
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	57
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	58
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a.....	59
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a.....	59
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	59
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja.....	59
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata.....	60
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije.....	61
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije.....	61
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	62
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus.....	62
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	62
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a.....	62
2.1.1. Prioritet: 4.. Pravedna tranzicija.....	63
2.1.1.1. Specifični cilj: JSO8.1. Omogućivanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma (FPT).....	63

2.1.1.1.1. Intervencije fondova.....	63
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	63
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:.....	65
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+.....	66
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	66
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a.....	67
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a.....	67
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	67
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja.....	67
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata.....	68
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije.....	69
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije.....	70
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	70
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus.....	70
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	71
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a.....	71
2.2. Prioriteti u okviru tehničke pomoći.....	72
3. Financijski plan.....	73
3.1. Prijenosi i doprinosi (1).....	73
Tablica 15.A: Doprinosi programu InvestEU* (rašclamba po godinama).....	73
Tablica 15.B: Doprinosi programu InvestEU* (sažetak).....	73
Obrazloženje, uzimajući u obzir način na koji ti iznosi pridonose postizanju ciljeva politike odabranih u programu u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o programu InvestEU.....	74
Tablica 16.A: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja (rašclamba po godinama).....	74
Tablica 16.B: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja* (sažetak).....	74
Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja – obrazloženje.....	74
Tablica 17.A: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove* (rašclamba po godinama).....	74
Tablica 17.B: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove (sažetak).....	75
Prijenosi među fondovima s podijeljenim upravljanjem, uključujući prijenose među fondovima kohezijske politike – obrazloženje.....	75
3.2. FPT: dodijeljena sredstava u programu i prijenosi (1).....	75
3.2.1. Sredstva FPT-a dodijeljena programu prije prijenosâ po prioritetu (ako je relevantno) (2).....	75
Tablica 18. Sredstva FPT-a dodijeljena programu u skladu s člankom 3. Uredbe o FPT-u, prije prijenosâ.....	75
3.2.2. Prijenosi u FPT u obliku dopunske potpore (1) (ako je relevantno).....	75
Tablica 18.A: Prijenosi u FPT unutar programa (rašclamba po godinama).....	76
Tablica 18.B: Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ u FPT u okviru programa.....	76
Tablica 18.C: Prijenosi u FPT iz drugih programa (rašclamba po godinama).....	76
Tablica 18.D: Prijenos sredstava fondova EFRR i ESF+ iz drugih programa u FPT u ovaj program.....	76
Obrazloženje dopunskog prijenosa iz fondova EFRR i ESF+ na temelju planiranih vrsta intervencija.....	77
3.3. Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja.....	77
Tablica 19.A: Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja, u okviru programa (rašclamba po godinama).....	77

Tablica 19.B: Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja, u druge programe (raščlamba po godinama)	77
3.4. Prijenosi natrag (1)	77
Tablica 20.A: Prijenosi natrag (raščlamba po godinama)	77
Tablica 20.B: Prijenosi natrag* (sažetak).....	78
3.5. Odobrena financijska sredstva po godini.....	79
Tablica 10. Odobrena financijska sredstva po godini.....	79
3.6. Ukupna odobrena financijska sredstva prema fondu i nacionalno sufinanciranje	80
Tablica 11. Ukupne financijske dodjele prema fondu i nacionalni doprinos	80
4. Uvjeti koji omogućuju provedbu.....	81
5. Programska tijela	96
Tablica 13.: Programska tijela	96
Raspodjela nadoknađenih iznosa za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a ako je utvrđeno više tijela kojima Komisija izvršava plaćanja	96
6. Partnerstvo	97
7. Komunikacija i vidljivost	100
8. Upotreba jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima	103
Tablica 14.: Upotreba jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima	103
Dodatak 1.: Doprinos Unije na temelju jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa	104
A. Sažetak glavnih elemenata.....	104
B. Pojediniosti prema vrsti operacije.....	105
C. Izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa	105
1. Izvor podataka upotrijebljenih za izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa (tko je proizveo, prikupio i zabilježio podatke; gdje su podaci pohranjeni, krajnji datumi, potvrđivanje itd.).....	105
2. Navedite zašto su predložena metoda i izračun na temelju članka 94. stavka 2. UZO-a relevantni za tu vrstu operacije.....	105
3. Navedite kako su provedeni izračuni, posebice uključujući sve pretpostavke s obzirom na kvalitetu ili količine. Ako je relevantno, moraju se upotrijebiti statistički dokazi i referentne vrijednosti te ih se, na zahtjev, mora dostaviti u formatu kojim se Komisija može koristiti.....	105
4. Objasnite kako ste osigurali da su u izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa uključeni samo prihvatljivi rashodi.....	105
5. Procjena jednog ili više tijela za reviziju s obzirom na metodologiju izračuna te iznose i mehanizme kojima se osiguravaju provjera, kvaliteta, prikupljanje i pohrana podataka.	105
Dodatak 2.: Doprinos Unije na temelju financiranja koje nije povezano s troškovima	107
A. Sažetak glavnih elemenata.....	107
B. Pojediniosti prema vrsti operacije.....	108
Dodatak 3.: Popis planiranih operacija od strateške važnosti s rasporedom	109
Teritorijalni plan za pravednu tranziciju - TJTP01HR. TERITORIJALNI PLAN ZA PRAVEDNU TRANZICIJU (1.0)	110
1. Pregled postupka tranzicije i utvrđivanje najteže pogođenih područja unutar države članice	110
2. Procjena izazova povezanih s tranzicijom za svako utvrđeno područje.....	114
Područje: Istarska županija (područje Labinštine i Pule)	114
2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.	114
2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. radi postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.	116
2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima	118
2.4. Vrste predviđenih operacija.....	119
Područje: Sisačko-moslavačka županija.....	123
2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.	123

2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. radi postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.	125
2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima	127
2.4. Vrste predviđenih operacija.....	128
3. Mehanizmi upravljanja.....	133
4. Pokazatelji ostvarenja ili rezultata za pojedine programe	135
Objašnjenje nužnosti posebnih pokazatelja ostvarenja ili rezultata za pojedine programe na temelju predviđenih vrsta operacija.....	135
DOKUMENTI.....	136

1. Programska strategija: glavni izazovi i odgovori politike

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (a) podtočke od i. do viii. i točka (a) podtočka x. te članak 22. stavak 3. točka (b) Uredbe (EU) 2021/1060 (UZO)

Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027. (ITP) uključuje korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Fonda za pravednu tranziciju (FPT). Provođen će se u okviru cilja Ulaganje za radna mjesta i rast te će pridonijeti ispunjavanju ciljeva politike 1, 2, 5 i FPT definiranih u članku 4. UzO 2021/1060.

Iako je cijela Hrvatska na 64% prosječne razine razvijenosti EU, postoje značajne razlike po pojedinim područjima u životnom standardu i riziku od siromaštva. U 2018. godini Zagreb je bio čak 3,5 puta razvijeniji od županije s najmanjim BDP-om po stanovniku (Virovitičko-podravska). Dodatno, osim Zagreba još su tri županije bile iznad prosjeka RH dok su se četiri županije nalazile na manje od 60% tog prosjeka. HR je suočena s primjetnim teritorijalnim neravnotežama koje otežavaju konkurentnost i potencijal održivog rasta i uspostavu pozitivnih demografskih trendova što je vidljivo iz rezultata popisa stanovništva 2021., prema kojima se broj stanovnika smanjio za više od 9%.

U razdoblju 2014. - 2020. nije postojao program namijenjen specifičnim problemima i izazovima na lokalnoj i regionalnoj razini. Štoviše, srednjoročno vrednovanje napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu (SoP), 2020., istaklo je potrebu objavljivanja ciljanih poziva i razvoja kapaciteta potencijalnih korisnika. Uvođenje ITP-a glavni je način provedbe tih preporuka.

ITP je pripremljen na temelju iskustava i pouka stečenih u razdoblju 2014. – 2020., iz Projekta SBS kojim je uspostavljen usmjereniji pristup upotrebi fondova EU-a, iskustva 8 gradova koji primjenjuju mehanizam integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) te pilot-projekta za male gradove na depriviranim područjima.

Temelj ITP-a je Nacionalna razvojna strategija RH (NRS 2030.), koji određuje četiri smjera razvoja, od kojih se na ITP odnosi smjer za uravnoteženi regionalni razvoj koji će se postići putem industrijske tranzicije regija i gradova u okviru CP 1, osnaživanjem zelenog i čistog prometa u urbanim središtima unutar CP 2, razvoja pametnih i održivih gradova i otoka u okviru CP 5 te pravednom tranzicijom u Istarskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji putem FPT. Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. (PKK) se fokusira na tradicionalne sektore, temeljeći svoju intervencijsku logiku na nacionalnim strategijama, dok ITP odgovara na razvojne izazove određenog područja koji se ne mogu riješiti samo nacionalnim politikama te integrira ulaganja temeljem pristupa „odozdo prema gore“, omogućujući regionalnoj i lokalnoj zajednici određivanje prioriteta, i to gradovima i otocima u skladu sa teritorijalnim strategijama (TS), NUTS 2 regijama u planovima industrijske tranzicije (PIT) te IŽ i SMŽ za FPT u Teritorijalnom planu za pravednu tranziciju (TPPT). Više o komplementarnostima i razgraničenju između programa kao i s drugim instrumentima Unije nalazi se u SoP-u. Teritorijalna usmjerenost PKK-a je ojačana u usporedbi s 2014. – 2020., pri čemu se u oba programa dodatna pozornost posvećuje razvojnim izazovima potpomognutih i brdsko-planinskih područja.

Za razliku od PKK, to će se postići osnaživanjem regionalnih i lokalnih korisnika za preuzimanje vlasništva nad utvrđivanjem prioriteta i provedbom ulaganja koja zadovoljavaju njihove specifične geografske i socioekonomske potrebe ili nadopunjuju nacionalne prioritete. ITP je usmjeren na ona područja u kojima se, unatoč razlikama u geografskoj veličini i upravljačkim strukturama, ovaj proces uspostavlja razvojem teritorijalnih/strategija lokalnih i regionalnih dionika, kako je definirano u članku 29. UzO (CP 2 i 5) ili sličnim participativnim pristupima (CP 1 i FPT).

Industrijska tranzicija hrvatskih regija

Hrvatske regije prolaze kroz restrukturiranje svojih gospodarstava te uz iznimku Zagreba, znatno zaostaju za prosjekom EU-a, bilježeći negativne demografske i gospodarske trendove, deindustrijalizaciju te odljev mozgova. Gospodarska analiza županija koju je provela HGK dokazuje da postoji veliki razvojni jaz između Zagreba i ostatka zemlje, s izazovima posebno izraženim u područjima u kojima je deindustrijalizacija povezana s nedostatkom pametnih vještina za zanimanja usmjerena na budućnost i niskom produktivnošću, uglavnom zbog zastarjelih tehnologija.

Prema podacima iz 2017. godine, daleko najveći BDP od svih županija imao je Zagreb sa 125 mlrd kn, dok je na začelju Ličko-senjska županija s BDP-om od 3,1 mlrd kn. Nadalje, pet slavonskih te Ličko-senjska županija činile su tek 12,3% nacionalnog BDP-a. Čak četiri od pet slavonskih županija nalaze se na razini ispod 60% prosječne razine razvijenosti RH. U 2019. u Zagrebu je bilo koncentrirano 33,5% ukupnog broja poduzetnika, 38,4% ukupnog broja zaposlenih i čak 50% ostvarenih ukupnih prihoda, dok su poduzetnici iz Ličko-senjske i Požeško-slavonske županije činili manje od 1% ukupnog broja poduzetnika, a njihovi su prihodi činili tek 0,3%, odnosno 0,6% ukupnih prihoda svih poduzetnika RH.

Uz lošu strukturu gospodarstva, niska ulaganja u istraživanje i razvoj, nedovoljno razvijenu poslovnu infrastrukturu, neučinkovite regionalne ekosustave za poduzetnike, ključni društveni izazovi koji utječu na gospodarski rast i razvoj regija povezani su sa starenjem i odljevom radno sposobnog stanovništva. Stoga će se na temelju Smjernica Europske komisije (EK) za industrijsku tranziciju u RH primijeniti koncept industrijske tranzicije triju NUTS 2 regija: Panonske, Jadranske i Sjeverne Hrvatske.

Njihove granice označavaju specifična geografska područja s jedinstvenom povijesnom baštinom, relativnim industrijskim specijalizacijama te društveno-gospodarskim i demografskim uvjetima. Iako su to područja veća od gradova ili otoka riječ je o teritorijalnom pristupu usmjerenom na regije različitih industrijskih karakteristika i uključuje sudjelovanje regionalnih dionika, odnosno pristupa „odozdo prema gore“. Svaka regija ima posebne potrebe i kapacitete u području istraživanja i inovacija te vlastiti teritorijalni kapital. Panonska se oslanja na svoj prirodni potencijal (šume i poljoprivredno zemljište), Jadranska na morske resurse i turizam, a Sjeverna Hrvatska na tradicionalne oblike industrijske proizvodnje. Upravljanje je na razini županija a uključenost regionalnih i lokalnih dionika osigurana je koordinacijom među županijama.

Ovakav regionalni pristup usmjeren na konkretna područja temelji se na pozitivnim iskustvima Projekta SBS, koji je doprinio revitalizaciji područja pet županija istočne RH, posebno usmjeravajući sredstva iz ESI fondova za projekte u različitim sektorima i koji je doveo do stvaranja poslovnih prilika za poduzeća i građane čime se jača gospodarski rast i zaustavlja negativni demografski trend. U okviru Projekta provedena je dijagnostička procjena kojom se, u suradnji s dionicima, omogućio razvoj modela industrijske tranzicije Panonske RH. Metodologija Svjetske banke je primijenjena na Jadransku i Sjevernu RH. Izrađeni su PIT Panonske, Sjeverne i Jadranske Hrvatske, koje su odobrile županije kao izvršna vlast na regionalnoj razini, a temelje se na regionalnim posebnostima i razvojnom potencijalu te se njima definiraju smjerovi promjena, planovi transformacije i prioritetne niše regionalnog gospodarstva grupiranog u regionalne lance vrijednosti (RLV) i utvrđuje institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje provedbe PIT-ova. Proces poduzetničkog otkrivanja, u procesu pripreme i provedbe industrijske tranzicije, uključuje mapiranje dionika RLV kako bi se utvrdile ključne misije te ciljevi i načela te uspostavljanje strateških foruma za svaki RLV u okviru kojih će se izraditi akcijski planovi.

IT je sastavni dio Strategije pametne specijalizacije RH do 2029. godine (S3). Za jačanje konkurentnosti gospodarstva, rast i razvoj MSP te jačanje znanstvene izvrsnosti i istraživačko-poslovne suradnje kroz PKK-a sredstva iz EFRR-a će se usmjeriti u okviru S3 na području cijele RH. U okviru ITP-a naglasak će

biti na postizanju širenja inovacija te unaprjeđenju regionalne konkurentnosti NUTS 2 regija te na rastu i razvoju MSP-ova u okviru RLV koji čine okosnicu lokalnog gospodarstva. Na taj način IT doprinosi srednjoročnim i specifičnim ciljevima S3 kroz jačanje pozicije prioriternih niša regionalnog gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti. Uz osiguranu komplementarnost ciljeva, nova generacija S3 na ovaj način adresira regionalne specifičnosti kroz „place-based“ usmjerena ulaganja potičući konkurentnost i specijalizaciju regija. Na temelju PIT-ova, horizontalni cilj S3 „Pametna specijalizacija i jačanje regionalnog gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti” kroz RLV definiran je kao ključni regionalni alat za usmjeravanje sredstava iz CP 1 na tri regije koje prolaze kroz IT, a cilj im je omogućiti modernizaciju i diversifikaciju regionalnog gospodarstva kroz strateška partnerstva za inovacije, podupiranje MSP-ova u komercijalizaciji inovacija, prihvaćanje naprednih tehnologija, razvoj vještina te uspostavu učinkovitog ekosustava.

CP 1 pruža okvir za teritorijalne strategije za razvoj urbanih područja i otoka koji daju potporu poduzetništvu putem razvoja poslovne infrastrukture u prioriternim nišama RLV – pri čemu će gradovi sudjelovati kroz ITU mehanizam dok će otoci imati priliku sudjelovati u RLV ovisno o fokusu njihovih zasebnih TS ali i potpomognutim i brdsko-planinskim područjima za razvoj MSP-ova u okviru RLV sukladno potrebama.

Razvoj PIT-ova temelji se na partnerskom dijalogu i procesu poduzetničkog otkrivanja u kojem su sudjelovali dionici iz poslovnog, znanstveno-istraživačkog, javnog sektora uključujući predstavnike regionalne i nacionalne razine te civilnog sektora.

IT čini sastavni dio upravljanja S3 te je MRRFEU član Nacionalnog inovacijskog vijeća S3 kao tijela nadležnog za koordinaciju provedbe S3. Jednom godišnje MRRFEU, uz podršku Koordinacijskih vijeća Panonske, Sjeverne i Jadranske RH (Koordinacijska vijeća) koju čine župani triju regija, izrađuje izvješće o provedbi PIT-ova te ga upućuje S3 jedinici za provedbu politika. U provedbu PIT-ova bit će uključeni Quadriple Hellix dionici kroz već uspostavljen institucionalni okvir za industrijsku tranziciju koji se sastoji od Koordinacijskih vijeća te RLV strateških foruma. Učinkovito upravljanje procesom IT na razini NUTS 2 omogućit će se kroz rad RLV strateških foruma i Koordinacijskih vijeća.

Razvoj pametnih i održivih gradova

U razdoblju 2014. – 2020. ITU mehanizam se provodi u 4 urbane aglomeracije (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek) i 4 veća urbana područja (Zadar, Slavonski Brod, Pula i Karlovac) s preko 50.000 stanovnika.

Uspostavljanje ITU mehanizma dovelo je do kašnjenja u provedbi zbog izazova u uspostavi sustava i prvotno niskog administrativnog kapaciteta uključenih gradova. U 2019. stopa apsorpcije je iznosila 13% i 1,5%, no do svibnja 2022. stopa ugovorenosti iznosila je 98%, a stopa apsorpcije 21%, pri čemu je procijenjena stopa apsorpcije do kraja 2023. iznosi 93%. Unatoč poteškoćama, provedba ITU dovela je do pozitivnih rezultata, što je važan korak prema uključivanju lokalnih dionika u regionalni razvoj RH (pristup „odozdo prema gore“), kao i prema promicanju integriranog pristupa ulaganja funkcionalnih urbanih područja. Kapacitet postojećih ITU gradova u području strateškog planiranja, uzajamne i međusektorske suradnje te pripreme i provedbe projekata je ojačan decentralizacijom sustava upravljanja odnosno delegiranjem funkcije ocjene kvalitete projektnih prijedloga, uz istovremeno jačanje kapaciteta MRRFEU-a za provedbu ITU mehanizma što se očitovalo i u bržem uključivanju Karlovaca kao ITU grada. Navedeni kapaciteti na strani sustava će se nastaviti jačati čime će se osigurati potpora novim ITU gradovima.

Temeljem pozitivnih iskustva provedbe 2014.-2020. i nacionalnog zakonodavstva za teritorijalni ustroj i razvoj urbanih područja, RH je proširila provedbu ITU mehanizma u razdoblju 2021. – 2027. na 22 grada sa ukupno 192 jedinice lokalne samouprave. Ovim pristupom smanjit će se nejednakosti u razvoju RH.

Glavni kriteriji za odabir je pravni status grada kao županijskog sjedišta uz dvije iznimke - Pula i Vinkovci jer je njihov broj stanovnika veći od broja stanovnika u njihovim županijskim sjedištima (Pazin i Vukovar), a njihovim uključivanjem osigurava se veći doseg urbanog razvoja, uz daljnji razvoj kapaciteta za provedbu. 22 grada ispunjavaju kriterij velikog grada i/ili grada sjedišta županije, po broju stanovnika i/ili teritorijalnom značaju imaju najveći potencijal biti pokretači ujednačenog razvoja okolnog područja, ujednačenog razvoja županija, a time i cjelokupnog regionalnog razvoja RH.

Veliki gradovi i gradovi sjedišta županija ovlaštene u svom samoupravnom djelokrugu obavljati određene poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana. Cilj je stoga, osim velikih gradova koji su gospodarski, kulturni, zdravstveni, prometni i znanstveni centri, podržati i razvojnu ulogu manjih gradova kako bi se smanjile razlike između urbanih i ruralnih područja kroz njihov razvoj i potaknuo policentrični razvoj.

Urbana područja u RH suočavaju se s izazovima poput klimatskih promjena, onečišćenja, povećanog rizika od prirodnih katastrofa, pojačanog korištenja resursa, održivog gospodarstva, neodržive urbanizacije, degradacije, gubitka prirodnog kapitala. Participativni pristup s predstavnicima gradova i drugim dionicima lokalne i regionalne razine započeo je tijekom pripreme NRS 2030. i nastavljen je kroz proces programiranja u RS ITR, pri čemu su identificirana područja ulaganja do 2030. godine u okviru SC 1(iii) razvoj poduzetništva u urbanim područjima i 2(viii) čisti i pametni gradski promet te 5(i) kulturna baština i turizam, brownfield, pilot projekti na razini gradskih naselja i četvrti te promicanje energetske učinkovitosti, zelena infrastruktura, ulaganja u višenamjensku infrastrukturu i javne površine.

1(iii) Gradovi kao nositelji policentričnog razvoja, imaju važnu ulogu u IT regija. Njihov položaj u tom procesu ojačat će se kroz unaprjeđivanje poslovne infrastrukture i jačanje poslovnih potpornih institucija, s ciljem pozicioniranja ITU gradova kao regionalnih centara u stvaranju regionalnih eko sustava koji daju učinkovitu podršku RLV i razvoju prioritetnih niša. Predviđena ulaganja dio su prioriteta vezanog uz industrijsku tranziciju, a ne SC 5(i) kako bi se lakše postigla sadržajna integracija s procesom industrijske tranzicije.

2(viii) Gradski prijevoz je zastario i nije dostatan za ispunjavanje postojećih potreba. Prema Strategiji prometnog razvoja RH jedan od velikih problema gradova je i neadekvatan gradski promet koji stvara jednu četvrtinu ukupnih stakleničkih plinova i uzrok je prometnih gužvi, loše kvalitete zraka, a 69% prometnih nesreća događa se upravo u gradovima. Na brojne potrebe također ukazuju i planovi održive urbane mobilnosti koje je izradio velik broj gradova planiranih za provedbu ITU mehanizma. Komplementarno s aktivnostima u okviru PKK koje su usmjerene prema gradovima većim od 50.000 stanovnika, u okviru ITU mehanizma provodit će se aktivnosti za održivi urbani promet u gradovima manjim od 50.000 stanovnika. Ulaganja u urbanu mobilnost teže je integrirati sa preostalim ulaganjima iz SC 5(i) te je iz tog razloga u ovom programu predstavljen izdvojeno kao zaseban prioritet.

5(i) U razdoblju 2014. - 2018. godine broj turista koji su posjetili gradove narastao je za 53,13%, što je više od državnog prosjeka (43,39%). Na ITU području nalazi se preko 30% kulturnih dobara od ukupno upisanih u Registar kulturnih dobara RH stoga postoji potreba očuvanja i održive obnove kulturno-povijesnih dijelova gradova što je značajno za povećanje turističke privlačnosti gradova i njihov gospodarski razvoj. Poticat će se oni projekti koji istovremeno odgovaraju na više razvojnih potreba u urbanom području kroz integrirani pristup (energetska učinkovitost, popratna zelena infrastruktura itd.). Obzirom na navedeno, ovakva ulaganja imaju svoje mjesto isključivo u ovom SC.

Veliki hrvatski gradovi u odnosu na ostale europske i svjetske gradove imaju nizak indeks kriminaliteta i relativno visok indeks sigurnosti. Kako bi se potaknuo nastavak tog trenda ulaganja će se usmjeriti prema sigurnosti javnih površina, sportskih i kulturnih sadržaja te parkova potičući integrirani pristup, kroz

višenamjensku infrastrukturu, obnovu nefunkcionalnih brownfield lokacija, ozelenjivanja zapuštenih gradskih otvorenih prostora i sl.

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine ističe da se sve više gradova bori s izazovima neodržive urbanizacije, degradacijom i gubitkom prirodnog kapitala. S obzirom da trenutno 75% europskog i 58% hrvatskog stanovništva živi u urbanim područjima, ključnu ulogu u rješavanju razvojnih izazova, kao što su učinkovito korištenje resursa, može imati stvaranje, očuvanje i upravljanje zelenom infrastrukturom u urbanim područjima. Aktivnosti u okviru ITU mehanizma provodit će se komplementarno s pilot aktivnostima razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima u okviru specifičnog cilja 2(vii) PKK. Dodatno, Programom energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine, predviđa se energetska obnova svih zgrada (stambenih i nestambenih) s usmjeravanjem obnove prema nZEB standardu, koji podrazumijeva i snažnije korištenje OIE te uključivanje koncepta zelene infrastrukture u prostorno planiranje.

Prema Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030. u većim gradovima postoji i velik broj brownfield lokacija koje su dio izgrađenih dijelova naselja, ali nisu funkcionalne i predstavljaju rizik za okoliš, ali i potencijal u smislu kružne obnove pri čemu bi se aktiviranjem tih lokacija smanjila potreba za širenjem građevinskih područja. Budući da se u RH godišnje izgradi tek 1 do 2% novih zgrada, potencijal postizanja ciljeva održivog razvoja za postojeće zgrade je značajan. Dodatno, aktivnosti za kojima je izražena potreba u urbanim područjima doprinijet će postupnom povećanju trenutne stope energetske obnove ukupnog fonda zgrada s 0,7% godišnje na 3% 2030. godine kako bi se doprinijelo dekarbonizaciji postojećeg fonda zgrada do 2050. godine.

Zbog razlika u potrebama koje su navela urbana područja nacionalni ciljevi primjenjivat će se na odgovarajući način na svaki grad pojedinačno. To će se odraziti u SRUP-ovima, u kojima će se utvrditi konkretne vrste intervencija koje će biti prihvatljive za financiranje u okviru specifičnih ciljeva 1(iii), 2(viii) i 5(i). Nakon što se izrade SRUP-ovi te definiraju sva područja ulaganja, procijenit će se širenje i daljnji razvoj ITU mehanizma na druge prioritete, fondove ili programe.

Po donošenju SRUP-ova započet će se s provedbom pri čemu će postojećih 8 gradova, koji čine dio akreditirane strukture 2014-2020, imati ulogu posredničkog tijela za odabir operacija dok će se nakon osiguravanja razumnog jamstva da grad ima odgovarajuću strukturu, administrativne kapacitete i znanje za provedbu, moći uvoditi drugi gradovi u sustav upravljanja i kontrole (SUK). Kroz mjere predviđene u okviru Plana jačanja kapaciteta za korištenje fondova EU jačat će se postojeći i novi administrativni kapaciteti, kroz edukacije i razmjenu znanja i iskustava s tijelima drugih SUK, putem već uspostavljenih ali i novih platformi i alata.

Razvoj pametnih i održivih otoka

U okviru NRS-a 2030. razvoj pametnih i održivih otoka utvrđen je kao jedan od prioriteta razvojne politike HR, dok Nacionalni plan razvoja otoka za razdoblje 2021. – 2027. (NPRO) definira prioritete za daljnji razvoj otoka. Zakonodavni okvir predviđa obvezu donošenja županijskih razvojnih planova (ŽRP) u sklopu kojih će otočna zajednica, zajedno sa obalno-otočnom županijom, izraditi teritorijalne strategije za otoke sukladno stavku c članka 28. te članka 29. Uredbe o općim odredbama, po čijem donošenju će se započeti s provedbom.

Participativni pristup primjenjivao se od izrade NRS-a kroz Radnu podskupinu za održive i pametne otoke, potom kroz Radnu skupinu za izradu NPRO-a u koju je bio uključen široki krug otočnih kao i nacionalnih te regionalnih dionika, a nastavljen je kroz rad Radne skupine u procesu programiranja putem pristupa „odozdo prema gore“ u definiranju prioriteta ulaganja za otočna područja te uz potporu županijskih otočnih koordinatora.

Teritorijalne strategije izrađuju, donose i provode obalno-otočne županije, kao dodatak ŽRP-ovima, u

suradnji s Otočnim partnerstvom koju čine otočni dionici s područja pojedine obalno-otočne županije.

NPRO je posebno usmjeren na tri razvojne domene: društvo, gospodarstvo, okoliš i prostor, koje obuhvaćaju među ostalim i razvojne potrebe i potencijale za programska područja, koja će se financirati i u okviru ITP-a, poput socijalne infrastrukture i usluga, razvoja civilnog društva, poduzetništva, zaštite prirode i okoliša, čiste energije, obnovljivih izvora energije, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja njihovog utjecaja te očuvanja kulturne baštine.

Prema NPRO 2021. – 2027., otoci su suočeni s brojnim ograničavajućim faktorima koji proizlaze iz potpune okruženosti morem i izoliranosti od kopna.

Broj pružatelja socijalnih usluga na otocima usmjeren na skrb za starije osobe koji čine 30% svih stanovnika otoka dok istovremeno ostale ranjive skupine nemaju tako visoku pokrivenost u broju pružatelja socijalnih usluga. Dodatno, razvojne potrebe na otocima proizlaze i iz niske razine participacije stanovništva u programima lokalne zajednice i nedovoljne sinergije civilnog sektora s ostalim lokalnim dionicima što je posljedica iznimne sezonalnosti otoka te dominantnog utjecaja turizma koja se preslikava na društveni život otočana zbog toga što u većini godine nedostaje društvenih sadržaja. U svrhu poticanja otočana na okupljanje, socijalnu uključenost i kreiranje društvenih sadržaja postoji i potreba za obnovom i uređenjem društvene i socijalne infrastrukture te javnih prostora na kojima se građani okupljaju, zadržavaju i borave.

Klimatske osobitosti otoka u uvjetima smanjene prometne dostupnosti dodatno naglašava njihovu izloženost klimatskih promjena te je potrebno smanjiti negativne utjecaje. Najveći izazov na otocima predstavljaju sve učestalije pojave prirodnih prijetnji poput toplinskih valova, suša, požara i dr.

Otoci zauzimaju 5,8% kopnenog dijela RH, ali njihov udio od 15% u ukupno zaštićenim područjima prirode RH odražava potencijal otočnog prirodnog kapitala. Jačanje zelene infrastrukture na otocima ostvarit će okolišne, društvene i gospodarske koristi, čime će biti zadovoljen i koncept održivog razvoja. U ukupnim turističkim noćenjima na otocima srpanj i kolovoz sudjeluju sa 68%, u odnosu na prosjek RH od 58%, iz čega je vidljivo da otoke karakterizira visoka sezonalnost gospodarske aktivnosti. Oko 18% otočnog stanovništva radi u sektoru turizmu, što je tri puta više u odnosu na nacionalnu razinu, i ukazuje na veliku ovisnost otoka o ovoj grani gospodarstva. Stoga je potrebno diversificirati gospodarsku djelatnost. Otoci obiluju brojnim kulturnim dobrima (16% ukupnog nacionalnog broja) što predstavlja značajan, ali nedovoljno iskorišten resurs lokalnog razvoja. Većina otoka nije autonomna u opskrbi energijom, već ovisi o distribuciji s kopna. Dodatan izazov predstavlja povećana potražnja za električnom energijom tijekom vrhunca sezone. Stoga je izražena potreba za novim rješenjima u opskrbi električnom energijom. U skladu s inicijativom „Čista energija za otoke EU-a”, ulagat će se u energetske učinkovitost kroz energetske obnovu više javnih zgrada i primjenu pametnih i energetski učinkovitih rješenja na javnim površinama.

Kroz ITP su identificirana područja ulaganja koja se odnose na doprinos gospodarskoj diverzifikaciji kroz potporu industrijskoj tranziciji, zatim održivo upravljanje, očuvanje i korištenje otočnog prostora, unaprjeđenje poslovne i javne infrastrukture, valorizaciju kulturne baštine i razvoj kulturnih usluga te promicanje energetske učinkovitosti.

Kako bi se osigurali preduvjeti da otoci posjeduju odgovarajuće administrativne kapacitete i znanje za provedbu kroz mjere predviđene u Plana jačanja kapaciteta za korištenje fondova EU jačat će se postojeći i novi administrativni kapaciteti, kroz edukacije i razmjenu znanja i iskustava s tijelima drugih SUK, putem već uspostavljenih ali i novih platformi i alata.

Fond za pravednu tranziciju

Konačni teritorijalni i tematski opseg potpore FPT-a bit će definiran TPPT.

TPPT će u obzir uzeti Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti („Europski zakon o klimi”), Prilog D Izvješća za Hrvatsku 2020. i Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za RH za razdoblje 2021.- 2030. godine.

Istarska županija (IŽ) je jedina regija koja je imala proizvodnju ugljena u RH. Ekološki izazovi u IŽ usko su povezani s proizvodnjom električne energije i cementnom industrijom, te se u njoj nalazi elektrana na ugljen, koja proizvodi 6% energije ukupno proizvedene u zemlji. U IŽ na teritoriju utjecaja (Grad Labin, Općine Kršan, Sveta Nedelja, Pićan i Raša i Grad Pula) identificirana su 4 važna gospodarska subjekta: Calucem d.o.o., HEP d.d. TE Plomin, Holcim d.o.o i Rockwool Adriatic d.o.o., koji su i najveći zagađivači u proizvodnom sektoru u županiji. Sukladno kratkoj listi projekata proizašlog iz projekta programa potpore strukturnim reformama (SRSP) za potporu u pripremi TPPT, provedenim analizama regulatornog okvira FPT prihvatljivih tehnologija od navedenih ETS postrojenja podupirati će se tehnologija hvatanja i skladištenja ugljika u Holcim d.o.o. Potencijalni negativni utjecaji tranzicije gospodarskih subjekata na radnu snagu na području Labinštine (navedeni subjekti zapošljavaju oko 850 ljudi) su značajni, te će posljedično utjecati i na šire područje putem dobavljača i zaposlenika što se može potvrditi velikim brojem dobavljača čije poslovanje ovisi o gospodarskim subjektima. U vidu emisija, subjekti su zajedno činili 24,7% ukupnih nacionalnih verificiranih emisija u 2019. godini, što je značajan pokazatelj velikog utjecaja na okoliš. U TPPT-u su identificirane razvojne potrebe povezane s energetske tranzicijom, tranzicijom ljudskog kapitala i socijalne infrastrukture te tranzicijom gospodarstva i okoliša. TPPT previđa omogućavanje gospodarske diversifikacije kroz ulaganja u nove tehnologije s ciljem smanjenja stakleničkih plinova i prelazak na ekološki prihvatljive sustave, stvaranje novih radnih mjesta za tehnička zanimanja, promicanje programa orijentiranih na kompetencije usmjerene na budućnost, poboljšanje veza između tvrtki i obrazovnih institucija te programa prekvalifikacije, usavršavanja i veću ponudu neformalnog obrazovanja, čime će se ublažiti utjecaj tranzicije pripremom radnika i nezaposlenih za buduće potrebe tržišta rada. Također se planira uspostavljanje središta za održive i ekološke tehnološke inovacije, s naglaskom na dekarbonizaciju i omogućavanje kružnih poslovnih modela u proizvodnom sektoru, koja će služiti kao platforma za suradnju koja izravno povezuje studente, istraživače, poduzetnike, novoosnovana poduzeća, MSP-ove i velike tvrtke. Daljnje mogućnosti diversifikacije IŽ koja je tradicionalno turistički orijentirana identificirane su u revitalizaciji, promociji i razvoju kulturnih i sličnih proizvoda temeljenih na napuštenim lokalitetima rudarske i industrijske baštine. Procjenjuje se da će predviđena ulaganja stvoriti potencijalno 300 direktnih i 300 indirektnih radnih mjesta, dok će broj prekvalificiranih osoba biti oko 200.

Sisačko-moslavačka županija (SMŽ) povijesno je bila jedna od primarno industrijskih regija, a sad je jedna od najmanje razvijenih u RH. Emisije stakleničkih plinova u SMŽ nastaje kao produkt industrije gnojiva, dušikovih spojeva i naftnih derivata. U lancima vrijednosti tih energetske intenzivnih industrija zaposlen je velik broj ljudi. Procjenjuje se da će tranzicija kemijske industrije i rafinerije utjecati na otprilike 7% ukupnog stanovništva SMŽ. Na području SMŽ nalazi se pet važnih gospodarskih subjekata koji ujedno imaju najveći doprinos županijskim emisijama stakleničkih plinova: Petrokemija d.d., HEP d.o.o. - TE Sisak, Gavrilović d.o.o., INA d.d. – rafinerija Sisak. Sukladno kratkoj listi projekata proizašlog iz projekta programa potpore strukturnim reformama (SRSP) za potporu u pripremi TPPT, provedenim analizama regulatornog okvira FPT prihvatljivih tehnologija od navedenih ETS postrojenja podupirati će se podupirat će se u Petrokemiju d.d., odnosno tehnologija rekonstrukcije sustava za uklanjanje CO₂; sintetskog kompresora i srodnih parnih turbina; zračnog kompresora i zamjena parne turbine elektromotorom; sintetičke petlje; zamjena parnih turbina sa sustavima s niskim udjelom CO₂ s elektromotorom. Broj zaposlenih u navedenim subjektima iznosi 2.484 od čega 25% živi u Sisku, a 37% u Kutini, što ukazuje na veliku ovisnost gospodarskih subjekata o lokalnoj radnoj snazi. Važan pokretač

lokalnog gospodarstva je i 250 dobavljača, partnera i suradnika sa sjedištem u SMŽ s kojima gospodarski subjekti posluju. Prosječna stopa nezaposlenosti u SMŽ u 2017. godini iznosila je 29%, u 2019. 20%, a u srpnju 2020. 19% te je najviša u RH. U TPPT-u su identificirane razvojne potrebe povezane s energetsom tranzicijom, tranzicijom ljudskog kapitala i socijalne infrastrukture te tranzicijom gospodarstva i okoliša. TPPT predviđa ulaganja u gospodarsku diversifikaciju, povezivanje lokalnih istraživačkih institucija i privatnog sektora, te aktivnosti koje će omogućiti prekvalifikaciju/ponovno osposobljavanje i pružanje lakšeg pristupa pomoći pri traženju posla. Aktivnostima bi se pokušao promijeniti negativan trend prouzrokovan iseljavanjem stanovništva (pogotovo mladih i mladih obitelji), nedavnim potresom i nepostojanjem sveučilišta. Očekuje se da će predviđena ulaganja osposobiti 8.578 i prekvalificirati 750 osoba te stvoriti oko 450 novih radnih mjesta.

***

Izazovi u administrativnim kapacitetima odnose se na pravilno funkcioniranje SUK, strateško planiranje kapaciteta, mogućnosti sustava na brzo i fleksibilno odgovaranje na promjenjive potrebe i uvjete, povećanje kapaciteta krajnjih korisnika i dionika na svim razinama za učinkovitu provedbu projekata, donošenje odluka utemeljenih na dokazima, poboljšanje učinkovitosti javne nabave te bolje i učinkovitije mjere za sprječavanje i suzbijanje sukoba interesa, prijevara i korupcije. S tom svrhom izrađuje se jedinstveni nacionalni Plan za jačanje kapaciteta za korištenje EU fondova u RH. Bitan element u izgradnji tehničkih kapaciteta i pripremi zalihe zrelih projekata predstavlja suradnja sa savjetodavnim stručnim službama EK. Podrška će biti osigurana, osim u potpori za pripremu projekata i za prijenos znanja i izgradnju tehničkih kapaciteta tijela SUK-a i korisnika strateških projekata. U odnosu na provedbu FPT-a u ITP-u uzet će se u obzir ishodi TSI projekta, iz kojeg će proizaći plan treninga i akcijski plan za jačanje kapaciteta. U odnosu na uspostavu sustava, isti će se temeljiti na iskustvu provedbe i sustava OPKK 2014.-2020. uz osiguravanje razdvajanja funkcija PT 1 i PT 2. Predviđen je niz koordinativnih mehanizama i alata za standardizaciju procedura čiji će rezultati posredno utjecati i na postupanja korisnika.

Mjere kojima se pridonosi sprječavanju prevara i korupcije nalaze se u nac. zakonodavstvu i implementirane su u interne procedure tijela. Dodatno, u postupku provedbe programa gdje je primjenjivo promovirat će se primjena kriterija zelene javne nabave.

Većina operacija u ITP-u provodit će se putem bespovratnih sredstva, dok će se za pojedine operacije u kojima postoje mjere koje ostvaruju dobit ili uštedu razmotriti i mogućnost korištenja financijskih instrumenata.

Makro-regionalne strategije predstavljaju integrirani oblik suradnje DČ EU i treće zemlje, koji se odnosi na zajedničke izazove s kojima se suočava određeno geografsko područje koje će imati koristi od ojačane suradnje koja ima za cilj doprinijeti postizanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Nastavit će pružati potporu DČ EU smještenim u istom geografskom području pri zajedničkom rješavanju specifičnih teritorijalnih izazova poput plovnih puteva, sigurnosti, regionalne gospodarske konkurentnosti, bioraznolikosti, zagađenosti itd. RH sudjeluje u provedbi 2 makro-regionalne strategije: Strategiji EU za dunavsku regiju (EUSDR) i Strategiji za jadransko-jonsku regiju (EUSAIR).

Gdje je relevantno, ITP će podržati ulaganja koja doprinose održivim, estetskim i uključivim načelima inicijative Novi europski Bauhaus u pogledu pronalaženja pristupačnih, uključivih, održivih i atraktivnih rješenja za klimatske izazove.

Sva ulaganja slijedit će načela sprečavanja segregacije, s naglaskom na poticanje pristupa redovnim

uključivim uslugama u svim sektorima obuhvaćenima Programom.

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje EU o temeljnim pravima pri provedbi ESI fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Odgovarajući kodovi u okviru dimenzije ravnopravnosti spolova dodijeljeni su slijedom procjene učinka na razini pojedine operacije na temelju poznavanja prirode svake od njih i raspoložive metodologije za određivanje dimenzije ravnopravnosti spolova.

U provedbi fondova u okviru SoP-a poštivat će se horizontalna načela jednakosti između žena i muškaraca te načela nediskriminacije svih skupina u društvu.

Nadalje, RH će u provedbi programa osigurati poštivanje temeljnih prava i usklađenost s Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Naglasak će također biti stavljen na borbu protiv nejednakosti, primjenu načela sprječavanja segregacije, posebno osoba u nepovoljnom položaju.

1. Programska strategija: glavni izazovi i odgovori politike

Tablica 1.

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
<p>1. Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a</p>	<p>RSO1.1. Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija</p>	<p>Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. odnosno prioritetu provedbe politike pametne specijalizacije i jačanja pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti, koji obuhvaća podršku industrijskoj tranziciji i jačanju pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti; preporukama Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2019. godinu djelovanja kojima je cilj usmjeriti investicijsku politiku, između ostalog, na istraživanje i inovacije, vodeći računa o regionalnim razlikama; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine kojim su utvrđene potrebe za ulaganjima u cilju povećanja istraživačkih i inovacijskih kapaciteta i primjene naprednih tehnologija uzimajući u obzir teritorijalne razlike u okviru čega i poboljšanja inovacijskih rezultata i poticanja rasta produktivnosti utvrđivanjem područja pametne specijalizacije na temelju nacionalnih i regionalnih potreba i potencijala. Navedene potrebe detaljnije su opisane u djelu programske strategije gdje su spominju glavni razvojni izazovi i odabrane politike. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti koje će omogućiti uspostavu strateških partnerstva za inovacije i razvoj inovacijskih klastera u skladu s Planovima industrijske tranzicije regija što će u konačnici doprinijeti učinkovitoj industrijskoj tranziciji hrvatskih regija.</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
1. Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a	RSO1.3. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja	<p>Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. odnosno prioritnim područjima ulaganja koja se odnose se na provedbu politike pametne specijalizacije i jačanja pozicije regionalnoga gospodarstva kroz uspostavu regionalnih ekosustava i inovacijskih sustava za poduzetnike, teritorijalno brendiranje i promociju regionalnog gospodarstva i podršku industrijskoj tranziciji prema nišama više dodane vrijednosti, ali i na gospodarsku regeneraciju depriviranih područja; preporukama Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2019. u svezi usmjeravanja investicijske politike na istraživanje i inovacije, vodeći računa o regionalnim razlikama; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine prema kojem je za RH potrebno napredovanje u globalnim lancima vrijednosti kao i poboljšanje kvalitete poduzetničkih potpornih institucija i poslovnog okruženja. Navedene potrebe detaljnije su opisane u djelu programske strategije gdje se spominju glavni razvojni izazovi i odabrane politike. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti koje će stvoriti učinkovit eko sustav za poduzetnike, poboljšati poslovnu klimu i dati podršku jačanju konkurentnosti i internacionalizaciji MSP-ova što će u konačnici povoljno utjecati na rast i razvoj MSP-ova, kao kritičnog čimbenika i pokretača industrijske tranzicije i ključnog alata za otvaranje novih radnih mjesta. Aktivnosti se usmjeravaju i na davanje podrške jačanju eko sustava za poduzetnike na potpomognutim i brdsko-planinskim područjima s ciljem poboljšanja</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
		<p>poslovne klime i jačanja atraktivnosti za privlačenje ulaganja u razvoj MSP-ova u regionalnim lancima vrijednosti koji čine okosnicu lokalnog gospodarstva. Potrebe iskazane u području razvoja poduzetništva u urbanim područjima dodatno će se razraditi u strategijama razvoja urbanih područja (SRUP) kroz ITU mehanizam u cilju poticanja integriranog socioekonomskog razvoja kako bi se stvorilo povoljno okruženje za poduzetništvo u urbanim područjima, s ciljem njihovog pozicioniranja kao regionalnih centara i jačanje njihove uloge u stvaranju regionalnih eko sustava koji daju učinkovitu podršku regionalnim lancima vrijednosti i razvoju prioriteta niša industrijske tranzicije.</p>
<p>1. Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a</p>	<p>RSO1.4. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo</p>	<p>Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. odnosno prioritetima u provedbi javnih politika koji će doprinijeti unaprjeđivanju vještina i znanja radno sposobnog stanovništva, s naglaskom na poduzetničke i digitalne vještine te usklađenosti vještina s potrebama tržišta rada; preporukama Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2020. godinu u svezi poduzimanja mjera za promicanje stjecanja vještina; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine koje utvrđuje kako su nedostatak i neusklađenost vještina među glavnim preprekama daljnjem gospodarskom razvoju Hrvatske. Navedene potrebe detaljnije su opisane u djelu programske strategije gdje su spominju glavni razvojni izazovi i odabrane politike. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti razvoja pametnih</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
		vještina za industrijsku tranziciju što će u konačnici doprinijeti pripremi za poslove budućnosti, specifične za regionalne potrebe i regionalne lance vrijednosti.
<p>2. Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprečavanja rizika i upravljanja njime te održive urbane mobilnosti</p>	<p>RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika</p>	<p>Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. pri čemu je jedno od prioritetnih područja javnih politika razvoj pametnih i održivih gradova te među ostalim i promicanje integriranog urbanog prijevoza i pametne mobilnosti, Preporuci Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2019. Republici Hrvatskoj da usmjeri investicijsku politiku na održivi gradski promet, vodeći računa o regionalnim razlikama; Srednjoročnom vrednovanju napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu, siječanj 2020. koje navodi kako je udio ekološki prihvatljivog prijevoza malen, te su potrebni dodatni naponi u pogledu razvoja održivog i integriranog javnog prijevoza, kao i gradskih i prigradskih mobilnih sustava s niskim emisijama ugljika; Izvješću za Hrvatsku 2020. godine koje utvrđuje da su potrebna ulaganja u cilju promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti. Navedene potrebe detaljnije su opisane u dijelu programske strategije gdje se spominju glavni razvojni izazovi i odabrane politike te će se dodatno razraditi u strategijama razvoja urbanih područja (SRUP) u cilju poticanja integriranog socioekonomskog razvoja u urbanim područjima. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti jačanja zelenog, čistog, pametnog i održivog gradskog prometa što će u konačnici doprinijeti jačanju uloge gradova kao pokretača regionalnog rasta.</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
5. Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa	RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima	<p>Urbana područja u RH suočavaju se s brojnim izazovima od kojih se posebno ističu klimatske promjene i onečišćenja ti povećani rizik od prirodnih katastrofa, pojačano korištenje resursa, neodrživa urbanizacija, degradacija i gubitak prirodnog kapitala, izazovi vezani uz urbanu sigurnost, izazovi razvoja održivog turizma, globalizacija i ubrzane tehnološke promjene i povezani ekonomski izazovi. Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. pri čemu je jedno od prioritetnih područja javnih politika razvoj pametnih i održivih gradova; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine koje kao prioritetnu potrebu utvrđuje jačanje uloge vodećih gospodarskih središta kao pokretača regionalnog rasta te održivog i integriranog razvoja njihovih funkcionalnih područja; Srednjoročnom vrednovanju napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu, siječanj 2020. prema kojem ITU mehanizam doprinosi fiskalnoj i funkcionalnoj decentralizaciji te preporučuje proširiti ITU mehanizam na nove gradove kako bi se ojačali razvojni centri te tako pridonosili ravnomjernom regionalnoj razvoju. Navedene potrebe detaljnije su opisane u dijelu programske strategije gdje se spominju glavni razvojni izazovi i odabrane politike te će dodatno razraditi u strategijama razvoja urbanih područja (SRUP) u cilju poticanja integriranog socioekonomskog razvoja u urbanim područjima. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti razvoja pametnih gradova što će u konačnici doprinijeti jačanju uloge gradova kao</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
5. Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa	RSO5.2. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana	<p>pokretača regionalnog rasta.</p> <p>U svrhu razvoja pametnih i održivih otoka prioriteta ulaganja na otocima fokusirat će se na specifične potrebe otoka koje su lokalnog karaktera i koje povezuju više tema poput, ulaganja u javnu društvenu i poslovnu infrastrukturu, razvoj zelene i plave infrastrukture, obnove materijalnih kulturnih dobara, objedinjenih ulaganja u energetske učinkovitost javne infrastrukture, uključujući podršku sektorima plavog gospodarstva. Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. pri čemu je jedno od prioritarnih područja javnih politika razvoj pametnih i održivih otoka; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine koje kao prioritarnu potrebu u cilju smanjenja nejednakosti među regijama utvrđuje potrebu uzimanja u obzir zemljopisnih specifičnosti otoka, potiče gospodarska aktivnost te da ih se povezuje s vodećim razvijenim središtima. Navedene potrebe detaljnije su opisane u dijelu programske strategije gdje se spominju glavni razvojni izazovi i odabrane politike te će se dodatno razraditi u teritorijalnim strategijama za područje otoka u cilju pozitivnog utjecaja na širu zajednicu i otočni prostor. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti razvoja pametnih otoka što će u konačnici doprinijeti smanjenju nepovoljnih utjecaja, ali i iskorištavanja potencijala zemljopisnih specifičnosti otoka te razvoju održivih i zelenih otoka.</p>
8. Omogućivanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na	JSO8.1. Omogućivanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na	Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. odnosno

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma	zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma	<p>prioritetima u provedbi javnih politika koji će doprinijeti poticanju ulaganja u istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije, poticanju suradnje između poslovnog i istraživačkog sektora, modernizacije i dekarbonizacije energetske intenzivnih industrija, razvoju ljudskih potencijala, promicanju energetske tranzicije i obnovljivih izvora energije, povećanju energetske samodostatnosti i učinkovitosti, tranziciji na čistu energiju, te dekarbonizacije, uklanjanja, skladištenja i uporabe ugljikovog dioksida.</p> <p>Prilogom D Izvješća za Hrvatsku 2020. temeljem intenziteta emisija stakleničkih plinova izdvojene su dvije regije: Sisačko-moslavačka i Istarska županija. Industrijska postrojenja u tim županijama zapošljavaju znatan broj radnika, a njihov opstanak ugrožen je zbog prelaska na tehnološki napredne procese. Sukladno Prilogu D, ključne mjere mogle bi biti posebno usmjerene na: produktivna ulaganja u MSP-ove, uključujući novoosnovana poduzeća, što dovodi do gospodarske diversifikacije i preusmjeravanja ulaganja u aktivnosti istraživanja i inovacija te poticanje prijenosa naprednih tehnologija, ulaganja u uvođenje tehnologije i infrastrukture za čistu energiju po pristupačnoj cijeni i smanjenje emisija stakleničkih plinova, ulaganja u digitalizaciju, ulaganja u unapređenje kružnoga gospodarstva, i ulaganja u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju radnika. U integriranom nacionalnom energetske i klimatske planu za RH za razdoblje 2021.- 2030. godine zadani su ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. godine, u ETS sektoru najmanje za 43 % u odnosu na razinu iz 2005. godine, dok za sektore izvan ETS-a najmanje za 7 % u odnosu na razinu iz</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
		2005. godine. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti diversifikacije, jačanja otpornosti i dekarbonizacije regionalnog gospodarstva u SMŽ i IŽ, te jačanja poduzetničkih vještina, znanja i primjene praksi u kontekstu zelene tranzicije, što će doprinijeti ublažavanju gospodarskih učinaka tranzicije i učinaka na zapošljavanje, te smanjenju udjela emisija stakleničkih plinova SMŽ i IŽ u ukupnom nacionalnom računu.

* Posebni prioriteti u skladu s Uredbom o fondu ESF+

2. Prioriteti

Upućivanje: članak 22. stavak 2. i članak 22. stavak 3. točka (c) UZO-a

2.1. Prioriteti koji nisu obuhvaćeni tehničkom pomoći

2.1.1. Prioritet: 1.. Industrijska tranzicija hrvatskih regija

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.1. Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

·Jedan od ključnih pokretača tranzicije regionalnog gospodarstva bit će širenje i difuzija inovacija čime će se omogućiti diverzifikacija regionalnih gospodarstava i jačanje regionalne konkurentnosti.

*·Širenje i difuzija inovacija u okviru regionalnih gospodarstava omogućit će se kroz **poticanje strateških partnerstva za inovacije i razvoj inovacijskih klastera** u okviru regionalnih lanaca vrijednosti (uključujući zeleni rast i plavo gospodarstvo) s ciljem uvođenja strukturnih promjena i specijalizacije regionalnih gospodarstava u nišama više dodane vrijednosti. Neke od relevantnih istraživačkih tema i misija za istraživanje i razvoj odnose se na davanje odgovora na klimatske promjene i razvoj zelenih (eko) tehnologija, materijala i proizvoda.*

·U okviru planiranih javnih poziva za strateška partnerstva za inovacije financirat će se konzorciji od minimalno tri poduzetnika (od čega minimalno 2 MSP-a, i po potrebi partnera iz znanstveno-istraživačkog i javnog sektora, te će se moći dobiti potpore za projekte istraživanja i razvoja (industrijsko istraživanje, eksperimentalni razvoj, studije izvedivosti) i podrška za razvoj istraživačke i tehnološke infrastrukture koje će poduzetnicima omogućiti diversifikaciju poslovanja i razvoj novih proizvoda u okviru RLV prioriternih niša. Nastavno na ključne društvene izazove urbanih područja i otoka, kroz strateška partnerstva za inovacije moći će se uspostavljati i novi modeli Triple Helix suradnje (Urban and Island Transition Alliance), temeljeni na „Mission-oriented R&D“ i jedinstveni na razini EU-a, koji će povezati proces industrijske tranzicije s razvojem urbanih područja i razvojem otoka te demonstrirati inovativna rješenja upravo na području grada ili otoka koji je definirao razvojni izazov.

·Nadalje, javnim pozivima za podršku inovacijskim klasterima poticat će se umrežavanje dionika u okviru regionalnih lanaca vrijednosti kroz potpore za ulaganje za izgradnju ili nadogradnju inovacijskih klastera te kroz operativne potpore usmjerene na usavršavanje i internacionalizaciju članica klastera.

Cilj je ulaganja usmjeriti na prioritetne niše grupirane u regionalne lance vrijednosti u okviru S3 tematskih područja, koje će predstavljati okosnicu razvoja regionalnih gospodarstava u budućnosti. Za svaki regionalnih lanac vrijednosti mapirani su ključni dionici iz poslovnog i znanstveno-istraživačkog sektora te su izrađeni akcijski planovi koji definiraju elemente transformacijskog roadmap-a za RLV-ove tedoprinosne S3 transformacijskim ciljevima.

Vezano uz povezane vrste aktivnosti i njihov doprinos makroregionalnim strategijama, u programskom razdoblju 2021.-2027., Republika Hrvatska planira doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR) točnije ostvarenju Trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 - Jačanje konkurentnosti poduzetništva. Aktivnostima se izravno doprinosi ciljevima PP8 te prioritetima definiranim Akcijskim planom EUSDR-a.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- *ocjenjene su kompatibilne prema Mehanizmu za oporavak i otpornost*

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- *Poduzetnici (start-up tvrtke, mikro, mali, srednji i veliki poduzetnici)*
- *Inovacijski klasteri (organizacije klastera)*
- *Organizacije za istraživanje i širenje znanja*
- *Javni sektor (regionalna i lokalna samouprava, resorna tijela državne uprave, javna poduzeća)*
- *Ustanove koje se bave istraživačko-razvojnim aktivnostima*

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

·S ciljem promicanja jednake mogućnosti i sprječavanja diskriminacija na temelju invaliditeta tijekom provedbe infrastrukturnih projekata, osigurat će se dostupnost osobama s invaliditetom, kao i pristup proizvodima i uslugama.

Ravnopravnost spolova

·Pozitivne mjere kojima se nastoje eliminirati stereotipi iz informacijskih i komunikacijskih aktivnosti i uključuju pozitivne uzore.

·Promicanje aktivnosti kojima se želi uspostaviti bolja ravnoteža između poslovnog i privatnog života u istraživačkom i inovacijskom sektoru.

Promicanje sudjelovanja žena u svim aktivnostima, s posebnim naglaskom na njihovu zastupljenost u istraživačkom i inovacijskom sektoru, istraživačkim ustanovama i upravnim odborima.

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja kroz ovaj specifični cilj ne provode se kroz instrumente integriranog teritorijalnog razvoja, ali imaju teritorijalni fokus usmjeren na regionalne lance vrijednosti, i predstavljaju regionalni alat u okviru S3-a. U smislu industrijske tranzicije regija isti se očituje na način da su ulaganja usmjerena prema aktualnim statističkim regijama 2. razine (HR NUTS 2 statističkim regijama) odnosno prema Panonskoj Hrvatskoj, Jadranskoj Hrvatskoj te Sjevernoj Hrvatskoj.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

U okviru ovog specifičnog cilja nije planirana uporaba FI s obzirom da se planira poticati rizična ulaganja u aktivnosti istraživanja i razvoja u okviru regionalnih lanaca vrijednosti kroz strateška partnerstva za inovacije između više poduzetnika (uz mogućnost sudjelovanja organizacija za istraživanje i širenje znanja) te potpore za inovacijske klastere u cilju poticanja umrežavanja dionika strateških lanaca vrijednosti.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO01	Poduzeća koja su primila potporu (od čega: mikropoduzeća, mala, srednja i velika poduzeća)	poduzeća	407,00	980,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO02	Poduzeća koja su primila potporu u obliku bespovratnih sredstava	poduzeća	240,00	480,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO04	Poduzeća koja su primila nefinancijsku potporu	poduzeća	167,00	500,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO1.1.1	Broj suradnji na RDI projektima	Broj sklopljenih strateških partnerstava za inovacije za prioritetne niše u okviru regionalnih lanaca vrijednosti	80,00	160,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO1.1.2	Inovacijski klasteri koji su primili podršku	Broj inovacijskih klastera koji su primili podršku	17,00	50,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR03	Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) koja uvode inovacije u proizvode ili procese	poduzeća	0,00	2021	320,00	n/p	
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSR 1.1.1	MSP-ovi koji ostvaruju koristi od aktivnosti koje pruža inovacijski klaster	Broj MSP-ova koji ostvaruju koristi od aktivnosti koje pruža inovacijski klaster za tranziciju prema prioritetnim nišama	0	2021	500	n/p	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	010. Aktivnosti istraživanja i inovacija u MSP-ovima, uključujući umrežavanje	200.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	011. Aktivnosti istraživanja i inovacija u velikim poduzećima, uključujući umrežavanje	100.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	026. Potpora inovacijskim klasterima, uključujući između poslovnih subjekata, istraživačkih organizacija i javnih tijela i poslovnih mreža prvenstveno u korist MSP-ova	10.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	029. Procesi istraživanja i inovacija, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima, istraživačkim centrima i sveučilištima usmjereni na niskougljično gospodarstvo, otpornost na klimatske promjene i prilagodbu tim promjenama	20.000.000,00
1.	RSO1.1	Ukupno			330.000.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	330.000.000,00
1.	RSO1.1	Ukupno			330.000.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	33. Ostali pristupi – bez teritorijalnog usredotočivanja	330.000.000,00
1.	RSO1.1	Ukupno			330.000.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	330.000.000,00
1.	RSO1.1	Ukupno			330.000.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.3. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

·Promicanje poduzetništva i rasta te razvoja MSP-ova kritičan je čimbenik i pokretač industrijske tranzicije i ključni alat za otvaranje novih radnih mjesta.

·U tom cilju potrebno je stvoriti učinkovit eko sustav za poduzetnike, poboljšati poslovnu klimu i dati podršku jačanju konkurentnosti i internacionalizaciji MSP-ova.

·Kroz de minimis javne pozive za dodjelu bespovratnih sredstava usmjerene prema inovativnim start up tvrtkama i MSP-ovima potaknut će se proizvodna ulaganja koja će za cilj imati modernizaciju poslovanja kroz zelenu i digitalnu tranziciju i komercijalizaciju inovacija te usmjeravanje regionalnoga gospodarstva prema prioritetnim nišama Jadranske, Sjeverne i Panonske Hrvatske. Kod podrške proizvodnim ulaganjima naglasak će biti na primjeni zelenih tehnologija, ali i plavog gospodarstva, i poticanju implementacije ekološki prihvatljivih proizvodnih procesa kako bi se omogućila zelena tranzicija.

·Provedbom strateškog projekta za izgradnju učinkovitog regionalnog eko sustava pružit će se podrška upravljanju industrijskom tranzicijom uspostavi učinkovitih regionalnih eko sustava za poduzetnike te podrška brendiranju i internacionalizaciji regionalnih gospodarstva.

·Kako bi se povećala atraktivnost potpomognutih i brdsko-planinskih područja za privlačenje ulaganja i omogućio rast i razvoj MSP-ova u okviru regionalnih lanaca vrijednosti koji čine okosnicu lokalnog gospodarstva (primjerice: Agri-food RLV, RLV Zeleni rast) na tim područjima, dat će se podrška razvoju specijalizirane poslovne infrastrukture za MSP-ove, sukladno potrebama poduzetnika definiranih u okviru akcijskih planova za regionalne lance vrijednosti.

·Razvoj poduzetništva u urbanim područjima: Kako bi se utjecalo na stvaranje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva u urbanom području, ulaganja će se usmjeriti u poslovnu infrastrukturu (primjerice centri za potporu poslovanju, poduzetnički inkubatori/akceleratori, coworking prostori, centri kreativnih industrija itd.), s ciljem pozicioniranja urbanih područja kao regionalnih centara i jačanje njihove uloge u stvaranju regionalnih eko sustava koji daju učinkovitu podršku regionalnim lancima vrijednosti i razvoju prioritetnih niša industrijske tranzicije.

Cilj je ulaganja usmjeriti na prioritetne niše grupirane u regionalne lance vrijednosti u okviru S3 tematskih područja, koje će predstavljati okosnicu razvoja regionalnih gospodarstava u budućnosti. Za svaki regionalni lanac vrijednosti mapirani su ključni dionici istih te će izrađeni akcijski planovi koji će doprinositi postavljenim S3 transformacijskim ciljevima i kojim će se definirati elementi budućih ciljanih javnih poziva za regionalne lance vrijednosti u okviru ITP-a u području podrške MSP-ovima u procesu industrijske tranzicije.

U odnosu na gornja ulaganja, doprinos zapošljavanju i otvaranju novih radnih mjesta poticat će se provedbom financijskih instrumenata (mikro-zajmova uz kombinaciju s bespovratnim sredstvima) iz ESF+, kojima će se financirati održavanje/proširenje mikro i malih poduzeća, s naglaskom na mlada poduzeća (poduzeća koja posluju kraće od tri godine).

Očekuje se znatan doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR) točnije ostvarenju Trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 – Jačanje konkurentnosti poduzetništva. Aktivnostima se izravno doprinosi ciljevima PP8 te prioritetima definiranim Akcijskim planom EUSDR-a.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- *ocjenjene su kao kompatibilne prema smjericama Mehanizma za oporavak i otpornost.*

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- *Start-up tvrtke i mikro, mali i srednji poduzetnici (MSP-ovi), poduzetnici početnici (ali i građani, osoblje koje podučava i provodi obuku)*
- *Regionalna i lokalna samouprava*
- *Gospodarska udruženja*
- *Hamag-Bicro i resorna tijela državne uprave*
- *Ustanove*

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- *Kako bi se promicale jednake mogućnosti i spriječila diskriminacija na temelju invaliditeta tijekom provedbe infrastrukturnih projekata osigurat će se dostupnost osobama s invaliditetom.*

Ravnopravnost spolova

- *Pozitivne mjere kojima se nastoje eliminirati stereotipi iz informacijskih i komunikacijskih aktivnosti i uključuju pozitivne uzore.*
- *Primjena pozitivnih mjera za promicanje sudjelovanja žena u svim predviđenim aktivnostima.*

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Većina ulaganja kroz ovaj specifični cilj ne provode se kroz instrumente integriranog teritorijalnog razvoja, ali imaju teritorijalni fokus. U smislu industrijske tranzicije regija isti se očituje na način da su ulaganja usmjerena prema aktualnim statističkim regijama 2. razine (HR NUTS 2 statističkim regijama) odnosno prema Panonskoj Hrvatskoj, Jadranskoj Hrvatskoj te Sjevernoj Hrvatskoj. Dodatno, putem ovog specifičnog cilja ulagat će se i u potpomognuta i brdsko-planinska područja na lokalnoj razini. Dio ulaganja u ovom SC će se provoditi putem integriranih teritorijalnih ulaganja na urbanim područjima, što je u svezi sa ostatkom ulaganja u urbanim područjima u SC 2.viii te 5.i. Ulaganja u ista prethodno moraju biti definirana u okviru SRUP-ova.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Nije planirano. De minimis i/ili regionalne potpore u okviru javnih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava usmjerit će se prema inovativnim start-up-ovima i MSP-ovima za proizvodna ulaganja s ciljem komercijalizacije inovacija i usmjeravanja ka prioritetnim nišama Jadranske, Sjeverne i Panonske Hrvatske. Temeljem naučenih lekcija iz 2014.-2020. vidljivo je da pokretanje više fragmentiranih ESIF FI s relativno malim dodijeljenim iznosima programskog doprinosa stvaraju disrupciju na bankarskom tržištu i konfuziju među potencijalnim krajnjim primateljima, pogotovo kada se radi o istoj ciljnoj skupini (poduzetnicima) i sličnim financijskim proizvodima koji imaju manje razlike u kriterijima prihvatljivosti krajnjih primatelja. Industrijska tranzicija se fokusira na usko specijalizirane niše i predviđen je manji volumen alokacije, što će teško pobuditi interes tržišta za ulaganjem privatnog kapitala.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO14	Javne institucije koje su primile potporu za razvoj digitalnih usluga, proizvoda i procesa	javne institucije	1,00	1,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO15	Kapacitet stvorene inkubacije	poduzeća	0,00	360,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO103	Poduzeća s velikim rastom koja su primila potporu	poduzeća	150,00	300,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR18	MSP-ovi koji se koriste uslugama inkubatora nakon stvaranja inkubatora	poduzeća godišnje	0,00	2021	1.762,00	n/p	
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR25	MSP-ovi s višom dodanom vrijednošću po zaposleniku	poduzeća	0,00	2021	225,00	n/p	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	020. Poslovna infrastruktura za MSP-ove (uključujući industrijske parkove i pogone)	96.000.000,00

1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	021. Razvoj i internacionalizacija poslovanja MSP-ova, uključujući proizvodna ulaganja	70.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	024. Napredne usluge potpore za MSP-ove i grupe MSP-ova (uključujući upravljanje, marketing i usluge dizajna)	5.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	075. Potpora proizvodnim procesima prihvatljivima za okoliš i učinkovitost resursa u MSP-ovima	20.000.000,00
1.	RSO1.3	Ukupno			191.000.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	191.000.000,00
1.	RSO1.3	Ukupno			191.000.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Integrirana teritorijalna ulaganja – funkcionalna urbana područja	30.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	28. Ostali pristupi – ruralna područja	66.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	33. Ostali pristupi – bez teritorijalnog usredotočivanja	95.000.000,00
1.	RSO1.3	Ukupno			191.000.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	191.000.000,00

1.	RSO1.3	Ukupno			191.000.000,00
----	--------	--------	--	--	----------------

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.4. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

- *Zbog globalnih promjena uzrokovanih 4. tehnološkom revolucijom te razvoja novih industrija/sektorskih niša kao odgovor na društvene izazove, neizbježno je došlo i doći će do velikih promjena na tržištu rada.*
- *Priprema za poslove budućnosti, specifične za regionalne potrebe i regionalne lance vrijednosti, omogućit će se kroz razvoj pametnih vještina za industrijsku tranziciju.*
- *U okviru planiranih javnih poziva za podršku razvoju pametnih vještina za industrijsku tranziciju dat će se podrška inovacijskim klasterima, poslovnim potpornim institucijama i obrazovnim institucijama za osmišljavanje programa za razvoj pametnih vještina, kao i potpore poduzetnicima za usavršavanje i razvoj pametnih vještina za industrijsku tranziciju, temeljem utvrđenih potreba u okviru akcijskih planova za (strateške) regionalne lance vrijednosti.*

Cilj je ulaganja usmjeriti na prioritetne niše grupirane u regionalne lance vrijednosti u okviru S3 tematskih područja, koje će predstavljati okosnicu razvoja regionalnih gospodarstava u budućnosti. Za svaki regionalni lanac vrijednosti mapirani su ključni dionici te će se izraditi akcijski planovi koji će doprinosti postavljenim S3 transformacijskim ciljevima i kojim će se definirati elementi budućih ciljanih javnih poziva za regionalne lance vrijednosti u okviru ITP-a u području podrške razvoju pametnih vještina za industrijsku tranziciju.

Očekuje se znatan doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR)točnije ostvarenju Trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja EU dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 - Jačanje konkurentnosti poduzetništva te PP 3 - Ljudi i vještine. Aktivnostima se izravno doprinosi ciljevima PP8 te prioritetima definiranim Akcijskim planom EUSDR-a.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- *ocijenjene su kompatibilne prema Mehanizmu za oporavak i otpornost.*

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- *Regionalne i lokalne razvojne agencije*
- *Poduzetnici (start-up tvrtke, mikro, mali, srednji i veliki poduzetnici)*
- *Znanstvene organizacije i regionalni centri kompetentnosti*
- *Inovacijski klasteri*
- *Poslovne potporne institucije*
- *Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave*
- *Udruge koje svojim radom doprinose razvoju pametnih vještina za industrijsku tranziciju jednog ili više regionalnih lanaca vrijednosti*

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

·Promicanje sudjelovanja pripadnika manjina u svim aktivnostima umrežavanja.

·S ciljem zaštite osobnih podataka uspostaviti će se mehanizmi zaštite osobnih podataka, odnosno uključiti će se informacije o zaštiti osobnih podataka.

·Provedba svih aktivnosti neće imati diskriminatorne učinke sukladno članku 21. Povelje (spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija), odnosno sve će intervencije doprinijeti jednakosti i uključenosti.

Ravnopravnost spolova

·Promicanje sudjelovanja žena u razvoju programa za pametne vještine za industrijsku tranziciju (prilikom izrade Paktova za razvoj pametnih vještina vodit će se briga o specifičnosti vještina ženske populacije)

·Promicanje većeg uključivanja poduzetnica u programe jačanja pametnih vještina za industrijsku tranziciju

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja kroz ovaj specifični cilj ne provode se kroz instrumente integriranog teritorijalnog razvoja ali imaju teritorijalni fokus. U smislu industrijske tranzicije regija isti se očituje na način da su ulaganja usmjerena prema aktualnim statističkim regijama 2. razine (HR NUTS 2 statističkim regijama) odnosno prema Panonskoj Hrvatskoj, Jadranskoj Hrvatskoj te Sjevernoj Hrvatskoj.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

U ovom specifičnom cilju nije planirana upotreba FI s obzirom da se planiraju koristiti potpore male vrijednosti kojima se želi usmjeriti razvoj pametnih vještina za industrijsku tranziciju i pripremiti regionalna gospodarstva za poslove budućnosti.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO101	MSP-ovi koji ulažu u vještine za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo	poduzeća	300,00	600,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR98	Osoblje MSP-ova koje završava osposobljavanje za vještine za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (prema vrsti vještine: tehnička, upravljačka, poduzetnička, zelena, druga)	sudionici	0,00	2021	1.800,00	n/p	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	023. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju, poduzetništvo i prilagodljivost poduzeća	15.000.000,00
1.	RSO1.4	Ukupno			15.000.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	15.000.000,00
1.	RSO1.4	Ukupno			15.000.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	33. Ostali pristupi – bez teritorijalnog usredotočivanja	15.000.000,00

1.	RSO1.4	Ukupno			15.000.000,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	15.000.000,00
1.	RSO1.4	Ukupno			15.000.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1. Prioritet: 2.. Jačanje zelenog, čistog i, pametnog i održivog gradskog prometa u okviru integriranog teritorijalnog ulaganja u gradovima (Specifični cilj za urbanu mobilnost utvrđen u članku 3. stavku 1. točki (b) podtočki viii. Uredbe o EFRR-u i Kohezijskom fondu)

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

Kroz ovaj SC predložene su potrebe s ciljem jačanja zelenog, čistog, pametnog i održivog gradskog prometa u svrhu jačanja integriranog teritorijalnog razvoja u gradovima. Aktivnosti su namijenjene za sva 22 grada koji će iskazati potrebu u svojim strategijama urbanih područja (SRUP) za ovakvu vrstu aktivnosti. Komplementarno sa aktivnostima u okviru PKK koje su usmjerene prema gradovima većim od 50.000 stanovnika, u okviru ITU mehanizma u gradovima provodit će se aktivnosti za održivi urbani promet i u gradovima manjim od 50.000 stanovnika.

Prethodnom analizom utvrđeno je kako postoji potreba za sljedećim ulaganjima u gradsku mobilnost radi poboljšanja prigradskog i gradskog prijevoza i poticanja zdravih načina kretanja, kao što su uvođenje intermodalnih terminala, infrastrukture i inovativnih rješenja (uključujući izgradnju i opremanje garažno-upravno-servisnog centra autobusnih kolodvora i autobusnih stajališta); digitaliziranih i/ili inteligentnih gradskih i prigradskih sustava javnog prijevoza za putnike; uvođenje ekološki prihvatljivog javnog prijevoza (uključivo i sustava javnih bicikala i e-bicikala i srodnih e-vozila); pješačka, biciklistička, e-biciklistička i srodna infrastruktura; ulaganja u infrastrukturu kojom se uklanjaju uska grla i poboljšava sigurnost i protočnost prometa (uključujući izgradnju podvožnjaka/nadvožnjaka, mostova i parkovnih kuća, uključujući pješačkih i biciklističkih staza, uključujući ostale mjere za ublažavanje eksternalija kolektivnog prijevoza). Putem ovog specifičnog cilja neće se financirati ceste kao primarna infrastruktura, već se njime predviđa da se ceste mogu financirati ako su dio šireg projekta koji će uključivati više aktivnosti i od kojih je samo jedna izgradnja ceste.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- ocijenjene su kao kompatibilne prema smjernicama Mehanizma za oporavak i otpornost.*

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- korisnici javnog prijevoza*

- *sudionici u prometu*
- *stanovništvo urbanih područja, turisti i sl.*
- *civilno društvo*

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- *Osiguravanje vizualnih, zvučnih i taktilnih površina na kolnicima, proširenja kolnika, prilagodbe uspona, spuštanje rubnika na cestama i raskrižjima, korištenje formata jednostavnog za čitanje i pristupačnosti mrežnih stranica*
- *Osiguravanje pravovremenih i pristupačnih informacija o stanju u prometu i linijama javnog prijevoza te pristupačnih i održivih sustava javnog prijevoza*
- *Unaprjeđenje javnog prijevoza u skladu potrebama i sigurnosnim zahtjevima koji se tiču invalidskih kolica i ostalih pomagala*

Ravnopravnost spolova

- *Neće se javiti izravni ili neizravni učinci na pitanje ravnopravnosti spolova, no prilikom provođenja svih tipova aktivnosti vodit će se računa o istom*
- Primjenjivat će se pozitivne mjere za uklanjanje stereotipa iz komunikacijskih aktivnosti*

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja kroz ovaj SC provode se kao integrirana teritorijalna ulaganja u smislu odredbi članaka 28.- 30. Uredbe (EU) 2021/1060. Teritorijalne strategije predstavljaju strategije razvoja urbanih područja (SRUP), koje su istovremeno strateški akti kojim se definiraju ciljevi razvoja određenog urbanog područja. Putem ovog specifičnog cilja ulagat će se u 4 urbane aglomeracije i 10 većih urbanih područja te 8 manjih urbanih područja koja su ujedno sjedišta županija, sukladno Zakonu o regionalnom razvoju RH, Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakonu o područjima županija, gradova i općina u RH. Ulaganjima će biti obuhvaćena 22 urbana područja: Bjelovar, Dubrovnik, Čakovec, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Osijek, Pazin, Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Virovitica, Varaždin, Vinkovci, Vukovar, Zadar i Zagreb. Uz gradove središta navedenih urbanih područja ulaganjima će biti obuhvaćena i njihova funkcionalna urbana područja (ukupno 192 jedinice lokalne samouprave). Navedena 22 grada ispunjavaju

kriterij velikog grada i/ili grada sjedišta županije slijedom čega po broju stanovnika i/ili teritorijalnom značaju imaju najveći potencijal biti pokretači ujednačenog razvoja okolnog područja, ujednačenog razvoja županija, a time i cjelokupnog regionalnog razvoja RH. Naime, veliki gradovi i gradovi sjedišta županija ovlašteni su u svom samoupravnom djelokrugu obavljati određene poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana (uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb i primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području i sl). Također, veliki gradovi predstavljaju gospodarska, financijska, kulturna, zdravstvena, prometna i znanstvena središta razvitka šireg okruženja.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Nije planirana upotreba financijskih instrumenata u ovom specifičnom cilju obzirom da planirane aktivnosti ne uključuju projekte koji ostvaruju prihode ili uštede u poslovanju.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO57	Kapacitet okolišno prihvatljivih željezničkih vozila za kolektivni javni prijevoz	putnici	0,00	4.750,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO58	Infrastruktura namijenjena biciklima za koju je primljena potpora	km	0,00	164,00

2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO60	Gradovi s novim ili moderniziranim digitaliziranim sustavima gradskog prijevoza	gradovi	0,00	10,00
----	--------	------	--------------------------	-------	---	---------	------	-------

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR62	Godišnji broj korisnika novog ili moderniziranog javnog prijevoza	korisnici godišnje	0,00	2021	21.375,00	e-fondovi	
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR64	Godišnji broj korisnika infrastrukture namijenjene vožnji biciklom	korisnici godišnje	0,00	2021	83.000,00	e-fondovi	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	082. Vozni park čistoga gradskog prometa	52.500.000,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	083. Biciklistička infrastruktura	54.100.000,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	085. Digitalizacija prometa kad je dijelom namijenjena smanjenju emisija stakleničkih plinova: gradski promet	35.000.000,00
2.	RSO2.8	Ukupno			141.600.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	141.600.000,00

2.	RSO2.8	Ukupno			141.600.000,00
----	--------	--------	--	--	----------------

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Integrirana teritorijalna ulaganja – funkcionalna urbana područja	141.600.000,00
2.	RSO2.8	Ukupno			141.600.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	141.600.000,00
2.	RSO2.8	Ukupno			141.600.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1. Prioritet: 3.. Razvoj urbanih područja kao pokretača regionalnog rasta i razvoja njihovih funkcionalnih područja te razvoj održivih i zelenih otoka

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

Kroz ovaj SC će se provoditi integrirana teritorijalna ulaganja u 22 urbana područja temeljem strategija razvoja urbanih područja (SRUP) koje će predstavljati teritorijalne strategije u smislu članka 28.- 30. Uredbe (EU) 2021/1060(Uredba o zajedničkim odredbama).

Stoga će se aktivnostima koje se financiraju iz ovog programa podupirati projekti koji proizlaze iz teritorijalnih strategija koje su razvile lokalne vlasti primjenjujući načelo partnerstva u skladu s prioritetima EU-a. Aktivnosti su rezultat prioritizacije potencijalnih područja ulaganja na temelju sveobuhvatne analize potreba koju su gradovi proveli na temelju participativnog pristupa putem regionalnih koordinatora. Dodatno, u Uredbi o zajedničkim odredbama navodi se i da teritorijalna strategija mora biti usklađena s regionalnim i nacionalnim strateškim dokumentima uz istodobno osiguravanje njihove specifične primjene primjerene za lokaciju.

Ključni strateški dokument u pogledu urbanog razvoja u Hrvatskoj jest Nacionalna razvojna strategija (NRS) 2030. kojom se utvrđuju ključni koraci politika. U kontekstu ITP-a važno je spomenuti i Strategiju pametne specijalizacije (S3), a posebno njezin stup industrijske tranzicije kao ključni pokretač regionalnog razvoja u Hrvatskoj, u okviru koje gradovi imaju ključnu ulogu. Intervencije vezane uz isto provoditi će se u sklopu SC 1.iii ovog programa.

Kombiniranjem tih i drugih nacionalnih strateških dokumenata (uključujući različite sektorske strategije), političkih smjernica EU-a navedenih u tablici 1., iskustva u provedbi ITU mehanizma u financijskom razdoblju 2014. – 2020. te doprinosa predstavnika gradova i regionalnih koordinatora, tijekom postupka izrade programa ITP-a pojavljuje se nekoliko zajedničkih prioriteta koje će podupirati ITP:

- *Sanacija brownfield područja (npr. onečišćena zemljišta, kontaminirana ili napuštena, veliki vojni kompleksi, industrijske lokacije, napušteni ugostiteljsko-turistički prostori na otocima i obalnom prostoru, napušteni objekti stambene i poslovne namjene, komunalni objekti, prostori nekadašnjih brodogradilišta i industrijskih luka te napuštena eksploatacijska polja na rubnim područjima naselja ili izvan njih) te revitalizacija istih u kulturnu, sportsku, društvenu, obrazovnu, socijalnu, turističku ili gospodarsku namjenu, za namjenu zelene površine (parkove, vrtove i sl.) koje su dio sustava zelene infrastrukture gradova i/ili dio green belt-a/buffera gradova. Navedena ulaganja svoju stratešku osnovu velikim dijelom imaju i u Programu razvoja kružnog gospodarstva zgradama i prostorom za razdoblje 2021. do 2030. godine.*

- *Vrednovanje, očuvanje, obnova i prezentacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine, uključujući i zaštićene spomenike kulture, u turizmu radi razvoja održivog turizma, primjerice očuvanjem, obnovom i revitalizacijom muzejske infrastrukture, obnovom i prenamjenom kulturnih spomenika za komercijalne svrhe (npr. posjetiteljski centri, hoteli). Poticati će se ulaganja koja integriraju više sektorskih tema poput energetske učinkovitosti, zelene infrastrukture itd – u skladu sa dostupnim područjima ulaganja u okviru ovog SC, kako bi se odgovorilo istovremeno na više razvojnih potreba u urbanom području. Komplementarna ulaganja u području kulture i turizma kroz PKK opisana su u Sporazumu o partnerstvu.*
- *Izgradnja i značajna nadogradnja zelene infrastrukture osim u svrhu prilagodbe klimatskim promjenama (parkovi bogati biološkom raznolikošću, propusni pokrivač tla, zeleni zidovi, zeleni krovovi, zelena dvorišta odgojno-obrazovnih ustanova itd.). Navedena ulaganja svoju stratešku osnovu velikim dijelom imaju i u Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine*
- *Ulaganja u višenamjensku sportsku, edukacijsku, turističku, društveno-kulturnu, istraživačko-razvojnu, gospodarsku, društveno-poduzetničku i sličnu infrastrukturu značajnu za uključiv gospodarski i društveni razvoj kroz doprinos zdravlju i dobrobiti građana, socijalnom uključivanju, obrazovanju i proširenju turističke ponude*
- *Ulaganja u modernizaciju i obnovu javne turističke infrastrukture, uključujući i sportsku infrastrukturu koja doprinosi podršci razvoju resursa javnog turizma a vodeći računa o diverzifikaciji i specijalizaciji turističke ponude gradova sukladno potencijalima razvoja aktivnih i posebnih oblika turizma*
- *Ulaganja u fizičku obnovu, uređenje i sigurnost javnih prostora (video nadzor, signalizacija i prepreke za osiguranje pješačkih zona, pješački pothodnici, nogostupi, stupići itd.)*
- *Ulaganja u infrastrukturu, obnovu i uređenje javnih površina starih gradskih jezgri.*

Uz ulaganja u centralizirane toplinske sustave, velik broj navedenih aktivnosti provodit će se na integrirani multi-sektorski način, te će u skladu sa usvojenim SRUP-ovima i Sporazumima o provedbi integriranih teritorijalnih ulaganja koji će se s gradovima sklopiti po usvajanju SRUP-ova, biti pripremljeni i objavljeni pozivi koji će poticati integrirane projekte kojima će se moći odgovoriti na više razvojnih potreba u urbanom području, npr. revitalizacija i prenamjena napuštenih ili neiskorištenih industrijskih područja, u socijalne svrhe (dobna kuća, sigurna kuća, vrtić itd.) ili u druge svrhe; ulaganje u energetske učinkovitost (javnih ili višestambenih) zgrada (toplinska izolacija, zamjena stolarije, dizala) i uporabu obnovljivih izvora energije (solarni toplinski sustavi) u kojima se planira sveobuhvatno rješenje za okolni prostor, tj. projektiranje i sadržaj okolnih zelenih javnih površina, te ulaganje u sigurnosnu infrastrukturu (npr. videonadzor i osvjetljenje okoline itd.). Također, iskazana je i potreba za provođenjem inovativnih pilot projekata na razini gradskih četvrti i naselja, te na razini naselja općina u sastavu urbanih aglomeracija/područja gdje će se na razini istih na integriran način provoditi mjere energetske učinkovitosti, mjere razvoja zelene, sive i plave infrastrukture, izgradnja e-punionica, uz poticanje mjera nisko-ugljičnog razvoja na lokalnoj razini putem OIE(npr. uvođenje fotonaponskih sustava na krovovima javnih zgrada). Općenito, mjere energetske učinkovitosti neće se provoditi na sektorski način kao samostalan element ulaganja već će činiti horizontalni zahtjev prilikom ulaganja u npr. brownfield područja, višenamjensku infrastrukturu, kulturnu baštinu itd. za razliku od ulaganja u okviru PKK u kojemu će se provoditi tradicionalna samostalna sektorska ulaganja isključivo u energetske učinkovitost zgrada.

Obzirom da gradovi imaju ključnu ulogu u postizanju klimatske neutralnosti do 2050., što je cilj Europskog zelenog plana, intervencije u 5.i i 2.viii sigurno će u velikoj mjeri doprinijeti i misiji EU: Klimatski neutralni i pametni gradovi.

Očekuje se znatan doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR) točnije ostvarenju Drugog stupa EUSDR-a (Zaštita okoliša) kroz Prioritetno područje (PP) 5 - Okolišni rizici i Prioritetno područje (PP) 6 - Bioraznolikost, krajobraz i kvaliteta zraka i tla; trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 - Jačanje konkurentnosti poduzetništva te Prioritetno područje 3 - Ljudi i vještine.

Provedbom ulaganja u razvoj zelene urbane infrastrukture doprinijeti će se akcijama i ciljevima PP 6 EUSDR i Stupa III EUSAIR koji se odnose na razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima, unaprjeđenje kvalitete i očuvanje tla i vode, očuvanje kopnenih i vodenih staništa, poboljšanu kvalitetu zraka i smanjenje ugljičnog dioksida u atmosferi, zaštitu bioraznolikosti, smanjenje ekološkog otiska i dr.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- ocijenjene su kao kompatibilne prema smjernicama Mehanizma za oporavak i otpornost.

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- *službenici tijela, ustanova i trgovačkih društava lokalne i regionalne/područne samouprave*
- *vlasnici i korisnici zgrada javnog i privatnog sektora*
- *stanovništvo urbanih područja*
- *tijela područne (regionalne) i lokalne samouprave*
- *tvrtke koje se bave javnim uslugama*
- *turistički djelatnici, korisnici turističke infrastrukture (turisti), stanovništvo urbanih područja kao posredni korisnici infrastrukture s turističkom i javnom namjenom*
- *djelatnici u kulturi*
- *izletnici, rekreativci*
- *javne ustanove*
- *vjerske zajednice*
- *organizacije civilnog društva*

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- *Vodit će se računa o jednakim mogućnostima sudjelovanja za sve skupine društva te da aktivnosti ne mogu, izravno niti neizravno, diskriminirati nekoga na temelju bilo koje osnove*
- *Osiguravanje pristupa objektima i sadržajima za osobe s invaliditetom*
- *Pri kreiranju usluga te ulaganjima u turističku infrastrukturu vodit će se računa o tome da su pristupačni svim skupinama društva primjenom univerzalnog dizajna, uključujući za sve ranjive skupine*
- *Uključivanje ranjivih skupina/osoba s invaliditetom kroz terapijske vrtove koji su dizajnirani s ciljem jačanja motoričkih, senzoričkih, kognitivnih, afektivnih, alimentarnih, duhovnih i socijalnih potencijala*
- *Osiguravanje jednakog pristupa sigurnim, uključivim i dostupnim, zelenim, otvorenim i javnim prostorima za sve skupine društva*
- *Poduzimanje mjera osiguravanje fizičke, komunikacijske pristupačnosti, pristupačne opreme, didaktičkih i obrazovnih materijala.*
- *Izrada protokola za postupanje s osobama s invaliditetom u kriznim i izvanrednim situacijama.*

Ravnopravnost spolova

- *Neće se javiti izravni ili neizravni učinci na pitanje ravnopravnosti spolova, no prilikom provođenja svih tipova aktivnosti vodit će se računa o istom (npr. pristup javnim objektima i sadržajima, pristup socijalnim uslugama, pristup informacijsko komunikacijskim tehnologijama i sl.)*
- *Primjenjivat će se pozitivne mjere za uklanjanje stereotipa iz komunikacijskih aktivnosti.*

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja kroz ovaj SC provode se kao integrirana teritorijalna ulaganja u smislu odredbi članaka 28.- 30. Uredbe (EU) 2021/1060. Teritorijalne strategije predstavljaju strategije razvoja urbanih područja (SRUP), koje su istovremeno strateški akti kojim se definiraju ciljevi razvoja određenog urbanog područja. Putem ovog specifičnog cilja ulagat će se u 4 urbane aglomeracije i 10 većih urbanih područja te 8 manjih urbanih područja koja su ujedno sjedišta županija, sukladno Zakonu o regionalnom razvoju RH, Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakonu o područjima županija, gradova i općina u RH. Ulaganjima će biti obuhvaćena 22 urbana područja: Bjelovar, Dubrovnik, Čakovec, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Osijek, Pazin,

Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Virovitica, Varaždin, Vinkovci, Vukovar, Zadar i Zagreb. Uz gradove središta navedenih urbanih područja ulaganjima će biti obuhvaćena i njihova funkcionalna urbana područja (ukupno 192 jedinice lokalne samouprave). Cilj je ovog izbora smanjiti nejednakosti u razvoju u Hrvatskoj uvođenjem mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja u svih 20 županija i Gradu Zagrebu (jedinice regionalne samouprave), što znači da je glavni kriteriji za predodabir pravni status grada kao županijskog sjedišta. Jedine su dvije iznimke Pula i Vinkovci jer je njihov broj stanovnika veći od broja stanovnika u njihovim županijskim sjedištima (Pazin i Vukovar), a njihovim uključivanjem osigurava se odgovarajući doseg ulaganja u urbano razvitak na razini okruga. Naime, veliki gradovi i gradovi sjedišta županija ovlašteni su u svom samoupravnom djelokrugu obavljati određene poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana. Također, veliki gradovi predstavljaju gospodarska, financijska, kulturna, zdravstvena, prometna i znanstvena središta razvitka šireg okruženja.

Svih 22 grada koji su planirani za provedbu ITU mehanizma u postupku su izrade svojih Strategija razvoja urbanih područja. Dovršetak nacрта Strategija planiran je do kraja 3. kvartala 2022, a usvajanje istih do kraja 4. kvartala 2022. Uz navedene postojat će i popis strateških projekata.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Unutar SC5(i) planira se korištenje financijskih instrumenata u jednom dijelu javne i turističke infrastrukture te području revitalizacije i prezentacije kulturne baštine i to za realizaciju dijela projekata koji će se moći dodatno komercijalizirati odnosno od kojih se može očekivati veći i brži povrat ulaganja ovisno o lokaciji i sa kraćim rokom povrata uloženi sredstava. Nadalje, planira se upotreba financijskih instrumenata vezano uz energetska učinkovitost objekata u javnom vlasništvu i višestambenih zgrada.

Za potrebe provedbe FI unutar ITP-a planira se uspostava fonda za provedbu financijskih instrumenata pod nazivom Fond za regionalni razvoj (FRR).

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO18	Stambeni objekti s poboljšanim energetske svojstvima	stanovi	0,00	700,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO19	Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima	četvorni metri	0,00	78.600,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO38	Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora	hektari	0,00	6,50
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO74	Stanovništvo obuhvaćeno projektima u okviru strategija za integrirani teritorijalni razvoj	osobe	0,00	1.878.451,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO75	Strategije za integrirani teritorijalni razvoj za koje je primljena potpora	doprinosi strategijama	22,00	22,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO76	Integrirani projekti za teritorijalni razvoj	projekti	0,00	44,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO77	Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora	kulturne i turističke lokacije	0,00	32,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO5.1.1	Stvoreni ili obnovljeni prostor u urbanim područjima	Kvadratni metri	0,00	55.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO5.1.2	Broj pilot projekata u urbanim područjima	Broj	0,00	8,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR26	Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)	MWh godišnje	22.800,00	2022	11.400,00	e-fondovi	
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije	RCR52	Obnovljeno zemljište koje se	hektari	0,00	2021	12,00	efondovi	

			razvijene regije		upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe						
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR77	Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora	posjetitelji/godišnje	0,00	2021	250.000,00	e-fondovi	
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR.5.1.1	Broj stanovnika koji koristi obnovljeno/uređeno područje pilot projekta	Broj	0,00	2021	160.000,00	n/p	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	041. Obnova stambenih građevina radi povećanja energetske učinkovitosti, demonstracijski projekti i mjere potpore	14.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	044. Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti ili mjere energetske učinkovitosti za javnu infrastrukturu, demonstracijski projekti i mjere potpore	135.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	054. Visokoučinkovita kogeneracija, centralizirano grijanje i hlađenje	30.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	073. Sanacija industrijskih lokacija i onečišćenog zemljišta	101.675.213,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	079. Zaštita prirode i bioraznolikosti, prirodna baština i resursi, zelena i plava infrastruktura	45.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	165. Zaštita, razvoj i promicanje resursa javnog turizma i turističkih usluga	50.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	166. Zaštita, razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	92.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	168. Fizička obnova i sigurnost javnih prostora	40.000.000,00

3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	169. Inicijative teritorijalnog razvoja, uključujući izradu teritorijalnih strategija	2.000.000,00
3.	RSO5.1	Ukupno			509.675.213,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	480.675.213,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Potpora kroz financijske instrumente: zajam	29.000.000,00
3.	RSO5.1	Ukupno			509.675.213,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Integrirana teritorijalna ulaganja – funkcionalna urbana područja	509.675.213,00
3.	RSO5.1	Ukupno			509.675.213,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	509.675.213,00
3.	RSO5.1	Ukupno			509.675.213,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO5.2. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

Kroz ovaj SC će se provoditi multi-tematski i multi-sektorski pristup otočnom razvoju čiji će se sadržaj konačno definirati putem teritorijalnih strategija u 7 županija Jadranske Hrvatske koje imaju otoke u okviru svojeg administrativnog područja. Teritorijalne strategije definirane su u člancima 28.- 29. Uredbe (EU) 2021/1060. (Uredba o zajedničkim odredbama) pri čemu se iste odnose na sve otoke na području županije.

Stoga će se aktivnostima koje se financiraju iz ovog programa podupirati projekti koji proizlaze iz teritorijalnih strategija koje su razvile lokalne vlasti primjenjujući načelo partnerstva u skladu s prioritetima EU-a. Dodatno, u Uredbi o zajedničkim odredbama navodi se i da teritorijalna strategija mora biti usklađena s regionalnim i nacionalnim strateškim dokumentima uz istodobno osiguravanje njihove specifične primjene za određenu lokaciju.

Izvorišni strateški dokument u pogledu otočnog razvoja u Hrvatskoj jest Nacionalna razvojna strategija (NRS) 2030. kojom se utvrđuju ključni prioriteti politika. Iz nje proizlazi Nacionalni plan razvoja otoka koji predstavlja krovni dokument za razvoj otoka u RH. NPRO prepoznaje sve sustavne i strukturne potrebe otoka, ali i okvir za specifične potrebe otoka koje su više lokalnog karaktera. Sve navedene potrebe povezane su u više tema (društveno i javna infrastruktura, poslovna infrastruktura, zaštita okoliša i suočavanje s klimatskim promjenama, valorizacija kulturne baštine i usluga te energetska učinkovitost) te kao takve imaju potencijal daljnje integracije na programskoj i projektnoj razini.

Kombiniranjem tih i drugih nacionalnih strateških dokumenata (uključujući različite sektorske strategije), političkih smjernica EU-a navedenih u tablici 1. i doprinosa predstavnika otoka (otočnih koordinatora), uključujući i participativni doprinos regionalnih koordinatora, tijekom postupka izrade programa ITP-a pojavljuje se nekoliko zajedničkih prioriteta koje će podupirati ITP:

· Ulaganja u unaprjeđenje društvenih sadržaja na otocima i uključivanje lokalne zajednice kroz revitalizaciju socijalne infrastrukture na otvorenom i zatvorenom te ostale infrastrukture namijenjene javnoj uporabi, poput obnove i opremanja infrastrukture za djelovanje pružatelja socijalnih usluga u zajednici i organizacija civilnog društva te uređenja i obnove drugih javnih prostora na kojima se građani okupljaju, zadržavaju i borave (uključujući trgove, ulice, parkove, sportsko-rekreativnu infrastrukturu otvorenog i zatvorenog tipa i sl.). Poticat će se ulaganja koja integriraju više sektorskih tema, u skladu sa dostupnim područjima ulaganja u okviru ovog SC, kako bi se odgovorilo istovremeno na više razvojnih potreba u otočnom području.

· Ulaganja u fizičku obnovu i revitalizaciju objekata kulturne baštine te kulturno-turističkih lokacija, valorizaciju i digitalizaciju pokretne kulturne baštine otoka, poput muzejskih i knjižničnih zbirki, organizaciju raznih događanja s ciljem promocije kulturne baštine i lokalnih običaja i informiranja lokalnog stanovništva o očuvanju kulturne baštine i običaja, očuvanje tradicionalnih umijeća, obrta i običaja koji su najizloženiji preobrazbi ili nestanku, a sve s ciljem očuvanja otočnog identiteta. Poticat će se ulaganja koja integriraju više sektorskih tema, u skladu sa dostupnim područjima ulaganja u okviru ovog SC, kako bi se odgovorilo istovremeno na više razvojnih potreba u otočnom području. Komplementarna ulaganja u području kulture i turizma kroz PKK opisana su u Sporazumu o partnerstvu.

· Kako bi se postiglo održivo upravljanje, očuvanje i korištenje otočnog prostora prioritet je integrirati ulaganja u razvoj zelene i plave infrastrukture zajedno

sa ulaganjima u jačanje kapaciteta i operativne spremnosti na borbu protiv prirodnih katastrofa uzrokovanih klimatskim promjenama. Pritom razvoj zelene i plave infrastrukture, u mreži Natura 2000, ali i izvan tih područja, podrazumijeva očuvanje prirode i okoliša, zaštitu prirodne baštine, samoodrživo upravljanje javnim zelenim površinama/prostorima na otocima. Nadalje, u segmentu klimatskih promjena, održivo upravljanje obuhvaća uspostavu i unaprjeđenje sustava nadzora i praćenja radi smanjenja rizika od katastrofa, s posebnim naglaskom na ulaganje u jačanje kapaciteta i operativne spremnosti civilne zaštite i vatrogastva. Za navedena područja ulaganja, u suradnji sa ribarskim lokalnim akcijskim grupama, osigurati će se komplementarnost i sinergija s područjima ribarstva, akvakulture i plave ekonomije, u skladu s Zajedničkom ribarskom politikom i Pomorskom politikom.

Predmetni popis područja ulaganja u okviru ovog SC-a se može dodatno prilagoditi potrebama odnosno ulaganjima koja će se utvrditi u teritorijalnim strategijama za cijelo područje svih otoka uključenih u sastav pojedine županije, čime će se dodatno osnažiti pristup “odozdo prema gore”. Velik broj navedenih aktivnosti provodit će se na integrirani multi-sektorski način te će, u skladu sa usvojenim teritorijalnim strategijama, biti pripremljeni i objavljeni pozivi koji će poticati integrirane projekte kojima će se moći odgovoriti na više razvojnih potreba na otočnom području.

Prihvatljivost određenih strukturnih investicija, poput socijalne infrastrukture, ovisiti će o teritorijalnim strategijama te načinu kako je u njima objašnjena lokalna dimenzija takvih strukturnih investicija.

Operacije predviđene ITP-om i projekti definirani u teritorijalnim strategijama će biti međusobno povezani i međuovisni u pogledu postizanja zajedničkih ciljeva otočnog razvoja. Primjerice, ulaganja u energetska učinkovitost provodit će se kroz projekte revitalizacije objekata javne namjene i njihovog stavljanja u funkciju, pri čemu će se također koristiti pametna rješenja čime će se smanjiti energetska ranjivost otočnih JLS-ova, potaknuti zeleni lokalni razvoj, unaprijediti kvalitetu okoliša i ostvariti dugoročne financijske uštede lokalnom gospodarstvu. Za razliku od PKK, gdje su predviđena ulaganja u pojedinačne energetske obnove i fotonaponske module te su primarno fokusirane na građanstvo, ulaganja u energetska obnova u okviru ITP-a za otoke predviđaju istovremeno, u okviru istog projekta na integrirani način, energetska obnova isključivo više javnih zgrada unutar istog otoka, ugradnju fotonaponskih modula te dizalica topline gdje je to primjenjivo, uz još barem jedan pametni/energetski učinkovit projekt u javnom prostoru na tom otoku. Ove operacije osiguravaju primjenu koncepta Pametnog otoka i doprinose postizanju klimatskih ciljeva EU-a te na taj način potiču razvoj pametnih, održivih i energetski neovisnih otoka. Nadalje, održivosti otoka i otočnog stanovništva doprinijet će se i sa ulaganjima u poslovnu infrastrukturu i podršku, poput izgradnje ili obnove poslovnih zona i poduzetničkih potpornih institucija (npr. inkubatora i co-working prostora), s ciljem diverzifikacije ekonomske strukture na otocima, stvaranja povoljnih uvjeta za osnivanje i rad tvrtki na otocima i njihovu veću konkurentnost te međusobno povezivanje. Ulaganja u poslovnu infrastrukturu će se vršiti u okviru procesa industrijske tranzicije koji daju učinkovitu podršku regionalnim lancima vrijednosti, u skladu s teritorijalnim strategijama. Obzirom na ograničena dostupna financijska sredstva za industrijsku tranziciju na otocima, ista je potrebno usmjeriti prema razvoju ekosustava sukladno prioritetnim nišama u sklopu regionalnih lanaca vrijednosti.

Putem Radnih skupina za izradu teritorijalnih strategija predstavnici otočnih dionika bit će u mogućnosti zastupati interese otočnog stanovništva i iznijeti prijedloge konkretnih aktivnosti. Ulaganja usmjerena u otoke će se prioritzirati uzevši u obzir integriranost projekata, učinak na širu zajednicu i otočni prostor, doprinos ostvarenju pokazatelja i zrelost projekata, što će se dodatno zahtijevati kroz pozive na dostavu projektnih prijedloga.

Očekuje se znatan doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR) točnije ostvarenju Drugog stupa EUSDR-a (Zaštita okoliša) kroz Prioritetno područje (PP) 5 - Okolišni rizici i Prioritetno područje (PP) 6 - Bioraznolikost, krajobraz i kvaliteta zraka i tla; trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 - Jačanje konkurentnosti poduzetništva te Prioritetno područje 3 - Ljudi i vještine.

Provedbom Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.- 2030. godine u svrhu osim prilagodbe klimatskim promjenama doprinijeti će se akcijama i ciljevima PP 6 EUSDR i Stupa III EUSAIR koji se odnose na razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima,

unaprjeđenje kvalitete i očuvanje tla i vode, očuvanje kopnenih i vodenih staništa, poboljšanu kvalitetu zraka i smanjenje ugljičnog dioksida u atmosferi, zaštitu bioraznolikosti, smanjenje ekološkog otiska i dr.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- *ocijenjene su kao kompatibilne prema smjernicama Mehanizma za oporavak i otpornost.*

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- *JLP(R)S,*
- *Sve ustanove*
- *Javne tvrtke*
- *Vatrogasne službe*
- *Civilna zaštita*
- *Pružatelji i korisnici javnih usluga*
- *Organizacije civilnog društva*
- *Turističke zajednice*
- *Kulturne ustanove*
- *Gospodarski subjekti*
- *Stanovnici otoka*
- *Vjerske zajednice*

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- *Prilikom izgradnje/obnove javne infrastrukture posebno će se voditi računa da prostori omogućavaju u jednakoj mjeri pristup svim skupinama društva te će se poticati zahvati u prostoru kojima se osiguravaju i promoviraju jednake mogućnosti i ravnopravnost.*
- *Prilikom planiranja projekata uzet će se u obzir i potrebe slabije naseljenih i prometno manje dostupnih otoka u cilju zadovoljenja društvenih potreba stanovništva tih otoka.*
- *Prilikom osiguravanja prostora za rad organizacija civilnog društva prioritet će se dati onima koje zastupaju interese ranjivih skupina, pružaju usluge i organiziraju sadržaje te time doprinose smanjenju njihove socijalne isključenosti.*
- *U slučaju provođenja digitalizacije društvenih sadržaja i javnih usluga vodit će se računa o pristupu uslugama za osobe bez potrebne tehničke opreme ili znanja te će se osigurati tehnička pomoć i jasne upute. Pri opremanju javnih prostora i zgrada te sportsko-rekreativnih lokacija, vodit će se računa da je nabavljena oprema univerzalnog dizajna.*
- *Kroz ulaganja u poduzetničke potporne institucije vodit će se računa o jednakim mogućnostima svih skupina društva za osnivanje poslovnih subjekata, a usluge inkubatora će se fokusirati na motiviranje žena za sudjelovanje u poduzetništvu.*

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

U ovom specifičnom cilju planira se provođenje integriranog teritorijalnog pristupa putem „drugog teritorijalnog alata“ kojim se pruža potpora inicijativama koje je izradila država članica. Navedeno podrazumijeva izradu teritorijalnih strategija sukladno stavku c članka 28. te članka 29. Uredbe o općim odredbama.

Teritorijalne strategije izrađuju se kao dodatak ŽRP-ovima. Teritorijalne strategije izrađuju, donose i provode obalno-otočne županije u suradnji s radnom skupinom (Otočnim partnerstvom) koju čine otočni dionici s područja pojedine obalno-otočne županije čime se potiče participativni pristup rješavanju lokalnih problema. Otočno partnerstvo sastoji se od jednog predstavnika obalno-otočne županije, po jednog predstavnika svake JLS na otocima ili one koja obuhvaća otoke, predstavnika relevantnih javnih tijela, gospodarskog sektora, socijalnih partnera, OCD-ova i prema potrebi predstavnika koji djeluju u istraživačkim i znanstvenim organizacijama. Otočni dionici na taj način izravno utječu na kreiranje smjerova razvoja za svoje otoke čime ujedno jačaju društvenu koheziju i kapacitete za strateško planiranje i provedbu projekata unutar otočne zajednice. Teritorijalne strategije za otoke izrađivat će se posebno za svaku županiju te će obuhvaćati sve otoke unutar iste županije.

Posebnom teritorijalnom strategijom za otoke koji se temelji na teritorijalnom pristupu odgovara se na specifičnosti otočnog područja te se otvara mogućnost za provedbu ciljanih intervencija na otocima i rješavanje lokalnih potreba. Teritorijalne strategije za otoke bit će usklađene s nacionalnim strateškim okvirom razvoja otoka definiranim kroz Nacionalni plan razvoja otoka (NPRO) te ŽRP-ove koji predstavljaju strateški okvir regionalnog značaja. Unutar NPRO-a prepoznate su potrebe i izazovi s kojima se otoci suočavaju te potencijali njihovog razvoja. Operacije podržane ITP-om fokusiraju se samo na dio tema obrađenih kroz NPRO te su prioritizirane na način da pokrivaju specifične potrebe otoka koje su lokalnog karaktera i koje povezuju više tema s potencijalom njihove integracije na programskoj i projektnoj razini, primjenu koncepta Pametnog otoka i doprinosa klimatskim ciljevima EU-a.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Nije planirana upotreba financijskih instrumenata.

Unutar ovog specifičnog cilja nije planirana upotreba FI s obzirom da predviđene aktivnosti nemaju komercijalni karakter i ne očekuje se ostvarivanje prihoda u onoj mjeri koja bi opravdala provedbu projekata putem financijskih instrumenata. Iz tog razloga planirano je korištenje bespovratnih sredstva u cijelosti.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO15	Kapacitet stvorene inkubacije	poduzeća	20,00	240,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO19	Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima	čtvorni metri	12.500,00	62.500,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO24	Ulaganja u nove ili poboljšane sustave za praćenje katastrofa, pripravnost, upozorenje i odgovor na njih u slučaju prirodnih katastrofa	euro	1.250.000,00	5.000.000,00

3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO26	Zelena infrastruktura izgrađena ili poboljšana za prilagodbu klimatskim promjenama	hektari		2,00	9,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO28	Područje obuhvaćeno mjerama zaštite od šumskih požara	hektari		30.000,00	122.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO74	Stanovništvo obuhvaćeno projektima u okviru strategija za integrirani teritorijalni razvoj	osobe		39.827,00	132.756,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO75	Strategije za integrirani teritorijalni razvoj za koje je primljena potpora	doprinosi strategijama		7,00	7,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO77	Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora	kulturne i turističke lokacije		3,00	17,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO 5.2.1	Stvoreni ili regenerirani prostori na otocima	kvadratni metri		11.000,00	55.000,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR18	MSP-ovi koji se koriste uslugama inkubatora nakon stvaranja inkubatora	poduzeća godišnje	0,00	2021	120,00	n/p	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR26	Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)	MWh godišnje	17.500,00	2020	12.250,00	n/p	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR36	Stanovništvo koje ostvaruje koristi od mjera zaštite od šumskih požara	osobe	0,00	2021	53.000,00	n/p	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR37	Stanovništvo koje ostvaruje koristi od mjera zaštite od prirodnih katastrofa povezanih s klimatskim promjenama (osim poplava ili šumskih požara)	osobe	0,00	2021	13.000,00	n/p	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije	RCR77	Posjetitelji kulturnih i turističkih	posjetitelji/godišnje	0,00	2021	85.000,00	n/p	

			razvijene regije		lokacija za koje je primljena potpora						
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RSR 5.2.1	Stanovništvo koje ima pristup novoj ili poboljšanoj socijalnoj infrastrukturi	osobe	0,00	2021	73.000,00	n/p	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RSR 5.2.2	Stanovništvo koje ima pristup novoj ili poboljšanoj zelenoj infrastrukturi na otocima	osobe	0,00	2021	34.000,00	n/p	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	020. Poslovna infrastruktura za MSP-ove (uključujući industrijske parkove i pogone)	15.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	044. Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti ili mjere energetske učinkovitosti za javnu infrastrukturu, demonstracijski projekti i mjere potpore	33.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	059. Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama te sprječavanje i upravljanje rizicima povezanim s klimom: požari (uključujući podizanje svijesti, sustave civilne zaštite i upravljanja katastrofama, infrastrukture i ekosustavne pristupe)	20.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	060. Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama te sprječavanje i upravljanje rizicima povezanim s klimom: ostalo, npr. oluje i suša (uključujući podizanje svijesti, sustave civilne zaštite i upravljanja katastrofama, infrastrukture i ekosustavne pristupe)	5.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	079. Zaštita prirode i bioraznolikosti, prirodna baština i resursi, zelena i plava infrastruktura	17.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	127. Ostala socijalna infrastruktura koja pridonosi socijalnoj uključenosti u zajednici	23.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	166. Zaštita, razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	23.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	168. Fizička obnova i sigurnost javnih prostora	14.000.000,00

3.	RSO5.2	Ukupno			150.000.000,00
----	--------	--------	--	--	----------------

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	150.000.000,00
3.	RSO5.2	Ukupno			150.000.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	22. Ostale vrste teritorijalnog alata – otoci i obalna područja	150.000.000,00
3.	RSO5.2	Ukupno			150.000.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	150.000.000,00
3.	RSO5.2	Ukupno			150.000.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1. Prioritet: 4.. Pravedna tranzicija

2.1.1.1. Specifični cilj: JSO8.1. Omogućivanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetskih ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma (FPT)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

Prioritizacija odabranih intervencija temelji se na Prilogu D Izvješća za RH 2020. godine gdje su dane preporuke za smjerove ulaganja na području dviju županija, na prepoznavanju razvojnih potencijala i potreba županija u skladu sa strateškim okvirom te temeljem suradnje sa regionalnim koordinadorima dviju odabranih županija, doprinosu pravednoj tranziciji na odabranim područjima u skladu s razvojnom vizijom odabranih županija te na koncu temeljem SRSP projekta putem kojeg se davala podrška pripremi TPPT-a, a putem kojeg se izradio kraći popis potencijalnih ulaganja.

- *Ulaganja u poduzetničku infrastrukturu, primarno usmjerenoj prema zelenoj i digitalnoj ekonomiji kao okosnici budućeg razvoja uključenog područja, osobito u kontekstu procesa dekarbonizacije i napuštanja, odnosno zamjene dotrajalih tehnologija temeljenih na fosilnim gorivima s visokim emisijom stakleničkih plinova. Navedena aktivnost uključuje ulaganja poduzetničke potporne institucije (coworking prostori, tehnološko-inovacijski inkubatori, centre (HUB) znanja, kreativnosti i inovacija) u poduzetničke zone (IŽ)*
- *Razvoj poljoprivredne i prehrambene poduzetničke infrastrukture u Istarskoj županiji kroz uspostavu centra za agropoduzetništvo (IŽ)*
- *Ulaganje u visokorazvijeni IRI sektor putem rekonstrukcije i opremanja istraživačkih ustanova, izvođenja primijenjenih istraživanja; aktivnosti vezanih za transfer znanja i tehnologije; zapošljavanje osoblja; izrade istraživačkih studija; aktivnosti poticanja MSP-ova na korištenje inovacija u zelenim i digitalnim tehnologijama u vlastitom poslovanju (IŽ)*
- *Ulaganje u unaprjeđenje kružnog gospodarstva putem aktivnosti izgradnje i opremanja reciklažnih dvorišta, uključujući i aktivnosti vezane uz priključenje na komunalnu, telekomunikacijsku i električnu infrastrukturu i osiguranje pristupne ceste te uz provođenje ciljanih informativno-obrazovnih aktivnosti (IŽ)*
- *Povećanje atraktivnosti destinacije i razvoj turističkih i srodnih proizvoda putem aktivnosti očuvanja, revitalizacije, promocije i razvoja kulturnih i srodnih proizvoda te usluga temeljenih na napuštenoj rudarskoj i industrijskoj baštini. (IŽ)*
- *Povećanje atraktivnosti destinacije i razvoj turističkih i srodnih proizvoda putem aktivnosti očuvanja, revitalizacije, promocije i razvoja kulturnih i srodnih proizvoda te usluga temeljenih na kulturnoj baštini (uključujući ulaganja u kaštele i starogradske jezgre) (IŽ)*
- *Provedba programa usmjerenih prema budućim kompetencijama putem prekvalifikacija i obrazovanja odraslih (poput zaposlenih osoba, socijalno ugroženih osoba, osoba u nepovoljnom položaju) s naglaskom na tehnološke smjerove i zanimanja koja prate razvojne smjernice lokalnog*

gospodarstva. (IŽ)

- *Provedba programa usmjerenih prema budućim kompetencijama putem izgradnje i opremanja odgojno-obrazovnih institucija s ciljem unaprjeđenja obrazovnih programa usmjerenih na kompetencije učenika. (IŽ)*
- *Mobilizirati ETS sektor za smanjenje udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem izravnih ulaganja koja doprinose smanjivanju cjelokupnih emisija CO₂, u skladu sa klimatskim ciljevima Zelenog plana o ugljičnoj neutralnosti (Holcim d.o.o., tehnologija hvatanja i skladištenja ugljika)*
- *Doprinos smanjenju udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem programa ulaganja u proizvodne inovacije MSP-ova koje za cilj imaju poboljšati efikasnost proizvodnih i poslovnih procesa na inovativan način, a sve u kontekstu prelaska na emisijski neutralno gospodarstvo (IŽ)*
- *Provedba programa usmjerenih na razvoj vještina i mogućnosti zapošljavanja u regiji kroz ulaganje u izgradnju i opremanje Majstorske škole, izradu i standardizaciju programa koji se provodi u majstorskoj školi, provođenje edukacija za poduzetništvo, mentoriranje novih obrta i jačanje kapaciteta obrtnika kroz cjeloživotno obrazovanje (SMŽ)*
- *Potpore za radnike koji se prekvalificiraju, a koji su izgubili zaposlenje na području SMŽ, a zbog promjena u strukturi gospodarstva županije, uključujući i davanje potpora za samozapošljavanje kao nastavak potpore za prekvalifikaciju (SMŽ)*
- *Razvoj IKT industrije kao pokretača zapošljavanja s visokom dodanom vrijednosti i povećanje mogućnosti zapošljavanja radne snage koja je uslijed tranzicije izgubila radno mjesto, kroz ulaganje u pokretanje kampusa gaming industrije u gradu Novskoj, uz pružanje podrške MSP-ovima i start-upovima u gaming industriji, ali i ostalim sektorima (drva industrija, metalurška industrija, turizam, poljoprivreda, obrazovanje itd.) uključujući i pružanje inovativnih digitalnih usluga. Tehnologije koje će se koristiti u svrhu digitalne transformacije MSP-ova su Game-development (gamification) with Virtual reality and Augmented reality, Blockchain technologies and Internet of Things (IoT). (SMŽ)*
- *Poticanje konkurentnosti i prepoznatljivosti obrtnika i poduzetnika s područja županije kroz uspostavu infrastrukture (uključujući i opremanje) za razvoj novih poduzetničkih inkubatora na području cijele Sisačko-moslavačke županije (SMŽ)*
- *Mobilizirati ETS sektor za smanjenje udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem izravnih ulaganja koja doprinose smanjivanju cjelokupnih emisija CO₂, u skladu sa klimatskim ciljevima Zelenog plana o ugljičnoj neutralnosti (Petrokemija d.d., odnosno tehnologija rekonstrukcije sustava za uklanjanje CO₂; sintetskog kompresora i srodnih parnih turbina; zračnog kompresora i zamjena parne turbine elektromotorom; sintetičke petlje; zamjena parnih turbina sa sustavima s niskim udjelom CO₂ s elektromotorom) (SMŽ)*

Komplementarnosti i sinergije:

Ulaganja u promicanje energetske učinkovitosti (EE) planirana su u okviru PKK iz EFRR-a kroz potpore za provedbu programa energetske i sveobuhvatne obnove u zgradarstvu i gospodarstvu. Istovremeno, u okviru ITP-a, iz EFRR-a će se ulaganja usmjeriti u energetske obnove javnih i višestambenih zgrada u gradovima te javnih zgrada na otocima, dok će se iz FPT-a dio ulaganja usmjeriti na EE u županijama u tranziciji. Program Ribarstva i akvakulture predviđa poticati veću EE kroz ulaganja u ribarska plovila, uzgajališta u akvakulturi i prerađivačke kapacitete, poticati razvoj i korištenje energije iz OIE, te

promicati smanjenje emisija u ribarstvu i akvakulturi. Dodatno, ulaganja na području SMŽ-a iz FPT bit će komplementarna s ulaganjima s ulaganjem iz NPOO-a u projekt biorafinerije (projekt br. C1.2. R1-I4 u Hrvatskom planu oporavka i otpornosti).

U pogledu jačanja vještina, potpora u okviru PKK, iz EFRR-a usmjerena je na jačanje vještina i kompetencija za pametnu specijalizaciju kao i posebnih stručnih vještina poduzetnika dok je potpora u okviru ITP-a, iz EFRR-a usmjerena na programe za razvoj pametnih vještina. Istovremeno, podrška FPT-a usmjerena je na HKO prekvalifikaciju i uključivanje pogođenih radnika i osoba u potrazi za poslom, unaprjeđenje konkurentnosti usvajanjem više razine znanja nužne za povećanje kvalitete proizvoda i usluga, osiguravanju cjeloživotnog učenja i savladavanju novih tehnologija, uključivo i zelenih i digitalnih vještina u tranzicijskim županijama. S druge strane, kroz ESF+, kako bi se vještine uskladile s potrebama tržišta rada u području strukovnih zanimanja, ulagat će se u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju, uspostavljanje IRU building blocks, nadogradnju formalnog obrazovanja za strukovna zanimanja i razvoj novog modela za stjecanje statusa majstora, u skladu s HKO-om, kao i poticanje otvaranja novih radnih mjesta i obrta. Dodatno, kroz ESF+ će se provoditi modernizacija sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kroz reformske intervencije koje obuhvaćaju optimizaciju, racionalizaciju i prilagodbu strukovnih programa razvojnim potrebama gospodarstva. U domeni obrazovanja odraslih, komplementarno programima prekvalifikacije i obrazovanja odraslih kroz FPT, iz ESF+ će se sredstva usmjeriti u unaprjeđenje Sustava osiguranja kvalitete obrazovanja odraslih.

Aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

ocijenjene su kompatibilne prema Mehanizmu za oporavak i otpornost

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- *Jedinice lokalne i (područne) regionalne samouprave*
- *Poduzetnici i obrtnici*
- *Radno aktivno stanovništvo, radnici, nezaposleni, učenici, studenti i ostalo lokalno stanovništvo*
- *Istraživačke i obrazovne ustanove*
- *Turisti i posjetitelji, turistički i kulturni djelatnici*
- *Organizacije civilnog društva*

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- *Pozitivne mjere za osiguranje dostupnosti sadržaja namijenjenih javnosti.*
- *Pozitivne mjere promicanja zapošljavanja osoba s invaliditetom.*
- *Specifičnim infrastrukturnim ulaganjima ostvarit će se pozitivan doprinos uključenju osoba s invaliditetom kroz pristupačnost građevinama putem razumne prilagodbe i univerzalnog dizajna, informacijsko-komunikacijsku pristupačnost te kroz pozitivne mjere za osiguranje dostupnosti sadržaja namijenjenih javnosti (web stranice, promotivni materijali i sl.).*
- *Mjere informativnih i komunikacijskih aktivnosti koje apostrofiraju važnost sudjelovanja ranjivih skupina u svim predviđenim aktivnostima te putem promicanja primjera dobre prakse sudjelovanja ranjivih skupina u poduzetničkim aktivnostima u sektoru. U pozivima posebno će se pratiti i broj pripadnika ranjivih skupina koji su korisnici financijskih potpora.*
- *Sve aktivnosti vezane za ulaganja u energetska učinkovitost u gospodarstvu, posebice komercijalni sektor poticat će korištenje sredstava u skladu s principom jednakih mogućnosti za sve uzimajući u obzir zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije.*

Ravnopravnost spolova

- *Primjena pozitivnih mjera za promicanje sudjelovanja žena u svim predviđenim aktivnostima.*
- *Promicanje sudjelovanja žena na upravljačkoj i odlučujućoj razini.*
- *Mjere informativnih i komunikacijskih aktivnosti putem kojih će se eliminirati spolni stereotipi promicanjem sudjelovanja žena u svim predviđenim aktivnostima, promicanjem aktivnosti uspostavljanja bolje ravnoteže između poslovnog i privatnog života u turističkom sektoru te promicanjem spolne ravnoteže na upravljačkim radnim mjestima u sektoru, a u pozivima posebno će se pratiti i broj žena koje su korisnice financijskih potpora.*

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja su sukladno Prilogu D Izvješća za Republiku Hrvatsku iz 2020. godine usmjerena prema Sisačko-moslavačkoj i Istarskoj županiji, u skladu s

Teritorijalnim planom pravedne tranzicije.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Unutar ovog specifičnog cilja planirana su ulaganja u pravednu tranziciju, te nije planirana upotreba FI s obzirom da aktivnosti nemaju komercijalni karakter i ne očekuje se ostvarivanje ušteta ili prihoda u mjeri koja bi opravdala provedbu projekata putem financijskih instrumenata. Iz tog razloga planirano je korištenje bespovratnih sredstva u cijelosti.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
4.	JSO8.1	FPT		RCO02	Poduzeća koja su primila potporu u obliku bespovratnih sredstava	poduzeća	5,00	50,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO13	Vrijednost digitalnih usluga, proizvoda i procesa razvijenih za poduzeća	euro	0,00	1.500.000,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO15	Kapacitet stvorene inkubacije	poduzeća	45,00	100,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO67	Kapacitet učionica novih ili moderniziranih obrazovnih objekata	osobe	358,00	8.628,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO107	Ulaganja u postrojenja za odvojeno prikupljanje otpada	euro	500.000,00	2.000.000,00

4.	JSO8.1	FPT		RCO121a	Poduzeća koja su primila potporu radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ	poduzeća		1,00	2,00
4.	JSO8.1	FPT		RSO6.1.1	Opremljena i/ili izgrađena fizička infrastruktura	metar kvadratni		80.000,00	160.000,00
4.	JSO8.1	FPT		RSO6.1.2.	Izrađeni programi za prekvalifikaciju osoba u riziku od gubitka radnog mjesta	broj programa		0,00	3,00
4.	JSO8.1	FPT		RSO6.1.3.	Broj istraživačkih javnih ustanova opremljenih specijaliziranom opremom i suvremenim tehnologijama	broj institucija		0,00	1,00
4.	JSO8.1	FPT		RSO6.1.4.	Broj kulturnih i turističkih lokacija podržanih fondovima	Kulturne i turističke lokacije		0,00	5,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
4.	JSO8.1	FPT		RCR03	Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) koja uvode inovacije u proizvode ili procese	poduzeća	0,00	2021	50,00	izvještaj	
4.	JSO8.1	FPT		RCR11	Korisnici novih i poboljšanih javnih digitalnih usluga, proizvoda i procesa	korisnici godišnje	0,00	2021	1.600,00	Tehnička dokumentacija	
4.	JSO8.1	FPT		RCR17	Nova poduzeća koja preživljavaju na tržištu	poduzeća	0,00	2021	25,00	ugovori	
4.	JSO8.1	FPT		RCR18	MSP-ovi koji se koriste uslugama inkubatora nakon stvaranja inkubatora	poduzeća godišnje	0,00	2021	50,00	Godišnje izvješće o radu novouspostavljenih potpornih institucija. Svaki će se korisnik identificirati i popisati kod korištenja prostora i opreme.	
4.	JSO8.1	FPT		RCR29a	Procijenjene emisije	tone ekv. CO2	1.609.164,00	2020	876.657,00	Verificirano izvješće o	

					stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ u poduzećima koja su primila potporu	godišnje				emisijama stakleničkih plinova (početne referentne vrijednosti 2020., projektni izračuni očekivane vrijednosti 2029.) / Službeni sustav praćenja CO2 poduzeća	
4.	JSO8.1	FPT		RCR47	Reciklirani otpad	tone godišnje	0,00	2021	4.000,00	Izvješća o napretku projekta	
4.	JSO8.1	FPT		RCR71	Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih obrazovnih objekata	korisnici godišnje	0,00	2021	8.628,00	Godišnji izvještaj obrazovnih ustanova, broj provedenih programa, broj polaznika.	
4.	JSO8.1	FPT		RCR98	Osoblje MSP-ova koje završava osposobljavanje za vještine za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (prema vrsti vještine: tehnička, upravljačka, poduzetnička, zelena, druga)	sudionici	0,00	2021	50,00	Godišnji izvještaj obrazovnih ustanova, broj provedenih programa, broj polaznika, izdane potvrde o osposobljavanju	
4.	JSO8.1	FPT		RSR6.1.1.	Iskorištenost kapaciteta poslovnih zona (1 godina od uspostave poslovne zone)	broj poduzeća	0,00	2021	20,00	Izvješća o napretku projekata	
4.	JSO8.1	FPT		RSR6.1.2.	MSP-ovi koji se koriste uslugama javnih istraživačkih ustanova opremljenih specijaliziranom opremom i suvremenim tehnologijama	broj MSP-ova	0,00	2021	20,00	Izvješća o napretku projekta; Godišnja izvješća o pruženim uslugama METRIS centra	
4.	JSO8.1	FPT		RSR6.1.3.	Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija	Posjetitelji/godina	0,00	2021	170.000,00	Izvješće o napretku projekta	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
4.	JSO8.1	FPT		004. Ulaganja u trajna sredstva, uključujući istraživačku infrastrukturu, u javnim istraživačkim centrima i ustanovama visokog obrazovanja izravno povezanim s aktivnostima istraživanja i inovacija	42.447.650,00
4.	JSO8.1	FPT		020. Poslovna infrastruktura za MSP-ove (uključujući industrijske parkove i pogone)	15.494.555,00
4.	JSO8.1	FPT		025. Inkubator, potpora za spin-off, spin-out i start-up poduzeća	7.000.000,00
4.	JSO8.1	FPT		029. Procesi istraživanja i inovacija, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima, istraživačkim centrima i sveučilištima usmjereni na niskougljično gospodarstvo, otpornost na klimatske promjene i prilagodbu tim promjenama	4.797.076,00
4.	JSO8.1	FPT		067. Gospodarenje kućanskim otpadom: mjere za sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine, razvrstavanje, ponovnu upotrebu, recikliranje	1.631.005,00
4.	JSO8.1	FPT		076. Potpora proizvodnim procesima prihvatljivima za okoliš i učinkovitost resursa u velikim poduzećima	36.677.209,00
4.	JSO8.1	FPT		124. Infrastruktura za strukovno obrazovanje i osposobljavanje te obrazovanje odraslih	38.500.000,00
4.	JSO8.1	FPT		140. Potpora za usklađivanje s potrebama tržišta rada i promjene radnog statusa	81.550,00
4.	JSO8.1	FPT		149. Potpora za osnovno i sekundarno obrazovanje (isključujući infrastrukturu)	6.524.023,00
4.	JSO8.1	FPT		166. Zaštita, razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	25.584.132,00
4.	JSO8.1	Ukupno			178.737.200,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
4.	JSO8.1	FPT		01. Bespovratna sredstva	178.737.200,00
4.	JSO8.1	Ukupno			178.737.200,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
4.	JSO8.1	FPT		32. Ostali pristupi – ostale vrste ciljnih područja	178.737.200,00

4.	JSO8.1	Ukupno			178.737.200,00
----	--------	--------	--	--	----------------

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
4.	JSO8.1	FPT		03. Rodna neutralnost	178.737.200,00
4.	JSO8.1	Ukupno			178.737.200,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.2. Prioriteti u okviru tehničke pomoći

3. Financijski plan

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (g) podtočke i., ii. i iii., članak 112. stavci 1., 2. i 3. i članci 14. i 26. UZO-a

3.1. Prijenosi i doprinosi (1)

Upućivanje: članci 14., 26. i 27. UZO-a

Izmjena programa povezana s	☐ doprinos programu InvestEU
	☐ prijenos u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja
	☐ prijenos među fondovima EFRR, ESF+, Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove

(1) Primjenjivo samo na izmjene programa u skladu s člancima 14. i 26., osim dopunskih prijenosa u FPT u skladu s člankom 27. UZO-a. Prijenosi ne utječu na godišnju raščlambu odobrenih financijskih sredstava na razini VFO-a za državu članicu.

Tablica 15.A: Doprinosi programu InvestEU* (raščlamba po godinama)

Doprinos iz		Doprinos za	Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Sastavnica programa InvestEU	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

* Za svaki novi zahtjev za doprinos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

Tablica 15.B: Doprinosi programu InvestEU* (sažetak)

Fond	Kategorija regije	Održiva infrastruktura (a)	Inovacije i digitalizacija (b)	MSP-ovi (c)	Socijalna ulaganja i vještine (d)	Ukupno (e) = (a) + (b) + (c) + (d)
Ukupno						

* Kumulativni iznosi za sve doprinose u okviru izmjena programa tijekom programskog razdoblja. Sa svakim novim zahtjevom za doprinos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

Obrazloženje, uzimajući u obzir način na koji ti iznosi pridonose postizanju ciljeva politike odabranih u programu u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o programu InvestEU

--

Tablica 16.A: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u	Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Instrument	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

Tablica 16.B: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja* (sažetak)

Fond	Kategorija regije	Ukupno
Ukupno		

* Kumulativni iznosi za sve prijenose u okviru izmjena programa tijekom programskog razdoblja. Sa svakim novim zahtjevom za prijenos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi preneseni za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja – obrazloženje

--

Tablica 17.A: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove* (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u		Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Fond	Kategorija regije	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

* Prijenos u druge programe. Prijenosi između fondova EFRR i ESF+ mogu se izvršiti samo unutar iste kategorije regije.

Tablica 17.B: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove (sažetak)

	EFRR			ESF+			KF	EFRA	FAMI	FUS	BMVI	Ukupno
	Razvijenije regije	Tranzicijske regije	Slabije razvijene regije	Razvijenije regije	Tranzicijske regije	Slabije razvijene regije						
Ukupno												

* Kumulativni iznosi za sve prijenose u okviru izmjena programa tijekom programskog razdoblja. Sa svakim novim zahtjevom za prijenos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi preneseni za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

Prijenosi među fondovima s podijeljenim upravljanjem, uključujući prijenose među fondovima kohezijske politike – obrazloženje

--

3.2. FPT: dodijeljena sredstava u programu i prijenosi (1)

3.2.1. Sredstva FPT-a dodijeljena programu prije prijenosa po prioritetu (ako je relevantno) (2)

Upućivanje: članak 27. UZO-a

Tablica 18. Sredstva FPT-a dodijeljena programu u skladu s člankom 3. Uredbe o FPT-u, prije prijenosa

Prioritet FPT-a	Dodijeljena sredstva iz FPT-a
Pravedna tranzicija	81.394.890,00
Ukupno	81.394.890,00

(1) Prijenosi ne utječu na godišnju raščlambu odobrenih financijskih sredstava na razini VFO-a za državu članicu.

(2) Primjenjivo na prvo donošenje programa kojima se dodjeljuju sredstva FPT-a.

3.2.2. Prijenosi u FPT u obliku dopunske potpore (1) (ako je relevantno)

Prijenos u FPT	☐ odnosi se na interne prijenose u okviru programa kojem se dodjeljuju sredstva iz FPT-a
	☐ odnosi se na prijenose iz drugih programa u program kojem se dodjeljuju sredstva iz FPT-a

(1) Odjeljak treba ispuniti podacima programa koji prima potporu. Ako program koji prima potporu iz FPT-a primi dopunsku potporu (usp. članak 27. UZO-a) u okviru programa i iz drugih programa, potrebno je ispuniti sve tablice u ovom odjeljku. Pri prvom donošenju s dodjelom iz FPT-a u ovom se odjeljku potvrđuju ili ispravljaju preliminarni prijenosi predloženi u sporazumu o partnerstvu.

Tablica 18.A: Prijenosi u FPT unutar programa (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u	Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Prioritet FPT-a*	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

* Sredstva iz FPT-a moraju se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje.

Tablica 18.B: Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ u FPT u okviru programa

Prijenos unutar programa* (dopunska potpora) prema kategoriji regije	Sredstva FPT-a dodijeljena programu* raščlanjena prema kategoriji regije, čije se područje nalazi** u (prema prioritetu FPT-a)	
	Prioritet FPT-a	Iznos

* Program kojem se dodjeljuju sredstva FPT-a.

** Sredstva iz FPT-a moraju se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje.

Tablica 18.C: Prijenosi u FPT iz drugih programa (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u	Raščlamba po godinama							
Iz fonda	Kategorija regije	Prioritet FPT-a*	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

* Sredstva iz FPT-a moraju se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje.

Tablica 18.D: Prijenos sredstava fondova EFRR i ESF+ iz drugih programa u FPT u ovaj program

Prijenosi iz drugih programa** prema kategoriji regije	Dopunska potpora FPT-u u ovom programu* području koje se nalazi*** u određenoj kategoriji regije (prema prioritetu)	
	Prioritet FPT-a	Iznos

* Program kojem se dodjeljuju sredstva FPT-a, koji prima dopunsku potporu iz fondova EFRR i ESF+.

** Program koji pruža dopunsku potporu iz fondova EFRR i ESF+ (izvor).

*** Sredstva iz FPT-a moraju se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje.

3.2.2. Prijenosi u FPT u obliku dopunske potpore (1) (ako je relevantno)

Obrazloženje dopunskog prijenosa iz fondova EFRR i ESF+ na temelju planiranih vrsta intervencija

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ix. UZO-a

--

3.3. Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja

Tablica 19.A: Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja, u okviru programa (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz	Prijenosi u	Raščlamba po godinama			
		2025.	2026.	2027.	Ukupno
Kategorija regije*	Kategorija regije*				

* Primjenjuje se samo na fondove EFRR i ESF+.

Tablica 19.B: Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja, u druge programe (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz	Prijenosi u	Raščlamba po godinama			
		2025.	2026.	2027.	Ukupno
Kategorija regije*	Kategorija regije*				

* Primjenjuje se samo na fondove EFRR i ESF+.

3.4. Prijenosi natrag (1)

Tablica 20.A: Prijenosi natrag (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz	Prijenosi u		Raščlamba po godinama							
			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
InvestEU ili drugi instrument Unije	Fond	Kategorija regije								

(1) Primjenjivo samo na izmjene programa za sredstva prenesena natrag iz drugih instrumenata Unije, uključujući elemente fondova FAMI, FUS te instrumenta BMVI, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja, ili iz fonda InvestEU.

Tablica 20.B: Prijenosi natrag* (sažetak)

Od	U/Do						
	EFRR			ESF+			Kohezijski fond
InvestEU/instrument	Razvijeniije regije	Tranzicijske regije	Stupanj razvoja regije	Razvijeniije regije	Tranzicijske regije	Stupanj razvoja regije	

* Kumulativni iznosi za sve prijenose u okviru izmjena programa tijekom programskog razdoblja. Sa svakim novim zahtjevom za prijenos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi preneseni za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

3.5. Odobrena financijska sredstva po godini

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (g) podtočka i. UZO-a i članci 3., 4. i 7. Uredbe o FPT-u

Tablica 10. Odobrena financijska sredstva po godini

Fond	Kategorija regije	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.		2027.		Ukupno
							Odobrena financijska sredstva bez iznosa fleksibilnosti	Iznos fleksibilnosti	Odobrena financijska sredstva bez iznosa fleksibilnosti	Iznos fleksibilnosti	
EFRR*	Slabije razvijene regije		232.643.778,00	237.000.410,00	242.724.559,00	248.444.248,00	104.323.900,00	104.323.900,00	107.309.525,00	107.309.525,00	1.384.079.845,00
Ukupno EFRR			232.643.778,00	237.000.410,00	242.724.559,00	248.444.248,00	104.323.900,00	104.323.900,00	107.309.525,00	107.309.525,00	1.384.079.845,00
FPT* - Sredstva FPT-a iz članka 3.			13.904.705,00	14.128.056,00	14.355.874,00	14.588.246,00	6.044.062,00	6.044.061,00	6.164.943,00	6.164.943,00	81.394.890,00
FPT - Sredstva FPT-a iz članka 4.			51.829.629,00	52.662.168,00							104.491.797,00
FPT - Sredstva FPT-a iz članka 7. povezana sa sredstvima FPT-a iz članka 3.											
FPT - Sredstva FPT-a iz članka 7. povezana sa sredstvima FPT-a iz članka 4.											
Ukupno FPT			65.734.334,00	66.790.224,00	14.355.874,00	14.588.246,00	6.044.062,00	6.044.061,00	6.164.943,00	6.164.943,00	185.886.687,00
Ukupno			298.378.112,00	303.790.634,00	257.080.433,00	263.032.494,00	110.367.962,00	110.367.961,00	113.474.468,00	113.474.468,00	1.569.966.532,00

* Iznosi nakon dopunskog prijenosa sredstava u FPT.

3.6. Ukupna odobrena financijska sredstva prema fondu i nacionalno sufinanciranje

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (g) podtočka ii., članak 22. stavak 6. i članak 36. UZO-a

Za cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”: programi koji u skladu s člankom 36. stavkom 5. UZO-a upotrebljavaju tehničku pomoć sukladno odabiru iz sporazuma o partnerstvu

Tablica 11. Ukupne financijske dodjele prema fondu i nacionalni doprinos

Broj cilja politike / specifičnog cilja FPT-a ili tehnička pomoć	Prioritet	Osnova za izračun potpore Unije	Fond	Kategorija regije*	Doprinos Unije (a) = (b) + (c) + (i) + (j)	Raščlamba doprinosa Unije				Nacionalni doprinos (d) = (e) + (f)	Okvirna raščlamba nacionalnog doprinosa		Ukupno (g) = (a) + (d)	Stopa sufinanciranja (h) = (a) / (g)
						Doprinos Unije		Iznos fleksibilnosti			Javno (e)	Privatno (f)		
						bez tehničke pomoći na temelju članka 36. stavka 5. (b)	za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5. (c)	bez tehničke pomoći na temelju članka 36. stavka 5. (i)	za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5. (j)					
1	1.	Ukupno	EFRR	Slabije razvijene regije	554.760.000,00	454.042.650,00	15.891.493,00	81.957.350,00	2.868.507,00	97.898.824,00		97.898.824,00	652.658.824,00	84,9999999387%
2	2.	Ukupno	EFRR	Slabije razvijene regije	146.556.000,00	119.948.581,00	4.198.200,00	21.651.419,00	757.800,00	25.862.824,00	25.862.824,00		172.418.824,00	84,9999997680%
5	3.	Ukupno	EFRR	Slabije razvijene regije	682.763.845,00	558.807.243,00	19.558.253,00	100.867.970,00	3.530.379,00	120.487.738,00	120.487.738,00		803.251.583,00	84,9999999315%
8	4.	Ukupno	FPT** - Sredstva FPT-a iz članka 3.		81.394.890,00	66.524.890,00	2.660.996,00	11.739.428,00	469.576,00	14.363.804,00	14.363.804,00		95.758.694,00	85,0000001044%
8	4.	Ukupno	FPT** - Sredstva FPT-a iz članka 4.		104.491.797,00	100.472.882,00	4.018.915,00			18.439.729,00	18.439.729,00		122.931.526,00	84,9999999187%
8	4.	Ukupno	FPT**		185.886.687,00	166.997.772,00	6.679.911,00	11.739.428,00	469.576,00	32.803.533,00	32.803.533,00		218.690.220,00	85,0000000000%
Ukupno			EFRR	Slabije razvijene regije	1.384.079.845,00	1.132.798.474,00	39.647.946,00	204.476.739,00	7.156.686,00	244.249.386,00	146.350.562,00	97.898.824,00	1.628.329.231,00	84,9999999171%
Ukupno			FPT** - Sredstva FPT-a iz članka 3.		81.394.890,00	66.524.890,00	2.660.996,00	11.739.428,00	469.576,00	14.363.804,00	14.363.804,00		95.758.694,00	85,0000001044%
Ukupno			FPT** - Sredstva FPT-a iz članka 4.		104.491.797,00	100.472.882,00	4.018.915,00			18.439.729,00	18.439.729,00		122.931.526,00	84,9999999187%
Ukupni zbroj					1.569.966.532,00	1.299.796.246,00	46.327.857,00	216.216.167,00	7.626.262,00	277.052.919,00	179.154.095,00	97.898.824,00	1.847.019.451,00	84,9999999269%

* Za EFRR i ESF+: slabije razvijene, tranzicijske, razvijene regije i, ako je primjenjivo, posebna dodjela najudaljenijim regijama i sjevernim rijetko naseljenim regijama. Za Kohezijski fond: nije primjenjivo. Kad je riječ o tehničkoj pomoći, primjena kategorije regije ovisi o odabiru fonda.

** Navesti ukupna sredstva FPT-a, uključujući dopunsku potporu prenesenu iz fondova EFRR i ESF+. Tablica ne uključuje iznose u skladu s člankom 7. Uredbe o FPT-u. Kad je riječ o tehničkoj pomoći koja se financira iz FPT-a, sredstva FPT-a trebala bi se podijeliti na sredstva povezana s člancima 3. i 4. Uredbe o FPT-u. Za članak 4. Uredbe o FPT-u ne postoji iznos fleksibilnosti.

4. Uvjeti koji omogućuju provedbu

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (i) UZO-a

Tablica 12. Uvjeti koji omogućuju provedbu

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava je uvjeta koji omogućuj e provedbu	Kriteriji	Ispunjava je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
1. Djelotvorni mehanizmi praćenja tržišta javne nabave			Da	Uspostavljeni su mehanizmi praćenja koji obuhvaćaju sve javne ugovore i njihovu nabavu u okviru fondova u skladu sa zakonodavstvom Unije o javnoj nabavi. Taj zahtjev uključuje: 1. mehanizme kojima se osigurava prikupljanje djelotvornih i pouzdanih podataka o postupcima javne nabave iznad pragova Unije u skladu s obvezama izvješćivanja iz članka 83. i 84. Direktive 2014/24/EU i članka 99. i 100. Direktive 2014/25/EU;	Da	Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016) Portal javne nabave - EOJN RH Godišnje statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za prethodnu godinu Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN 101/2017) Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN 144/2020) Napomena: odgovarajući linkovi za relevantne dokumente koji se navode kroz cijelu Tablicu 12. priloženi su u Aneksu - ENC assessment	Zakon o javnoj nabavi je izmijenjen i na snazi je od 1. siječnja 2017. Uspostavljen je Portal javne nabave. Uprava za trgovinu i politiku javne nabave (Uprava MGOR) u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (MGOR) izrađuje godišnje statističko izvješće o javnoj nabavi koje se objavljuje u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (EOJN RH). Izmjenama i dopunama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN br. 144/20) dodaje se obveza navođenja podatka financira li se ugovor ili okvirni sporazum iz fondova EU, ako su podaci o izvoru financiranja poznati prilikom izrade plana nabave. Obveza se odnosi i na jednostavnu nabavu. Podatak se unosi i u registar ugovora. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (DKOM) prikuplja i analizira podatke o žalbenim postupcima

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							u javnoj nabavi na godišnjoj razini. Godišnje izvješće, odluke i registar žalbenih slučajeva objavljeni su na web stranici www.dkom.hr .
				<p>2. mehanizme kojima se osigurava da su podacima obuhvaćeni barem sljedeći elementi:</p> <p>(a) kvaliteta i intenzitet tržišnog natjecanja: imena odabranih ponuditelja, broj početnih ponuditelja i ugovorna vrijednost;</p> <p>(b) informacije o konačnoj cijeni nakon dovršetka i o sudjelovanju MSP-ova kao izravnih ponuditelja, ako nacionalni sustavi pružaju takve informacije;</p>	Da	Portal javne nabave - EOJN RH	<p>Uprava MGOR-a je središnje tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave, odgovorno za analitiku, izvještavanje, prikupljanje, evidentiranje, obradu i analizu općih podataka o javnoj nabavi, prikupljanje, bilježenje, obradu i analizu specifičnih podataka za javnu nabavu koji se odnose na europske strukturne i investicijske fondove, zelenu i inovativnu javnu nabavu.</p> <p>Provodi aktivnosti vezane uz mjerenje postignuća u javnoj nabavi, održava baze podataka koje se odnose na nadležnost, izrađuje statistička i druga relevantna izvješća.</p> <p>Prikupljeni podaci uključuju sve elemente navedene pod kriterijem.</p>
				<p>3. mehanizme kojima se osigurava praćenje i analiza podataka koje provode nadležna nacionalna tijela u skladu s člankom 83. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU i člankom 99. stavkom 2. Direktive</p>	Da	Portal javne nabave - EOJN RH	Uprava MGOR-a izrađuje godišnja statistička izvješća koja se objavljuju na Portalu javne nabave

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava li uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava li kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
				2014/25/EU;			
				4. mehanizme kojima bi rezultati analize bili dostupni javnosti u skladu s člankom 83. stavkom 3. Direktive 2014/24/EU i člankom 99. stavkom 3. Direktive 2014/25/EU;	Da	Portal javne nabave - EOJN RH Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016)	Članak 68. stavak 7. Zakona o javnoj nabavi propisuje da EOJN RH upravlja cjelokupnom bazom podataka objavljenih obavijesti javne nabave te javno objavljuje te podatke u strojno čitljivom formatu u tekućem mjesecu za prethodni, kako bi zainteresirana javnost mogla preuzeti podatke o javnoj nabavi.
				5. mehanizme kojima se osigurava da se sve informacije koje upućuju na sumnju na namještanje natječaja priopćuju nadležnim nacionalnim tijelima u skladu s člankom 83. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU i člankom 99. stavkom 2. Direktive 2014/25/EU.	Da	Vodič za naručitelje u otkrivanju i prijavi kartela u javnoj nabavi Oglasnik - Preuzimanje Obavijesti Primjeri suradnje: Narušava li se tržišno natjecanje ukoliko u postupku javne nabave sudjeluju samo dva ponuditelja od kojih je jedan ujedno i jedini osnivač drugog ponuditelja Pribavljanje potvrde proizvođača kao uvjet za sudjelovanje u postupcima javne nabave AZTN o javnoj nabavi elektroničkih komunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži AZTN Članstvo u UHPA-i ne može biti uvjet za sudjelovanje u postupcima javne nabave	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) zadužena je za stvaranje i održavanje poštene tržišne konkurencije. Vezano uz to postoji Vodič za naručitelje u otkrivanju i prijavi kartela u javnoj nabavi. Suradnja s AZTN-om te omogućavanje jasnog razumijevanja rizika od manipulacije ponudama i zajedničkog rada na adresiranju tih rizika provodi se elektroničkom zaštitom ponuda za sve postupke iznad pragova te objavljivanjem posebnog vodiča svim naručiteljima o sprečavanju i otkrivanju manipulacije ponudama i ugovorima. AZTN ima adresu e-pošte na svojim internetskim stranicama (https://www.aztn.hr , agencija.ztn@aztn.gov.hr) putem koje zaprima razne upite i inicijative poduzetnika te ostale zainteresirane javnosti.

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava li uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava li kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							Na internetskim stranicama AZTN-a u tijeku je aktivacija adrese e-pošte na koju će se moći prijavljivati može bitna namještanja postupaka javne nabave i ponuda (bid-rigging). Na portalu javne nabave (www.javnabava.hr) će se objaviti poveznica na navedenu adresu e-pošte.
2. Alati i kapacitet za djelotvornu primjenu pravila o državnim potporama			Da	<p>Upravljačka tijela imaju alate i kapacitet za provjeru usklađenosti s pravilima o državnim potporama:</p> <p>1. za poduzeća u poteškoćama i poduzeća od kojih se zahtijeva povrat sredstava;</p>	Da	<p>Financijska agencija (FINA) – obrasci financijskih izvještaja</p> <p>Izjava o usklađenosti sadržana u Uputama za prijavitelje u sklopu Poziva na dostavu projektnog prijedloga: e-fondovi MRRFEU Pozivi</p> <p>Sudski registar RH</p> <p>Službena stranica EU</p> <p>Registar udruga RH</p> <p>Baza podataka Obrtnog registra</p> <p>Zakon o zadrugama</p> <p>Evidencija o braniteljskim socijalno-radnim zadrugama</p>	<p>Tijekom postupka dodjele bespovratnih sredstava, a prije sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava koji je sufinanciran iz ESIF-a (koji može predstavljati državnu potporu), posrednička tijela (PT) (kao dio njihove delegirane funkcije pod upravljanjem OPKK) provjeravaju da li je poduzeće u poteškoćama i je li pod uvjetom povrata. Provjere se vrše za svakog prijavitelja, putem kontrolnih listi, javno dostupnih izvora podataka i na temelju Izjave o usklađenosti sa Uputama za prijavitelje (UzP) pojedinog poziva. I u narednom razdoblju osigurat će se nastavak dosadašnje prakse priznavanja dodjele državnih potpora/potpore male vrijednosti.</p> <p>Također, Upravljačko tijelo OPKK je na službenoj web stranici (http://strukturnifondovi.hr/dokumenti/?doc_id=578&fondovi=esi_fondovi) istaknulo poveznicu na mrežnu stranicu EK (https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/procedures/recovery-</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
						<p>Registar državnih potpora (nadležno Ministarstvo financija, pristup pomoću tokena)</p> <p>Povrat nezakonite potpore na stranici UT OPKK</p>	<p>unlawful-aid_en) te je o potrebi isticanja u dokumentima/webu obavijestilo i PT.</p>
				2. pristupom stručnim savjetima i smjernicama o pitanjima državne potpore koje pružaju stručnjaci za državnu potporu lokalnih ili nacionalnih tijela.	Da	-	<p>Stručni savjeti pružaju se kroz različite edukacije i stručne pomoći u skladu s člancima 3. i 5. stavak 2 Zakona o državnim potporama (NN 47/14, 69/17).</p> <p>U skladu s člankom 3. Zakona o državnim potporama, Ministarstvo financija (MF) provodi edukacije za davatelje državnih potpora i de minimis potpora (na nacionalnoj i na lokalnoj razini), dok u skladu s člankom 5. stavkom 2 Zakona o državnim potporama, MF pruža stručnu pomoć davateljima i/ili korisnicima državnih potpora i de minimis potpora radi ispravne pripreme i razumijevanja propisa i pravila o državnim potporama i de minimis potporama te pripreme prijedloga programa državnih potpora i de minimis potpora, prijedloge shema i pojedinačnih državnih potpora i de minimis potpora, te akata koji čine pravnu osnovu za usvajanje državnih potpora i de minimis potpora.</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							U veljači 2015. godine MRRFEU je uspostavilo mrežu koordinatora za državne potpore.
3. Djelotvorna primjena i provedba Povelje o temeljnim pravima			Da	<p>Uspostavljeni su djelotvorni mehanizmi osiguravanja usklađenosti s Poveljom o temeljnim pravima Europske unije („Povelja”) koji uključuju:</p> <p>1. mehanizme kojima se osigurava usklađenost programa koji primaju potporu iz fondova i njihove provedbe s relevantnim odredbama Povelje;</p>	Da	-	<p>Tijekom pripreme Programa Konkurentnost i kohezija (PKK)/Integriranog teritorijalnog programa (ITP) vodilo se računa o osiguranju usklađenosti s Poveljom uključivanjem svih relevantnih dionika (Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjima (ULJPPNM) i Ureda za ravnopravnost spolova (URS), predstavnika civilnog društva iz područja ljudskih prava i prava osoba s invaliditetom) u proces izrade nacrtu programa te pribavljanjem mišljenja od ULJPPNM i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova (PRS). Tijekom svih faza ciklusa programa (provedba, praćenja, evaluacija, izvješćivanju i revizija) osigurat će se usklađenost s Poveljom.</p> <p>Kako bi se osiguralo da su tijela sustava upravljanja i kontrole informirana i upoznata s odredbama Povelje o temeljnim pravima te da mogu pravilno primjenjivati i provjeravati odredbe Povelje u svom svakodnevnom radu, Upravljačka tijela organizirat će edukacije.</p> <p>*detalnije u Aneksu – ENC assessment</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
				2. mehanizme za izvješćivanje odbora za praćenje o slučajevima neusklađenosti operacija koje primaju potporu iz fondova s Poveljom i o pritužbama u vezi s Poveljom podnesenima u skladu s mehanizmima uspostavljenima na temelju članka 69. stavka 7.	Da	-	<p>Kako bi se osigurali mehanizmi za izvješćivanje Odbora za praćenje (OzP) o slučajevima koji se odnose na neusklađenost Povelje s operacijama koje primaju potporu iz Fondova kao i prigovore, koristit će se postojeća Mreža koordinatora za nediskriminaciju i tijela za jednakost.</p> <p>Imenovat će se predstavnik UT-a odgovoran za izvještavanje OzP-a. Postupci vezano za izvještavanje OzP-a bit će pobliže definirani dokumentom koji će uređivati način rada OzP-a. Predstavnik UT-a će OzP izvještavati najmanje jednom godišnje (kao stalna točka dnevnog reda). Relevantne preporuke bit će upućene tijelima SUK-a.</p> <p>Uz to, članovi OzP predstavnici su javnih tijela koja su odgovorna za primjenu horizontalnih načela utvrđenih u člancima 4. do 8. Uredbe (EU) br. 1303/2013. To uključuje tijela odgovorna za promicanje jednakosti, imenovana u skladu s Direktivom 2000/43 / EZ, Direktivom 2004/113 / EZ i Direktivom 2006/54/EZ.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
4. Provedba i primjena Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima			Da	<p>Uspostavljen je nacionalni okvir za osiguravanje provedbe UNCRPD-a koji uključuje:</p> <p>1. ciljeve s mjerljivim podciljevima, prikupljanje</p>	Da	<p>Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine</p> <p>Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za</p>	<p>Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine (NPIMOSI) donesen je u prosincu 2021. godine, zajedno s pripadajućim</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
osoba s invaliditetom u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ				podataka i mehanizme praćenja;		<p>razdoblje od 2021 do 2027. godine</p> <p>Akcijski plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021 do 2024</p> <p>Strategije, planovi, programi, izvješća, statistika</p> <p>Odluka o osnivanju Nacionalnog vijeća za razvoj socijalnih politika – dostavlja se kao aneks pod PO4_TEC_4.4</p>	<p>Akcijskim planom 2021. do 2024. kao okvir za provedbu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. U proces izrade bili su uključeni relevantni dionici (predstavnici osoba s invaliditetom, TDU, JLP(R)S, ULJPPNM-a, URS-a, socijalni partneri i dr.).</p> <p>MRMSOSP je kao koordinator izrade, provedbe i praćenja provedbe Nacionalnog plana razvio instrumente za praćenje provedbe, a okvir za praćenje, izvještavanje i vrednovanje opisan je u Poglavlju 9. Nacionalnog plana. VRH se podnose konsolidirana izvješća o provedbi Nacionalnog plana, a nakon usvajanja izvješća se objavljuju na stranicama Ministarstva.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
				2. mehanizme kojima se osigurava da se tijekom pripreme i provedbe programa uzima u obzir politika pristupačnosti te poštuju zakonodavstvo i standardi koji se odnose na pristupačnost;	Da	-	<p>U pripremi PKK/ITP osigurani su mehanizmi kojima se uzima u obzir politika pristupačnosti i poštuje zakonodavstvo i standardi koji se odnose na pristupačnost. Tijekom svih faza ciklusa života programa uzeti će u obzir usklađenost s Konvencijom: u provedbi, praćenju, evaluaciji, izvješćivanju i reviziji.</p> <p>Putem kontrolne liste vršit će se provjera za procjenu usklađenosti poziva za dodjelu bespovratnih sredstava (PDP) s</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							<p>Konvencijom. Kontrolna lista će se izraditi u suradnji s pravobraniteljskim institucijama i MRMSOSP-om i biti ugrađena u procedure koje donosi sustav upravljanja i kontrole.</p> <p>Kako bi se osiguralo da su tijela sustava upravljanja i kontrole informirana i upoznata s odredbama UNCRPD-a te da mogu pravilno primjenjivati i provjeravati odredbe Konvencije u svom svakodnevnom radu, upravljačka tijela organizirat će edukacije. Edukacije su planirane u NPMOSI te pripadajućim Akcijskim planom.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
				<p>3. mehanizme za izvješćivanje odbora za praćenje o slučajevima neusklađenosti operacija koje primaju potporu iz fondova s UNCRPD-om i o pritužbama u vezi s Konvencijom podnesenima u skladu s mehanizmima uspostavljenima na temelju članka 69. stavka 7.</p>	<p>Da</p>	<p>-</p>	<p>Kako bi se osigurali mehanizmi za izvješćivanje OzP-a koristit će se postojeća Mreža koordinatora za nediskriminaciju koji su uspostavljeni u okviru ispunjavanja ex-ante uvjeta na razini SUK-ova. Uloga Mreže koordinatora će se jasno definirati u skladu s obvezama novog razdoblja i formalizirati pravilnikom kao i postupanje u slučaju prigovora o kršenju prava iz Konvencije.</p> <p>Slučajevi nesukladnosti operacija s UNCRPD-om i pritužbe će se kanalizirati putem koordinatora za nediskriminaciju i prijaviti UT-u kroz izvještavanje OzP-a. Imenovat će se predstavnik UT-a za izvještavanje OzP-a. Predstavnik UT-a će na OzP-u izvještavat će o ovoj temi jednom</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							<p>godišnje (kao stalna točka dnevnog reda).</p> <p>Postupci vezano za izvještavanje OzP-a bit će pobliže definirani dokumentom koji će uređivati način rada OzP-a. Svi prigovori i slučajevi neusklađenosti biti će raspravljani na sjednicama OzP-a, a relevantne preporuke biti će upućene tijelima SUK-a.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
1.1. Dobro upravljanje nacionalnom ili regionalnom strategijom pametne specijalizacije	EFRR	RSO1.1. Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija RSO1.4. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo	Ne	<p>Kao potpora strategijama pametne specijalizacije upotrebljavaju se:</p> <p>1. ažurirana analiza izazova za širenje inovacija i za digitalizaciju;</p>	Da	<p>Pregled javnih rashoda za znanosti, tehnologiju i inovacije (PER)</p> <p>Kvaliteta i usklađenosti javnih politika</p> <p>Analiza funkcionalnosti i upravljanja</p> <p>Srednjoročno vrednovanje Strategije pametne specijalizacije: Analiza sustava upravljanja S3</p> <p>The World Bank PN „Rast, konkurentnost i inovacije“</p> <p>The World Bank PN „Teritorijalni razvoj“</p>	<p>U cilju ažuriranja analize izazova za širenje inovacija i digitalizaciju u okviru provedbe „Pregled javnih rashoda za znanost, tehnologiju i inovacije“ izrađene su analize: Kvaliteta i usklađenosti javnih politika (Q4 2019.) i Analiza funkcionalnosti i upravljanja (Q3 2020.).</p> <p>Također, provedeno je Srednjoročno vrednovanje Strategije pametne specijalizacije za razdoblje od 2016. do 2020. godine.</p> <p>Dodatno, u okviru procesa izrade Nacionalne razvojne strategije 2030, Svjetska banka je izradila dva Policy Note-a: „Rast, konkurentnost i inovacije“ i „Teritorijalni razvoj“ (lipanj 2019.).</p>
				2. nadležna regionalna ili nacionalna institucija ili tijelo čija je zadaća upravljanje	Da	<p>Odluka Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Nacionalnog inovacijskog vijeća</p>	<p>VRH uspostavila je Nacionalno inovacijsko vijeće (NIV) kao tijelo nadležno za sveukupnu koordinaciju</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava li uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava li kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
				strategijom pametne specijalizacije;		<p>Srednjoročno vrednovanje Strategije pametne specijalizacije: intervencijska logika, instrumenti i pokazatelji rezultata</p> <p>Srednjoročno vrednovanje Strategije pametne specijalizacije: Analiza sustava upravljanja S3</p>	<p>provedbe Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2020. godine. Postojeći sustav upravljanja S3 nastavit će s radom i u FP 2021. – 2027. te će se nakon usvajanja nove S3 za razdoblje do 2029. donijeti odluka VRH o nastavku rada NIV-a.</p> <p>NIV-om zajednički su-predsjedaju čelnici tijela državne uprave nadležni za: znanost i obrazovanje, te gospodarstvo, poduzetništvo i obrt po modelu šestomjesečnog naizmjeničnog/rotirajućeg predsjedanja.</p>
				3. alati za praćenje i evaluaciju radi mjerenja uspješnosti u ostvarivanju ciljeva strategije;	Da	<p>Praćenje i vrednovanje provedbe programa/projekata financiranih kroz OPRK 2007. - 2013. i OPKK 2014. - 2020.: Analiza teorije promjena i okvira rezultata</p> <p>Praćenje i vrednovanje provedbe programa/projekata financiranih kroz OPRK 2007. - 2013. i OPKK 2014. - 2020.: Analiza rezultata i ishoda</p> <p>Izvješće o provedbi S3 u razdoblju 2016. – 2019.</p>	<p>Sustav praćenja i vrednovanja S3 uspostavljen je 2018. godine kao dio cjelokupnog sustava upravljanja S3. Sustav praćenja i, u dijelu, vrednovanja, S3 oslanja se na rad MRS i TT. TT izrađuje periodična izvješća o provedbi S3 koja razmatra i usvaja NIV.</p> <p>Sustav praćenja i vrednovanja S3 kontinuirano se unaprjeđuje kroz međuinstitucionalnu suradnju i sukladno preporukama iz “Pregleda javnih rashoda za znanosti, tehnologiju i inovacije” (PER), komponente “Praćenje i vrednovanje” i bit će dalje razvijan u međuinstitucionalnoj suradnji u skladu s novom S3 do 2029.</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							*detaljnije u Aneksu – ENC assessment
				4. funkcioniranje suradnje dionika („proces poduzetničkog otkrivanja”);	Da	Odluka o osnivanju tematskih inovacijskih vijeća	<p>Usvajanjem S3 2016. – 2020. definiran je sustav upravljanja koji uključuje i Tematska inovacijska vijeća (TIV); osnovana u rujnu 2018.) kao ključna tijela za funkcioniranje procesa poduzetničkog otkrivanja. Otprilike 70% članova TIV-ova čine predstavnici poslovnog sektora, posebice MSP-ova. Novi mandat TIV-ova započeo je u lipnju 2021. TIV-ovo su sudjelovali u izradi nove S3. U okviru S3 osigurat će se kontinuirani EDP u cijelom provedbenom razdoblju.</p> <p>Prepoznata je potreba za uključivanjem predstavnika civilnog društva u TIV-ove nakon usvajanja nove S3.</p> <p>U procesu industrijske tranzicije, kao sastavnog dijela S3 procesa, proveden je EDP proces prilikom izrada planova za industrijsku tranziciju kojima su utvrđene prioritete niše S3 tematskih područja i regionalni lanci vrijednosti od značaja za regionalna gospodarstva.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
				5. djelovanja potrebna za unaprjeđivanje nacionalnih ili	Ne	Javne politike za razvoj i reformu tržišta profesionalnih i poslovnih usluga u	Preporuke iz analitičkih izvješća (TT u HAMAG BICRO) i srednjoročnog

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava li uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava li kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
				regionalnih sustava istraživanja i inovacija, ako je relevantno;		<p>Hrvatskoj</p> <p>Javni poziv za predodabir nacionalnih kandidata za Europske digitalne centre za inovacije (EDIH)</p> <p>MGOR: Otvoreni javni pozivi i natječaji</p> <p>Pregled javnih rashoda za znanosti, tehnologiju i inovacije (PER)</p> <p>Kvaliteta i usklađenosti javnih politika</p> <p>Analiza funkcionalnosti i upravljanja</p>	<p>vrednovanja postojeće S3 koje je izradila Svjetska banka (WB), koriste se za poboljšanje nacionalnog/regionalnog sustava istraživanja i inovacija i izradu S3 za razdoblje do 2029. godine.</p> <p>Nastavno na iskustva iz praćenja provedbe S3 2016. – 2020. kreirane su i vlastite operativne preporuke za nacionalni sustav praćenja inovacijskih programa koje su sastavni dio usuglašenog Izvješća o provedbi S3 u razdoblju 2016.-2020. Tijekom izrade nove S3 vodilo se računa o preporukama kako bi se omogućilo oblikovanje funkcionalnijeg inovacijskog ekosustava.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
				6. ako je relevantno, djelovanja za potporu industrijskoj tranziciji;	Da	<p>Plan za industrijsku tranziciju Jadranske Hrvatske</p> <p>Plan za industrijsku tranziciju Panonske Hrvatske</p> <p>Plan za industrijsku tranziciju Sjeverne Hrvatske</p>	<p>Industrijska tranzicija sastavni je dio nove S3. Mjere za industrijsku tranziciju definirane su temeljem EDP-a, kroz izradu planova za industrijsku tranziciju (PIT) Panonske, Sjeverne i Jadranske Hrvatske, adresirajući regionalne specifičnosti i promovirajući „place-based“ ulaganja. PIT-ovi su usvojeni od strane Koordinacijskih vijeća koja čine župani predmetnih regija. PIT-ovima su definirani smjerovi promjena i prioritetne niše grupirane u regionalne lance vrijednosti (RLV), koji će doprinosti transformacijskim ciljevima S3 tematskih područja. Proces izrade PIT-ova uključivao je prioritizaciju regionalnog gospodarstva, izradu</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava li uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava li kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							transformacijskog roadmapa i RLV akcijskih planova. Upravljanje procesom industrijske tranzicije sastavni je dio S3 sustava upravljanja. MRRFEU, kao koordinacijsko tijelo za industrijsku tranziciju i član NIV-a, izrađuje godišnje izvješće o provedbi PIT te o tome izvještava NIV. Postignuća se prate na temelju pokazatelja definiranih u RLV akcijskim planovima.
				7. mjere za poboljšanje suradnje s partnerima izvan određene države članice u prioritetnim područjima koja se podupiru strategijom pametne specijalizacije.	Da	-	<p>Republika Hrvatska koristi različite instrumente za jačanje međunarodne suradnje u prioritetnim područjima podržanim Strategijom pametne specijalizacije. Koordiniranim pristupom promiče hrvatsko sudjelovanje u Programima Unije, s naglaskom na HORIZON 2020 – budući HORIZON EUROPE.</p> <p>Također, strateški usmjerava ulaganja u okviru programa prekogranične i transnacionalne suradnje u S3 tematska područja.</p> <p>Nastavno na donesenu makro-regionalnu S3 provodi se BLUEAIR projekt (“Blue Growth in the Adriatic-Ionian Region“) s ukupno 11 partnera iz osam zemalja: Italija, Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Crna gora, Albanija, Srbija i Grčka. Nadalje, Hrvatska promiče sudjelovanje hrvatskih dionika i u EIT KIC-evima i IPCEI partnerstvima, te provodi</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							<p>programe međunarodne suradnje i ostvaruje suradnju s drugim akterima u području istraživanja, razvoja i inovacija (EEN, TAFTIE, Interreg projekti, Nacionalna kontakt točka za Europsko vijeće za inovacije-EIC).</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>

5. Programska tijela

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (k) i članci 71. i 84. UZO-a

Tablica 13.: Programska tijela

Programska tijela	Ime institucije	Ime osobe za kontakt	Položaj	E-adresa
Upravljačko tijelo	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije	Nataša Tramišak	Ministrica	natasa.tramisak@mrrfeu.hr
Tijelo za reviziju	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije	Neven Šprlje	Ravnatelj	neven.sprlje@arpa.hr
Tijelo kojem Komisija izvršava plaćanja	Ministarstvo financija	Ante Matijević	Glavni državni rizničar	ante.matijevic@mfin.hr
Tijelo kojem Komisija izvršava plaćanja u slučaju tehničke pomoći u skladu s člankom 36. stavkom 5. UZO-a	Ministarstvo financija	Ante Matijević	Glavni državni rizničar	ante.matijevic@mfin.hr
Računovodstvena funkcija ako je povjerena tijelu koje nije upravljačko tijelo	Ministarstvo financija	Ante Matijević	Glavni državni rizničar	ante.matijevic@mfin.hr

Raspodjela nadoknađenih iznosa za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a ako je utvrđeno više tijela kojima Komisija izvršava plaćanja

Upućivanje: članak 22. stavak 3. UZO-a

Tablica 13.A: Udio postotaka naveden u članku 36. stavku 5. točki (b) UZO-a koji će se nadoknaditi tijelima kojima Komisija izvršava plaćanja u slučaju tehničke pomoći na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a (u postotnim bodovima)

6. Partnerstvo

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (h) UZO-a

Cilj Republike Hrvatske je potpuna implementacija partnerskog načela i osiguravanje kontinuiteta uključenosti partnerskih organizacija kako je utvrđeno u Delegiranoj Uredbi Komisije (EU) br. 240/2014 od 7. siječnja 2014. o Europskom kodeksu ponašanja za partnerstvo u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova (OJ L 74, 14.3.2014). Naša je ambicija bila pravodobno identificirati te na transparentan način uključiti sve relevantne partnere kao važne dionike u proces pripreme programa, ali i cijeli programski ciklus.

Srednjoročnim vrednovanjem napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu, siječanj 2020., utvrđeno je da se načelo partnerstva nastavilo aktivno primjenjivati u sklopu provedbe SoP-a i (operativnih) programa u financijskom razdoblju 2014. – 2020., osnivanjem Nacionalnog koordinacijskog odbora za ESIF i njegovih pododborna te odbora za praćenje operativnih programa. Temeljeno na dobroj praksi prethodnog financijskog razdoblja, kontinuitet partnerstva uspostavljenog u procesu izrade programa bit će održan i tijekom provedbe programa kroz rad NKO-a i njegovih tematskih pododborna i u financijskom razdoblju 2021. – 2027. uz proširenje očekuje se i jačanje dijaloga s partnerima kako bismo povećali vlasništvo nacionalnih strateških dokumenata na svim razinama.

S ciljem pripreme programskih dokumenta za financijsko razdoblje 2021. – 2027. u okviru NKO-a osnovan je tematski Pododbor za fondove u razdoblju 2021. – 2027., te su u njegov sastav, osim svih nadležnih tijela državne uprave uključeni i predstavnici svih hrvatskih županija.

U okviru Pododborna uspostavljene su radne skupine za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje EU 2021. – 2027.: Radna skupina Pametna Hrvatska; Radna skupina Zelena Hrvatska; Radna skupina Povezana Hrvatska; Radna skupina Solidarna Hrvatska i Radna skupina za integrirani teritorijalni razvoj. Radne skupine odgovaraju određenom cilju politike Europske unije.

U okviru svake radne skupine definirani su nositelji i zamjene nositelja izrade sadržaja, kao i članovi i njihove zamjene. Strukturu članstva pojedine radne skupine utvrdili su predsjedatelj radne skupine u suradnji s nositeljima izrade sadržaja povezanog s određenim specifičnim ciljem. Svi partneri odabrani su putem transparentnih postupaka i unutarnjih procedura odabira predstavnika u okviru pojedinih organizacija.

U radu svake radne skupine sudjeluju dionici s nacionalne (predstavnici relevantnih tijela državne uprave) te regionalne i lokalne razine (predstavnici županijskih, općinskih i gradskih vlasti te regionalnih koordinatora), a osim njih uključeni su predstavnici gospodarskih i socijalnih partnera (komora, sindikata), akademske i znanstveno-istraživačke zajednice (sveučilišta, istraživačke institucije) te civilnog društva (udruge prema njihovom iskazanom interesu) i vjerskih zajednica.

Posebna pažnja posvećena je partnerima sa lokalne i regionalne razine što će omogućiti uzimanje u obzir njihovih razvojnih potreba i prioriteta. Svaka od pet radnih skupina uključila je po jednog predstavnika svih (21) regionalnih koordinatora kao i predstavnike tri udruge na razini svih županija, općina i gradova. Regionalni koordinatori provode konzultativnu suradnju s dionicima na lokalnoj i regionalnoj razini te u rad uključuju i teritorijalne organizacije kako bi bile informirane o aktivnostima koje se planiraju provoditi kroz fondove Kohezijske politike što doprinosi transparentnosti, partnerstvu i boljem razumijevanju kompletnog procesa programiranja na svim razinama, te pravilnom definiranju razvojnih potreba i prioriteta svih područja.

U rad radnih skupina uključeni su predstavnici udruga za ljudska prava i prava osoba s invaliditetom, Vladinih Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Ureda za ravnopravnost spolova. Prilikom izrade djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije, konzultirani su Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, pučka pravobraniteljica te pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i osobe s invaliditetom kao i Ured za ravnopravnost spolova.

Više od 300 članova radnih skupina predstavnici su iz više od 90 različitih institucija, dok su institucije u strukturi članstva svih radnih skupina imenovala više od 800 predstavnika.

Rad radnih skupina reguliran je Poslovníkom o radu radnih skupina za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2021.-2027. Uz predstavnike tijela državne uprave, svi predstavnici partnera ravnopravno sudjeluju u radu radnih skupina za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje 2021. – 2027. Svim članovima radnih skupina osigurano je davanje prijedloga te komentiranje radnih materijala. Nositelji izrade sadržaja su razmatrali sve zaprimljene prijedloge i komentare članova prilikom izrade prijedloga određenih dijelova programskog dokumenta, koji je zatim dostavljan tajništvu određene radne skupine. Tijekom cijelog programskog procesa održan je niz sastanaka, te niz gostovanja na događajima u svrhu informiranja javnosti o Višegodišnjem financijskom okviru Europske unije 2021.-2027. Tijekom postupka programiranja, odnosno rada radnih skupina, na internetskoj stranici Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije omogućeno je pravovremeno objavljivanje relevantnih informacija o ključnim fazama postupka izrade programskih dokumenata i jednostavan pristup istima u vidu objave relevantnih dokumenata.

Gradovi središta urbanog područja izrađuju urbane/teritorijalne strategije uz sudjelovanje Partnerskog vijeća za urbano područje koje čine svi relevantni dionici iz javnog, privatnog i civilnog sektora i koje sudjeluje i u utvrđivanju prioriteta razvoja, predlaganja strateških projekata te njihove provedbe i praćenja. Nositelj izrade teritorijalnih strategija za područje otoka će biti županije, u kreiranju sadržaja sudjelovat će sveobuhvatna radna skupina (Otočno partnerstvo) lokalnih i regionalnih dionika dok će u provedbi sudjelovati i otočno partnerstvo sastavljeno od relevantnih dionika iz javnog, privatnog i civilnog sektora.

Temeljem članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama (NN 25/13 i 85/15), proces izrade programskih dokumenata uključuje postupak javnog savjetovanja koji je proveden putem središnjeg državnog internetskog portala, kao sastavnog dijela procesa donošenja zakona, propisa i drugih strateških dokumenata na razini Vlade RH. E-savjetovanjem nastoji se također doprinijeti postizanju višeg stupnja transparentnosti i otvorenosti u odnosu na komentare predstavnika zainteresirane javnosti koji se mogu vidjeti tijekom čitavog postupka savjetovanja.

Vezano za provedbu programa za financijsko razdoblje EU 2021. - 2027., u roku od tri mjeseca od datuma dostave obavijesti Europske komisije o odluci o odobravanju pojedinog programa osnovat će se jedinstveni odbor za praćenje provedbe predmetnog programa i PKK. Sastav odbora za praćenje, koji utvrđuje država članica nakon konzultacija sa upravljačkim tijelom, osigurava će uravnoteženo zastupanje relevantnih nadležnih i posredničkih tijela države članice i predstavnika partnera kroz transparentan postupak, slijedom pozitivne prakse iz razdoblja 2014. – 2020., pozitivne prakse iz procesa programiranja 2021. – 2027. kroz unapređenje, kako po pitanju strukture članstva tako i radnih procesa. Uz odbor za praćenje, relevantni partneri će i nadalje tijekom provedbe biti uključeni kroz rad sustava pododboru u okviru NKO gdje će također po pitanju strukture članstva tako i radnih procesa unapređenje slijediti pozitivna praksa iz razdoblja 2014. -2020. kao i procesa programiranja 2021.-2027. Strateško korištenje odbora za praćenje u svrhu bolje provedbe programa osigurano je već u 2014.-2020. kroz koordinaciju odbora za praćenje s NKO, pododborima i međuresornim radnim skupinama uključivanjem tema zajedničkih više od jednog SUK-a na dnevni red, uključivanjem međuresornog dijaloga, osiguravanjem

strateškog pristupa korištenju EU fondova itd. U 2021.-2027. osigurat će se kontinuitet navedenog pristupa.

U razvoju Plana za jačanje kapaciteta osigurana je uključenost širokog spektra dionika (sva tijela u svim sustavima upravljanja i kontrole) čime se osiguralo da se u procesu identificiraju stvarne potrebe vezano za razvoj kapaciteta nacionalnog institucionalnog okvira za korištenje fondova Europske unije u RH, uzimajući u obzir različite perspektive, uloge i prakse koje u njemu postoje, kao i relevantnost razvijenih mjera i aktivnosti. Istovremeno, ovakav pristup osigurao je sinergiju među aktivnostima, ojačao osjećaj vlasništva (ownershipa) nad samim Planom te postavio čvrste temelje za učinkovitiju provedbu i redovito ažuriranje plana, također uz korištenje uključivog suradničkog pristupa.

Kroz Plan, planira se također niz mjera za jačanje kapaciteta ne samo zaposlenih u SUK-ovima, već i korisnika i dionika, koje će se s vremenom i naučenim lekcijama iz same provedbe Plana dalje razrađivati mjere i aktivnosti namijenjene regionalnim koordinatorima, korisnicima, dionicima, aktivnije uključivanje u rad odbora za praćenje, mjere informiranja, te identificiranje izazova u provedbi i mogućih rješenja kroz razne platforme.). O rezultatima provedbe Plana izvještavat će se NKO, pododbori te Odbor za praćenje programa, što će dodatno osigurati suradnički i uključiv pristup na svim razinama, tijekom provedbe programa i Plana. Nakon uspostave sustava upravljanja i kontrole, te provedene analize i procjene rizika razmotrit će se uporaba Integrity pacts u postupku provedbe programa.

Plan vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu, te Plan vrednovanja na razini ITP izradit će se u skladu s mjerodavnim pravnim propisima EU i institucionalnim okvirom za 2021.-2027., a temeljem naučenih lekcija iz provedbe vrednovanja 2014.-2020. te će uzeti u obzir ulogu partnera u provedbi programa i primjenu partnerstva na odgovarajući način.

7. Komunikacija i vidljivost

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (j) UZO-a

Ostvarenje općih i posebnih komunikacijskih ciljeva osigurat će vidljivost mogućnosti financiranja i rezultata ITP-a 2021.-2027., podizati svijest javnosti o ulozi EU fondova u podupiranju gospodarskog rasta i razvoja RH te promovirati ciljeve Politike EU u financijskom razdoblju 2021.-2027.

Opći komunikacijski ciljevi

1. Osigurati pravovremeno informiranje o mogućnostima i pozivima na dostavu projektnih prijedloga u okviru ITP 2021.-2027.
2. Omogućiti vidljivost rezultata financiranja u okviru ITP 2021.-2027.

Posebni komunikacijski ciljevi:

1. Osigurati informiranje o mogućnostima ITP 2021.-2027. kroz izradu i distribuciju promotivnog sadržaja, tekstova i publikacija
2. Osigurati informiranje o ITP 2021.-2027. pozivima na dostavu projektnih prijedloga kroz objavu minimalno jedne vijesti o svakoj najavi i svakom otvaranju poziva
3. Organizirati informativna događanja na regionalnoj i lokalnoj razini za minimalno 50 sudionika u svrhu promocije ITP 2021.-2027. i/ili značajnih poziva na dostavu projektnih prijedloga
4. Povećati informiranost različitih ciljnih skupina na regionalnoj i lokalnoj razini o mogućnostima i rezultatima ITP 2021.-2027. za 5% godišnje
5. Osigurati vidljivost mogućnosti i rezultata Fonda za pravednu tranziciju

Ciljne skupine:

- opća javnost
- regionalna i lokalna javnost
- mediji, s naglaskom na regionalne i lokalne medije
- (potencijalni) korisnici (poduzetnici, nevladine udruge, znanstvene, socijalne i odgojno - obrazovne institucije, državna uprava, jedinice lokalne i (područne) regionalne samouprave)
- mladi
- osjetljive skupine i osobe s invaliditetom
- institucije u sustavu upravljanja i kontrole
- Europska komisija i parlament
- informacijski centri i mreže

Komunikacijski alati:

- Koristit će se različiti komunikacijski alati kako bi se osigurao doseg informacija do najvećeg mogućeg broja (potencijalnih) korisnika:
- objave na jedinstvenom središnjem internetskom portalu o EU fondovima u RH
- objave na društvenim mrežama
- organizacija informativno-edukativnih događanja za različite ciljne skupine na regionalnoj i lokalnoj razini

- zakup oglasnog prostora s naglaskom na regionalne i lokalne medije
- konferencije za medije i druga događanja za novinare
- medijske kampanje
- izrada digitalnih i kada je potrebno, tiskanih sadržaja i publikacija
- direktna komunikacija s (potencijalnim) korisnicima i odgovori na upite
- sastanci nacionalne mreže za komunikaciju, informiranje i transparentnost
- Svi navedeni komunikacijski alati će se koristiti ovisno o specifičnoj temi i ciljnoj skupini.

Planirani budžet

Planirani budžet iznosi minimalno 0,3% ukupne alokacije programa. Konkretno aktivnosti koje će se provoditi te iznos sredstava koji će se utrošiti definirat će se na godišnjoj razini u komunikacijskim planovima programa, ovisno o tada aktualnim potrebama programa i njegovi ostvarenjima. Dodatno, svi korisnici bespovratnih sredstava u obvezi su promovirati projekte koje provode, financirajući te aktivnosti iz proračuna projekta i iz vlastitih sredstava.

Operacije od strateškog značaja

Uz promociju Operacija od strateškog interesa koju je dužan osigurati korisnik, osigurat će se i dodatna podrška i promocija kroz komunikacijske aktivnosti koje će provoditi Upravljačko odnosno Koordinacijsko tijelo. Navedeno se prvenstveno odnosi na posebne medijske kampanje te isticanje konkretnih projekata u objavama na središnjem internetskom portalu o EU fondovima i društvenim mrežama.

Pokazatelji za praćenje i evaluaciju

Uspješnost provođenja komunikacijskih aktivnosti i ostvarenje komunikacijskih ciljeva mjerit će se kroz opće pokazatelji na godišnjoj razini. Sve navedene vrijednosti su minimalne:

- 100 objavljenih vijesti o ITP 2021.-2027. na središnjem internetskom portalu o EU fondovima u RH
- 200 objava o ITP 2021.-2027. na društvenim mrežama
- 2 ITP 2021.-2027. publikacije
- 5 konferencija i događanja za medije
- 100 odgovora na upite o ITP 2021.-2027.
- 5 ITP 2021.-2027. informativno-edukativnih događanja
- 1000 sudionika na ITP 2021.-2027. informativno-edukativnim događanjima
- 1 ITP 2021.-2027. medijskih kampanja
- 2 provedena istraživanja
- povećanje informiranosti različitih ciljnih skupina na regionalnoj i lokalnoj razini o mogućnostima i rezultatima ITP 2021.-2027. za 5%
- povećanje svjesnosti o mogućnostima i rezultatima Fonda za pravednu tranziciju za 5%

Detaljniji pokazatelji za praćenje i evaluaciju bit će razrađeni kroz godišnje komunikacijske planove

programa.

8. Upotreba jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima

Upućivanje: članci 94. i 95. UZO-a

Tablica 14.: Upotreba jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima

Namjeravana upotreba članaka 94. i 95. UZO-a	Da	Ne
Od trenutka donošenja u okviru programa primjenjivat će se nadoknada doprinosa Unije na temelju jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa iz prioriteta u skladu s člankom 94. UZO-a.	☐	☒
Od trenutka donošenja u okviru programa primjenjivat će se nadoknada doprinosa Unije na temelju financiranja koje nije povezano s troškovima u skladu s člankom 95. UZO-a.	☐	☒

Dodatak 1.: Doprinos Unije na temelju jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa

A. Sažetak glavnih elemenata

Prioritet	Fond	Specifični cilj	Kategorija regije	Procijenjeni udio ukupnih financijskih dodjela u okviru prioriteta na koji će se primijeniti pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova, u %	Vrste obuhvaćenih operacija		Pokazatelj na temelju kojeg se pokreće nadoknada		Mjerna jedinica za pokazatelj na temelju kojeg se pokreće nadoknada	Vrsta pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova (standardni raspon jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa)	Iznos (u EUR) ili postotak (u slučaju paušalnih stopa) pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova
					Oznaka(1)	Opis	Oznaka(2)	Opis			

(1) Odnosi se na kôd za dimenziju područja intervencije u Tablici 1. Priloga I. UZO-u i Priloga IV. Uredbi o EFPR-a-i.

(2) Odnosi se na kôd zajedničkog pokazatelja, ako je primjenjivo.

Dodatak 1.: Doprinos Unije na temelju jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa

B. Pojediniosti prema vrsti operacije

C. Izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa

1. Izvor podataka upotrijebljenih za izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa (tko je proizveo, prikupio i zabilježio podatke; gdje su podaci pohranjeni, krajnji datumi, potvrđivanje itd.)

2. Navedite zašto su predložena metoda i izračun na temelju članka 94. stavka 2. UZO-a relevantni za tu vrstu operacije.

3. Navedite kako su provedeni izračuni, posebice uključujući sve pretpostavke s obzirom na kvalitetu ili količine. Ako je relevantno, moraju se upotrijebiti statistički dokazi i referentne vrijednosti te ih se, na zahtjev, mora dostaviti u formatu kojim se Komisija može koristiti.

4. Objasnite kako ste osigurali da su u izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa uključeni samo prihvatljivi rashodi.

5. Procjena jednog ili više tijela za reviziju s obzirom na metodologiju izračuna te iznose i mehanizme kojima se osiguravaju provjera, kvaliteta, prikupljanje i pohrana podataka.

Dodatak 2.: Doprinos Unije na temelju financiranja koje nije povezano s troškovima

A. Sažetak glavnih elemenata

Prioritet	Fond	Specifični cilj	Kategorija regije	Iznos obuhvaćen financiranjem koje nije povezano s troškovima	Vrsta/vrste obuhvaćene operacije		Uvjeti koji se trebaju ispuniti/rezultati koji se trebaju ostvariti na temelju kojih Komisija izvršava nadoknadu	Pokazatelj		Mjerna jedinica za uvjete koji se trebaju ispuniti / rezultate koji se trebaju ostvariti na temelju kojih Komisija vrši nadoknadu	Predviđena vrsta metode nadoknade koja se primjenjuje za nadoknadu korisniku ili korisnicima
					Oznaka (1)	Opis		Oznaka (2)	Opis		

(1) Odnosi se na kôd za dimenziju područja intervencije u Tablici 1. Priloga I. UZO-u i Priloga IV. Uredbi o EFPPA-i.

(2) Odnosi se na kôd zajedničkog pokazatelja, ako je primjenjivo.

B. Pojediniosti prema vrsti operacije

Dodatak 3.: Popis planiranih operacija od strateške važnosti s rasporedom

članak 22. stavak 3. UZO-a

- 1.i Strateška partnerstva za inovacije za prioritetne niše u okviru regionalnih lanaca vrijednosti – 2022. – 2025.
- 5.i Provođenje inovativnih pilot projekata na razini gradskih naselja i četvrti – 2024. – 2028.
- 5.i Revitalizacija brownfield područja – 2023. – 2029.
- 5.ii Poticanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energija na otocima – 2023. – 2028.

1. Pregled postupka tranzicije i utvrđivanje najteže pogođenih područja unutar države članice

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točke (a) i (b), članak 6.

1.1

Strategija energetskeg razvoja Republike Hrvatske do 2030. s osvrtom na 2050. u skladu je s glavnim odrednicama energetskeg razvoja EU. RH je u 2019. podmirila 28,49% svojih energetskeg potreba iz OIE i time premašila cilj od 20% udjela energije iz OIE do 2020. za čak 40%, uz istodobnu diversifikaciju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora (vjetar, sunce, bioplin, tekuća biogoriva, geotermalna i hidroenergija).

Nacionalna razvojna strategija RH do 2030[1], strateški cilj 8 „Ekološka i energetska tranzicija prema klimatskoj neutralnosti“ ukazuje na dvije prioritete javne politike: očuvanje prirodnih resursa, te borbu protiv klimatske promjene, postizanje energetske samodostatnosti i prijelaz na čistu energiju. Pokazatelji učinka su smanjenje emisije GHG sa 75,2 na 65% do 2030., povećanje udjela recikliranog komunalnog otpada u ukupnom otpadu sa 25,3 na 55% do 2030., te povećanje udjela OIE u bruto potrošnji energije sa 28,0 na 36,4% do 2030. godine.

Integrirani nacionalni energetske i klimatske plan Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2030.[2] (NEKP) izrađen je i donesen sukladno s Uredbom (EU) 2018/1999 o upravljanju energetskeg unijom i djelovanjem u području klime. NEKP se nadovezuje na postojeće nacionalne strategije i planove, te daje pregled trenutnog energetskeg sustava i stanja u području energetske i klimatske politike, kao i pregled nacionalnih ciljeva za svaku od pet ključnih dimenzija energetske unije i odgovarajuće politike i mjere za ostvarivanje tih ciljeva. Postizanje ciljeva planirano je kroz mjere za dekarbonizaciju koje pokrivaju međuresorne mjere, mjere vezane uz industrijske procese, mjere vezane uz gospodarenje otpadom, mjere vezane uz sektor poljoprivrede, mjere vezane uz sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstvo, mjere vezane uz obnovljive izvore energije te mjere vezane uz sektor prometa. Zatim, mjere za energetskeg učinkovitost, energetskeg sigurnost, mjere za unutarnje energetskeg tržište, te mjere za istraživanje, inovacije i konkurentnost. Također, NEKP prikazuje očekivanu ukupnu potrošnju energije za ugljen, u skladu sa scenarijem s postojećim mjerama, koja iznosi 27,24 PJ u 2016., a planirana je potrošnja od 10,61 PJ u 2030. i 1,95 PJ u 2040. RH se pridružila Savezu za proizvodnju električne energije bez ugljena, te je na klimatskoj konferenciji COP26 u 2021. najavljeno kako će proizvodnja el. energije iz ugljena u RH prestati do 2033.

U okviru **Strategije niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050.** razmatraju se tri scenarija - referentni (NUR), postupni prijelaz (NU1) i intenzivni prijelaz (NU2), u skladu s projekcijom iz NEKP-a.

Referentni scenarij NUR predstavlja nastavak postojeće prakse, u skladu s važećim zakonodavstvom i prihvaćenim ciljevima do 2030. godine. Pretpostavlja tehnološki napredak i rast udjela OIE i EE temeljem tržišne situacije i danas utvrđenih ciljnih energetskeg standarda. Scenarij postupne tranzicije NU1 dimenzioniran je tako da se ispune ciljevi smanjenja emisije u okviru interne sheme obveza EU i s tim u vezi ciljeva Pariškog sporazuma da se porast temperature održi unutar 2°C, a po mogućnosti i unutar 1,5°C., a postižu se primjenom niza isplativih mjera, snažnih poticaja za EE i korištenjem OIE.

Scenarij snažne tranzicije NU2 oblikovan je s ciljem postizanja 80% smanjenja emisija u 2050. u odnosu na 1990. Pretpostavlja snažan porast cijena emisijskih jedinica do 92,1 EUR/t CO₂ u 2050. godini te snažne mjere EE. NU2 predviđa da RH može smanjiti emisije za 44,8 % do 2030., odnosno 89,4 % do 2050. povećanjem korištenja i diverzifikacije energije iz OIE. Do 2030. korištenje OIE povećat će se za 42 %, a do 2050. za 93 %. Do 2030. planira se ostvariti smanjenje emisije za 7% u sektorima izvan ETS-a, u odnosu na emisije u 2005. godini. RH će do 2030. godine težiti ambicioznijem smanjenju emisije, s putanjom koja se nalazi u prostoru između niskougljičnog scenarija NU1 i NU2. [3]

RH je izradila Scenarij za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. g. koji obuhvaća ciljeve za veću ambiciju u odnosu na sadašnje ciljeve u strateškim dokumentima. Strategije i planove koji su uzeti u obzir za izradu TPPT, bit će potrebno ažurirati prema novoj ambiciji. U lipnju 2023. godine bit će izrađen novi nacrt NEKP-a koji će sadržavati ambicioznije ciljeve. Preostali dio emisija do postizanja klimatske neutralnosti koji se neće moći smanjiti u pojedinim sektorima, ostvarit će se mjerama povećanja ponora (pošumljavanje, smanjenje izvoza drvne mase, smanjenje korištenje biomase za energetske svrhe, povećanjem proizvodnje namještaja i drugih drvnih proizvoda, agrošumarstvo) te tehnološkim mjerama hvatanja, korištenja odnosno skladištenja ugljika.

Sukladno gore navedenom, RH ciljevi za 2030. i 2050. vezano uz klimatske i energetske ciljeve su:

2030.

- *Scenarijem klimatske neutralnosti postiglo bi se smanjenje GHG emisije od 45,6 u odnosu na 1990.g. (bez uklanjanja)*
- *Smanjenje emisija GHG za ETS sektor u strateškim dokumentima iznosi 43% u odnosu na 2005. godinu. Novi ambiciozni EU cilj za ETS sektor iznosi najmanje -61% u usporedbi s 2005. Smanjenje emisija u scenariju klimatske neutralnosti za ETS iznosilo bi u 2030. godini 59,8 %, u 2040. godini 80,8 % u odnosu na emisiju iz 2005. godine.*
- *Smanjenje emisija GHG izvan ETS sektora iznosilo bi za najmanje -16,7% za RH u usporedbi s 2005.,*
- *Smanjenje emisija GHG za najmanje 43% u odnosu na 2005.*
- *Udio od 36,64% OIE u bruto konačnoj potrošnji energije*
- *Ostvariti pozitivan učinak na zaposlenost u RH (rast stope zaposlenosti do 0,4%)*
- *Udio OIE u bruto izravnoj potrošnji energije u prometu 14,0%*
- *Primarna potrošnja energije (ukupna potrošnja energije bez neenergetske potrošnje) - 344,4 PJ*
- *Udio proizvodnje električne energije iz hidroelektrana u ukupnoj proizvodnji električne energije iz OIE smanjit će se na 22,3%*

2050.

- *Scenarijem klimatske neutralnosti postiglo bi se smanjenje GHG emisija od 89,3%, u usporedbi s 1990. (bez uklanjanja)*
- *Smanjenje emisija u scenariju klimatske neutralnosti za ETS sektor iznosilo bi u 95,0 %, u odnosu na emisiju iz 2005. godine.*
- *Udio proizvodnje električne energije iz hidroelektrana u ukupnoj proizvodnji električne energije iz OIE smanjit će se na 20,7%*
- *Ubrzavanje dekarbonizacije, jačanje sposobnosti prilagodbe klimatskih promjena i pružanje građanima pristup sigurnoj, održivoj i pristupačnoj energiji*
- *Transformacija u kružno gospodarstvo*

1.2.

Izješće za Hrvatsku 2020., Prilog D identificira IŽ i SMŽ kao prioritetne regije u procesu tranzicije, obzirom na rudarsku tradiciju i industriju ovisnu o fosilnim gorivima, te obzirom da su to područja na koje bi smanjenje emisija GHG moglo imati najznačajniji utjecaj.[4] Ekološki izazovi u IŽ povezani su s proizvodnjom cementa i električne energije iz ugljena[5]. SMŽ je gotovo najsiromašnije područje[6] (indeks regionalnog razvoja u 2018., svrstava je na 20. mjesto od 21.), koje su dodatno osiromašili potresi u 2020. ostavljajući velike socijalno-ekonomske posljedice. Emisije GHG u SMŽ proizlaze iz kemijske industrije i prerade nafte. Ove energetski intenzivne industrije zapošljavaju značajan broj ljudi, pa dekarbonizacija zahtijeva dugoročna ulaganja u klimatski neutralne tehnologije, pri tome koristeći potencijal lokalne radne snage.

U IŽ područje utjecaja je 6 JLS: Gradovi Labin i Pula, Općine Kršan, Sveta Nedelja, Pićan i Raša (zajedno čine područje Labinštine).[7] U tim područjima se nalaze se ključni gospodarski subjekti: HEP d.o.o. TE Plomin[8], Holcim d.o.o.[9], Calucem d.o.o.[10] i Rockwool Adriatic d.o.o.[11],[12]. Zapošljavaju oko 850 ljudi od čega čak **90% ukupne radne snage zaposlene kod navedenih gospodarska subjekta boravi u IŽ**, a u slučaju Plomina čak 95% radne snage ima prebivalište na području Labinštine.

Osim značajnog utjecaja na zapošljavanje užeg područja Labinštine (uz općine Pićan i Pula), tranzicija gospodarskih subjekata će utjecati i na šire područje putem dobavljača i zaposlenika koji žive izvan navedenog područja. Procjenjuje se da osim više od 2.800 izravno pogođenih radnih mjesta postoji još dodatnih 1.000 pod neizravnim utjecajem kroz lance dobavljača. EU ETS **subjekti IŽ zajedno su činili 24,7% ukupnih ETS emisija RH[13]** u 2019., što je pokazatelj velikog utjecaja na okoliš. Iako podaci o prihodu nisu dostupni za Plomin, preostala 3 gospodarska subjekta ostvarila su zajednički udio prihoda od gotovo **4% ukupnih prihoda svih poduzeća IŽ**, a **Holcim 80% prihoda od svih prihoda poduzeća u općini Raša**, što upućuje na to da će promjene operativnih ili poslovnih planova gospodarskih subjekata **izrazito utjecati na istaknute lokalne zajednice.**

U SMŽ područje utjecaja je cijela županija s ukupno pet kritično važnih gospodarskih subjekata[14]: Petrokemija d.d.[15], ABS Sisak d.o.o.[16], HEP d.o.o. - TE Sisak[17], Gavrilović d.o.o.[18], INA d.d. – rafinerija Sisak[19]. Ukupan broj zaposlenih u tim subjektima je 2.350, te većina prebiva u mjestu gospodarskog subjekta, što ukazuje **na veliku ovisnost navedenih subjekata o lokalnoj radnoj snazi.** Važan pokretač lokalnog gospodarstva je i 250 dobavljača i partnera sa sjedištem u SMŽ s kojima gospodarski subjekti posluju kao i broj sekundarnih radnih mjesta (0,6% ukupnih županijskih radnih mjesta) koje su stvorili gospodarski subjekti unutar SMŽ.

Prosječna stopa nezaposlenosti u SMŽ od 2017. do 2020. bila je 19-29%[20] i najviša je u RH. Broj nezaposlenih od 7.056, najviši je među stanovništvom sa osnovnom i strukovnom školom, a primjera radi broj zaposlenih u rafineriji konstantno pada - prije Domovinskog rata radilo je 3.000, 2015. 800, a 2022. nakon otpuštanja je ostalo tek oko 200. Svi navedeni podaci ukazuju na potrebu uvođenja poslovanja okrenutih digitalnim i zelenim tehnologijama za što je nužna prekvalifikacija stanovništva te stjecanje vještina iz područja digitalizacije, automatizacije i robotizacije u skladu s potrebama tržišta rada.

Pet gospodarskih subjekata SMŽ **čine 25% ukupnih ETS emisija RH[21]** u 2019.[22], što je **najveći udio u državi** i ukazuje na velik utjecaj na okoliš, odnosno klimu. Emisije najviše stvaraju pritisak na Kutinu, Sisak i Petrinju. U odnosu na ostvarene prihode[23], Petrokemija d.d. nalazi se na 1. mjestu u SMŽ i predstavlja gotovo 20% ukupnih prihoda SMŽ koje ostvaruju poduzeća. Navedeni subjekti

ostvaruju velik udio ukupnih prihoda, te će bilo kakve promjene u operativnim ili poslovnim planovima izrazito utjecati na spomenute lokalne zajednice.

[1] <https://hrvatska2030.hr/>

[2]

https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/UPRAVA%20ZA%20ENERGETIKU/Ostali%20dokumenti/NEC_P_HRV_final_30_12_2020%20UE.pdf

[3] U razdoblju do 2040. očekivani udio energije iz obnovljivih izvora, ovisno o scenariju, je od 44,1 do 45,8 %, dok je u razdoblju do 2050. očekivani udio energije iz obnovljivih izvora na razini 53,2 - 65,6%.

[4] Prema kriterijima iz Priloga D (Annex D) - dekarbonizacija i otvaranje novih radnih mjesta.

[5] Plomin proizvodi 6 % ukupno proizvedene energije u RH

[6] [https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izra%C4%8Dun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20podru%C4%8Dne%20\(regionalne\)%20samouprave.pdf](https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages/O%20ministarstvu/Regionalni%20razvoj/indeks%20razvijenosti/Vrijednosti%20indeksa%20razvijenosti%20i%20pokazatelja%20za%20izra%C4%8Dun%20indeksa%20razvijenosti_jedinice%20podru%C4%8Dne%20(regionalne)%20samouprave.pdf)

[7] U Istarskoj regiji, na temelju njihove razine verificiranih emisija, postoje 4 gospodarska subjekta koja su uključena u EU ETS sustav. Labinština graniči s rijekom Rašom, Čepićkim poljem i Plominskim zaljevom, južnim dijelom Učke i Kvarnerskim zaljevom ukupne površine oko 220 km². Prema nekim izvorima područje Labinštine obuhvaća i Pićan: Opći podaci | Općina Pićan (pican.hr)

[8] Proizvodnja energije iz ugljena, općina Kršan

[9] Pogon za proizvodnju cementa, općina Raša

[10] Pogon za proizvodnju cementa, u gradu Puli

[11] Proizvođač izolacijskih proizvoda za građevinsku industriju, naselje Potpićan, unutar administrativne granice općine Pićan

[12] <https://infobiz.fina.hr/> - FINA pripisuje Rockwool Adriatic d.o.o. općini Kršan i odgovarajući prihode kao doprinos općini Kršan

[13] ETS upitnici dobiveni od gospodarskih subjekata s podacima za 2019. godinu (Calucem 117.377 t CO₂/god, HEP-Proizvodnja d.o.o. TE Plomin 1.349.302 t CO₂/god, Holcim 322.243 t CO₂kg/god i Rockwool Adriatic 67.918.703,48 t CO₂/god) i podaci u Registru Unije o navedenim hrvatskim operaterima EU ETS na poveznici:

<https://ec.europa.eu/clima/ets/oha.do?form=oha&languageCode=en&account.registryCodes=HR&accountHolder=&installationIdentifier=&installationName=&permitIdentifier=&mainActivityType=-1&search=Search&searchType=oha&currentSortSettings=&resultList.currentPageNumber=1>

[14] U Sisačko-moslavačkoj regiji postoji 5 gospodarskih subjekata koji su uključeni u EU ETS sustav, na temelju njihove razine verificiranih emisija

[15] Proizvodnja poljoprivrednih gnojiva, u Gradu Kutini

[16] Proizvodnja primarnih metala, u Gradu Sisku

[17] Proizvodnja energije, u gradu Sisku

[18] Mesno-prerađivačka industrija, u gradu Petrinji

[19] Poduzeće naftnih usluga, u Gradu Sisku

[20] Podaci prije potresa u prosincu 2020.

[21] ETS upitnici dobiveni od gospodarskih subjekata s podacima za 2019. godinu i podaci u Registru Unije o navedenim hrvatskim operaterima EU ETS na poveznici:

<https://ec.europa.eu/clima/ets/oha.do?form=oha&languageCode=en&account.registryCodes=HR&accountHolder=&installationIdentifier=&installationName=&permitIdentifier=&mainActivityType=-1&search=Search&searchType=oha&currentSortSettings=&resultList.currentPageNumber=1>

[22] Podaci o verificiranim godišnjim emisijama u EU ETS-u za SMŽ - Petrokemija 1.256.815 t

CO₂/god, ABS Sisak 11.426 t CO₂/god, HEP TE Sisak 299.309 t CO₂/god, Gavrilović 5.638 t CO₂/god, INA rafinerija Sisak 308.492 t CO₂/god

[23] Fina, Registar godišnjih financijskih izvještaja, uključen u SMA Gospodarstvo Excel dokument

2. Procjena izazova povezanih s tranzicijom za svako utvrđeno područje

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (c)

Područje: Istarska županija (područje Labinštine i Pule)

2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (c)

Više informacija o procjeni gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo Unije do 2050. u IŽ uključeno je u Prilogu I TPPT-a.

Proizvodni sektor u Istarskoj županiji doprinosi najvećim udjelom emisija GHG, s oko 25% regionalnog BDP-a i 20% zaposlenosti.[1] Najveće emisije GHG[2] u proizvodnom sektoru imaju ETS postrojenja koja su navedena u poglavlju 1.2. ovog dokumenta. Gospodarski subjekti smješteni su u istočnom dijelu Istre zvanom Labinština (koji uključuje područje grada Labina i općina Kršan, Sveta Nedelja i Raša), uključujući Općinu Pićan i područje oko Grada Pule, formirajući žarišno područje na kojemu se mora obratiti pozornost na socijalne, ekonomske i teritorijalne utjecaje tranzicije.

TPP Plomin 1 prestao je s radom u svibnju 2017., čime su ukupne emisije stakleničkog plina CO₂ iz HEP-ovih termoelektrana (TE) i termoelektrana-toplana (TE-TO) smanjene za prosječno 770.000 tona godišnje, odnosno za 18-26% godišnjih emisija CO₂ iz HEP-ovih postrojenja koja su uključena u EU ETS.

RH se pridružila Savezu za proizvodnju električne energije bez ugljena, te je na klimatskoj konferenciji COP26 u Glasgowu, u studenom 2021. najavljeno kako će proizvodnja el. energije iz ugljena u RH prestati do 2033. TPP Plomin 2, jedino je aktivno postrojenje u Plominu, koristi isključivo ugljen. Udio u proizvodnji električne energije TPP Plomin 2 u 2019. iznosio je 15,6 % odnosno 1.491 GWh. Plomin 2 će zbog konkurentnosti te obzirom na očekivani rast cijene emisijskih jedinica imati sve veći financijski teret poslovanja postrojenja. Ne postoje formalni ključni koraci ili faze procesa zatvaranja Plomina 2, ali se očekuje da će do 2030. završiti s radom, uzimajući također u obzir i situaciju u pogledu cijene energije i energetske sigurnosti u EU-u.

Plomin 2 zbog sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova godišnje predaje oko milijun emisijskih jedinica što prema trenutnoj burzovnoj cijeni predstavlja trošak od više od 50 milijuna EUR, te emitira oko 1,3 milijuna tona CO₂ na godinu čime pridonosi ukupnim emisijama stakleničkih plinova u RH s nešto manje od 6%. Zatvaranje TPP Plomin 2 imat će značajan utjecaj na općinu Kršan i na trenutnih 210 zaposlenika.

Holcim planira modernizirati tehnologiju, prijeći s ugljena i naftnog koksa (petkoksa) na alternativnu i obnovljivu energiju i smanjiti emisije GHG/t cementa za 53% (2030. u odnosu na 1990.) i 42% (2030. u odnosu na 2019.). Isto tako, istražuje hvatanje i skladištenje ugljika. Planovi za prelazak na novu alternativnu sirovinu usklađeni su s nacionalnim planovima u primjeni načela kružnog gospodarstva. Cilj projekta izgradnje sustava za hvatanje, skladištenje i transport ugljika Holcima d.o.o. jest hvatanje i

pohrana oko 340.000 t CO₂ godišnje, odnosno cjelokupnog CO₂ tvornice. U 2022. godini intenzitet emisija iznosi: 0,83 tCO₂/t klinkera. Za 2023. godinu kad bi počeo projekt emitiralo bi se 340.000 tCO₂ na 610.653 t cementa. Postojeća referentna vrijednost za sivi cementni klinker je 0,693 tCO₂/t klinkera. Nakon provedbe projekta intenzitet emisija bi iznosio 0 t CO₂/t klinkera, što bi rezultiralo smanjenjem emisija stakleničkih plinova značajno ispod referentnih vrijednosti.

Gospodarski subjekti planiraju smanjenje emisija GHG i povećanje energetske učinkovitosti. Većina postrojenja u regiji planira veću proizvodnju/kapacitete u sljedećem razdoblju i izrađuju investicijske planove usklađene s novim klimatskim ciljevima. Postupno ukidanje korištenja fosilnih goriva u proizvodnim procesima može dovesti do gubitka radnih mjesta u industriji te zahtijeva diversifikaciju gospodarstva. Značajno oslanjanje područja Labinštine na navedene gospodarske subjekte moglo bi potencijalno imati značajne negativne učinke u slučaju gašenja gospodarskih subjekata ili smanjenja njihove radne snage. Svaka promjena u strukturi zaposlenosti unutar gospodarskih subjekata snažno će se osjetiti na tržištu rada. Ekonomski učinak gospodarskih subjekata izuzetno je značajan i bilo kakve promjene u njihovom poslovanju ili budućim poslovnim planovima će uvelike utjecati na lokalne zajednice. Broj ugroženih radnih mjesta procjenjen je na 2.800 i dodatnih 1.000 od kojih je više od 90% s prebivalištem u obuhvaćenim područjima.

Ulaganja u nove tehnologije s ciljem smanjenja GHG i prelazak na ekološki prihvatljive sustave, stvorit će nova radna mjesta za tehnička zanimanja (očekuje se potreba za dodatnim vještinama za potporu tranzicije ETS postrojenja tj. u područjima istraživanja, inženjerstva, tehnologije itd.), kao i veze s lokalnim malim i srednjim poduzećima. Također su potrebne operacije koje promiču daljnju diversifikaciju lokalnog gospodarstva, što će uključivati uspostavljanje središta za održive i ekološke tehnološke inovacije, s naglaskom na dekarbonizaciju i omogućavanje kružnih poslovnih modela u proizvodnom sektoru, koja će služiti kao platforma za suradnju koja izravno povezuje studente, istraživače, poduzetnike, novoosnovana poduzeća, MSP i velike proizvodne tvrtke te će u tom smislu potporu aktivnostima financiranim iz FPT osiguravati provedba industrijske tranzicije Jadranske regije na području Istarske županije.

Također, potrebno je podržati ulaganja u poduzetničku infrastrukturu koja je primarno usmjerena prema zelenoj i digitalnoj ekonomiji, osobito u kontekstu dekarbonizacije kao i ulaganja u sektor istraživanja i razvoja te poticanja MSP-ova na korištenje inovacija u zelenim i digitalnim tehnologijama u svojem poslovanju. U svrhu promicanja daljnjeg razvoja istarske poljoprivrede uspostaviti će se centar za agropoduzetništvo kao mreža potpore postojećim i novim poljoprivrednicima. Operacije koje će promicati diversifikaciju regionalnog gospodarstva podržavat će i druge sektore poput ICT-a, prerade drva, automobila itd.

Visoko obrazovanje uspostavilo je veze s privatnim sektorom, ali postoji potreba za poboljšanjem studentskih kompetencija i ulaganjem u osmišljavanje studijskih programa koji više odgovaraju potrebama tržišta u Istri. Istarsko Veleučilište dobar je primjer kombiniranja obrazovanja i istraživanja (METRIS - istraživački institut, dio Veleučilišta) s privatnim sektorom, kroz projekte zaštite okoliša i prekvalificiranja (Uljanik). Što se tiče potreba za prekvalifikacijama i novim vještinama, za Istarsku županiju će se dio problema riješiti upravo kroz mjere/ulaganja u srednju školu Mate Blažina zajedno sa POU odnosno kroz razvijanje novih, zelenih kurikuluma za poslove/vještine budućnosti za učenike (50 učenika godišnje), odnosno programima prekvalifikacija za već zaposlene (50 osoba u 30 MSP ukupno). To je jedina srednja škola mješovitog tipa na istočnoj obali Istre sa ponudom četverogodišnjih, trogodišnjih i dvogodišnjih obrazovnih programa: gimnazije, ekonomije, trgovine i poslovne administracije (ekonomist), elektrotehnike i računalstva (elektromehaničar, elektrotehničar), strojarstva, brodogradnje i metalurgije (instalater-monter), turizma i ugostiteljstva (konobar, kuhar), s 447 učenika.

Srednja škola Mate Blažine Labin postala bi time Regionalni centar kompetentnosti (RCK), koje će biti mjesto izvrsnosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u kojemu se uz osnovnu djelatnost

strukovnog obrazovanja, koja bi obuhvaćala i provedbu učenja temeljenog na radu, obavljanje osposobljavanja i usavršavanja te druge djelatnosti koje bi pridonosile poboljšanju kvalitete strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i njegove prilagodbe potrebama gospodarstva i tržišta rada, te budućem procesu dekarbonizacije i teritorijalne tranzicije na području Istarske županije.

Dugogodišnja usmjerenost srednje škole na lokalno gospodarstvo u području elektroenergetike, te desetljeća pripremanja i obrazovanja kadrova koji su pratili promjene tehnologije za potrebe TE Plomina, Holcima i Rockwoola dokaz su spremnosti RCK na preuzimanje odgovornosti za unaprjeđenje postojećih programa i uvođenje novih kurikuluma kroz učenje temeljeno na radu.

Misija RCK-a će biti osvješćivanje potreba i aktivnog pokretanja promjena za očuvanje vrijednosti, načina života i regionalnog gospodarstva u području elektroenergetike, unaprjeđenjem inicijalnog strukovnog obrazovanja, obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja temeljenog na radu, znanosti i inovacijama – trokutu znanja.

Istodobno su potrebne operacije koje promiču programe orijentirane na kompetencije usmjerene na budućnost, a koje će uključivati bolje veze između tvrtki i obrazovnih institucija te programe koji se odnose na prekvalifikaciju, usavršavanje i veću ponudu neformalnog obrazovanja, čime će se ublažiti utjecaj tranzicije pripremom radnika i nezaposlenih za buduće tržište rada. Procjenjuje se da će predviđena ulaganja stvoriti potencijalno 300 direktnih radnih mjesta i 300 indirektnih radnih mjesta, dok će broj prekvalificiranih osoba biti oko 200.

Daljnje mogućnosti diversifikacije Istarske županije koja je tradicionalno turistički orijentirana identificirane su u revitalizaciji, promociji i razvoju kulturnih i sličnih proizvoda temeljenih na napuštenim lokalitetima rudarske i industrijske baštine, uz mogućnost stvaranja pozitivnih učinaka na lokalno gospodarstvo zahvaćenog područja.

[1] https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/09-02-04_01_2019.htm

[2] U Istarskoj regiji, na temelju njihove razine provjerenih emisija, postoje četiri gospodarska subjekta koja su uključena u EU ETS sustav.

2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. radi postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (d)

Uzimajući u obzir u prošlom poglavlju (2.1.) navedene procjene gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije, ali i razvojne scenarije koji su u skladu s Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom Republike Hrvatske za razdoblje 2021.-2030., načelima pravedne tranzicije i raspravama s regionalnim koordinatorima, identificirani su strateški ciljevi tranzicije za **Istarsku županiju** te povezane razvojne potrebe. Temeljem razvojnih potreba i strateških ciljeva, u poglavlju 2.4. Vrste predviđenih operacija opisane su operacije i njihov očekivani doprinos ublažavanju učinka tranzicije.

Razvojne potrebe povezane s energetske tranzicijom uključuju:

· ulaganja u istraživanja, projektiranje, izgradnju, rekonstrukciju i opremanje sustava za smanjivanje emisije i pohranu stakleničkih plinova;

- istraživanja mogućnosti korištenja, načina skladištenja, transporta i geološkog skladištenja CO₂;
- razvoj tehnologija, tehničkih i netehničkih mjera za smanjenje emisija i povećanje odliva stakleničkih plinova.

Razvojne potrebe povezane s tranzicijom okoliša uključuju:

- ulaganja u kružno gospodarstvo putem izgradnje i opremanja reciklažnih dvorišta u skladu sa Zelenim planom i predmetnim klimatskim ciljevima

Stoga je utvrđen strateški cilj 1 „Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva“ koji ima za cilj mobilizirati ETS sektor kako bi se smanjio udio regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnim nacionalnim emisijama, te širenje inovativnih tehnologija dekarbonizacije koje će podržati održive i kružne poslovne modele i rješenja u ETS i drugim sektorima.

Strateški cilj 2: „Raznoliko i otporno regionalno gospodarstvo“ ima za cilj uspostaviti strukture potpore za istraživanje i razvoj održive proizvodne tehnologije, podržati razvoj malih i srednjih poduzeća ulaganjem u šire lokalne lance vrijednosti, promicati zajedničke usluge za preradu hrane i diversifikaciju, te promovirati opću diversifikaciju industrije i turizma (primjerice kreativne industrije, IKT, itd.). Utvrđen je sukladno razvojnim potrebama povezanim s tranzicijom gospodarstva koje uključuju:

- ulaganja u zelene poslovne zone (infrastrukturno opremanje i uspostava);
- ulaganja u poduzetničke potporne institucije (coworking, inkubator) s ciljem jačanja povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva te poduzetničke klime;
- ulaganja u poboljšanje inovacijskog okruženja i povećanje aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u poslovnom sektoru kroz provedbu istraživačko razvojnih projekata poslovnog sektora u kontekstu Zelene tranzicije;
- očuvanje, revitalizaciju, promociju i razvoj kulturnih i srodnih proizvoda te usluga temeljenih na kulturnoj baštini, kao i na napuštenoj rudarskoj i industrijskoj baštini;
- poboljšanje diversifikacije lokalnog gospodarstva fokusirajući se na industrije s visokom dodanom vrijednošću;
- ulaganja u inovacije vezane uz zelenu i digitalnu tranziciju, razvoj novih proizvoda i poboljšanje proizvodnih procesa, razvoj patenata, digitalizacija poslovanja, razvoj i ulaganje u OIE.

Razvojne potrebe vezane za tranziciju ljudskog kapitala i socijalne infrastrukture uključuju:

- poboljšanje lokalnog obrazovnog sustava jačanjem veze između istraživanja, obrazovanja i industrije u skladu s lokalnim potrebama;
- poticanje poduzetničkog načina razmišljanja cijele generacije i više programa koji promiču poduzetničke vještine (posebno u ranom školovanju) te činjenje dostupnim strukovnih obrazovnih programa usmjerenih na kompetencije budućnosti;
- uključivanje pristupa ponovnog kvalificiranja i usavršavanja i pružanje lakšeg pristupa pomoći u traženju posla.
- fokus na aktivnosti usmjerene na uključivanje tražitelja zaposlenja, te usavršavanje i prekvalificiranje u svrhu usklađivanja vještina s tržištem rada, u skladu sa zahtjevima procesa pravedne tranzicije

Temeljem potreba utvrđen je strateški cilj 3: „Osnaženi i kvalificirani ljudski resursi“, koji ima za cilj poboljšanje poduzetničkih vještina i jačanje cjeloživotnog učenja, povećanje znanja i primjene praksi kružnog gospodarstva, jačanje kapaciteta lokalnih obrtnika povezanih s održivim prehrambenim lancima (uključujući brendiranje, pristup tržištu, povezanost s ugostiteljskim sektorom, itd.), te promoviranje traženja posla i pristupa doškolovanju ili promjeni struke.

2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (e)

TPPT je usklađen sa sljedećim nacionalnim strateškim dokumentima:

- Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030., strateški cilj 8. "Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost" (NN, br. 25/20),
- Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (NN, br. 25/20),
- Strategijom niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (NN, br. 63/21),
- Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (C1.2: Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo).
- Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2030. (u procesu ažuriranja)

Ambiciozniji klimatski i energetska ciljevi proizlaze i iz zakonskih prijedloga paketa "Spremni za 55". RH je izradila scenarij o klimatskoj neutralnosti do 2050.g. temeljem kojeg će biti ažurirane strategije i NEKP.

Jedan od bitnih ciljeva hrvatske energetske politike je povećanje udjela obnovljivih izvora energije u potrošnji energije. Integrirani NEKP definira indikativne nacionalne ciljeve za udjele obnovljivih izvora energije do 2030. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u procesu ažuriranja nacionalnog NEKP-a s novim ciljem za konačnu bruto potrošnju energije iz OIE koja će biti iznad 39%.

Plan razvoja Istarske županije za razdoblje 2021.-2027. u trenutku pisanja programskih dokumenata još nije završen tj. usvojen od strane Skupštine Istarske županije. U nacrtu Plana razvoja, Posebni cilj 1.1. Energetska tranzicija i suočavanje s posljedicama klimatskih promjena, energetska tranzicija Istarske županije prema obnovljivim izvorima energije prepoznata je kao jedan od nužnih preduvjeta stvaranja zelene i otporne regije koja će se uspješno suočiti s izazovima klimatskih promjena. Posebni cilj 3.1. Digitalna i zelena transformacija gospodarstva, prepoznaje zelenu i digitalnu tranziciju kao nove prilike za osnaživanje i preobrazbu tradicionalnih industrija na području Istarske županije odnosno unapređenje proizvodnih procesa na održivim temeljima, te uključuje aktivnosti poticanja zelenog gospodarstva u vidu ulaganja u povećanje energetske učinkovitosti i dekarbonizaciju energetski intenzivnih industrija, te primjenu novih, digitalnih tehnologija kao ključ za poticanje digitalne transformacije gospodarstva i povećanja njegove produktivnosti i konkurentnosti. Kroz Posebni cilj 1.4. Odgovorno upravljanje okolišem i prirodom poticati će se znanstvena istraživanja i primjena novih ekološki učinkovitih tehnologija kako bi se osiguralo racionalno korištenje prirodnih dobara te minimizirali nepovoljni utjecaji na okoliš i zdravstveni rizici za stanovnike.

Strateški cilj TPPT-a za IŽ SC 1: Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva usklađen je s NEKP-om - 2.1 Dimenzija: Dekarbonizacija; 2.1.1 Emisije i uklanjanje stakleničkih plinova, NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, Županijskom

razvojnem strategijom - razvojnim prioritetom 3.1. Poticanje energetske učinkovitosti i primjene obnovljivih izvora energije, S3 strategijom - Tematskim prioritetnim područjem: Pametna i čista energija, SC 2: Jačanje digitalizacije i zelena tranzicija poduzeća, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - ulaganja u razvoj tehnologije i infrastrukture za pristupačnu čistu energiju i smanjenje emisije stakleničkih plinova

Strateški cilj SC 2: Raznoliko i otporno regionalno gospodarstvo usklađen je s NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 11: Digitalna tranzicija društva i gospodarstva, Županijskom razvojnom strategijom - razvojnim prioritetima 1.1. - Jačanje istraživanja i razvoja, primjene novih tehnologija i inovacija, 1.2. Unaprijeđenje poslovnog okruženja za osnivanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva i 1.3. Razvoj ključnih gospodarskih djelatnosti, S3 strategijom - Tematskim prioritetnim područjem: Pametna i čista energija, SC 3: Povećanje tržišnog dosega inovativnih proizvoda, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika, ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija, produktivna ulaganja u mala i srednja poduzeća, uključujući novoosnovana poduzeća (start-upove), što dovodi do gospodarske diverzifikacije i rekonverzije i ulaganja u jačanje kružne ekonomije.

Strateški cilj SC 3: Osnaženi i kvalificirani ljudski resursi usklađen je s NEKP-om - 2.5 Dimenzija: Istraživanje, inovacije i konkurentnost, NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 2: Obrazovani i zaposleni ljudi, Županijskom razvojnom strategijom - razvojnim prioritetima 2.1. Povećavanje zapošljivosti i radna mobilnost i 2.2. Razvoj sustava obrazovanja i prilagodba potrebama razvoja gospodarstva · stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika · ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika, ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija.

2.4. Vrste predviđenih operacija

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točke od (g) do (k) i članak 11. stavak 5.

- vrsta predviđenih operacija i njihov očekivani doprinos ublažavanju učinka tranzicije

Više pojedinosti o vrstama predviđenih operacija uključeno je u Prilogu I TPPT-a.

Operacija 1

Ulaganja u poduzetničku infrastrukturu, primarno usmjerenoj prema zelenoj i digitalnoj ekonomiji kao okosnici budućeg razvoja uključenog područja, osobito u kontekstu procesa dekarbonizacije i napuštanja, odnosno zamjene dotrajalih tehnologija temeljenih na fosilnim gorivima s visokim emisijom stakleničkih plinova. Aktivnosti koje doprinose regionalnom lancu vrijednosti imati će prednost u kontekstu ulaganja.

Očekivani doprinos

Predviđenim ulaganjima uspostaviti će se 4 poduzetničke potporne institucije (coworking, inkubator) ukupnog kapaciteta 40 korisnika (novoosnovani MSP) i 2 poduzetničke zone okvirne površine 16ha koju će koristiti 20 korisnika (MSP) s ciljem stvaranja uvjeta za diversifikaciju gospodarstva i povećanje produktivnih ulaganja u MSP-ove, što će dovesti do jačanja povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva, te poduzetničke klime na području koje će biti zahvaćeno tranzicijom. Sve aktivnosti će biti usklađene sa Europskim zelenim planom te korištenjem značajnog udjela OIE. Ulaganja će primarno biti usmjerena prema MSP-ovima (uključujući i novoosnovana poduzeća).

Operacija 2

Razvoj poljoprivredne i prehrambene poduzetničke infrastrukture u Istarskoj županiji kroz uspostavu centra za agropoduzetništvo.

Očekivani doprinos

Predviđenim ulaganjima uspostaviti će se institucije za potporu poduzetništvu (Agropoduzetnički centar) s ciljem jačanja poticajnog okruženja za razvoj poljoprivredno-prehrambenog poduzetništva i poduzetničke klime u tranzicijskom području koje će omogućiti aktiviranje neaktivnih parcela, novih poduzetničkih investicije, povećanje broja poduzetnika i otvaranje novih radnih mjesta. Prema procjenama u početku bi okupljao 10 kooperanata s mogućnošću proširenja. Ulaganje podrazumijeva osnivanje i uspostavu Centra za agropoduzetništvo koje bi Centar će biti koncentriran na uporabi neiskorištenih poljoprivrednih potencijala i resursa koji za kooperante mogu predstavljati dodatan izvor zarade.

Poslovni procesi centra biti će održivi i korisni za okoliš poput uzgoja ljekovitog bilja, sakupljanje samoniklog bilja, izrada ljekovitih i aromatičnih bio proizvoda i sl. Omogućit će aktiviranje neaktivnih parcela, nova poduzetnička ulaganja, povećanje broja poduzetnika i otvaranje novih radnih mjesta.

Operacija 3

Ulaganje u visokorazvijeni IRI sektor putem rekonstrukcije i opremanja istraživačkih ustanova, izvođenja primijenjenih istraživanja; aktivnosti vezanih za transfer znanja i tehnologije; zapošljavanje osoblja; izrade istraživačkih studija; aktivnosti poticanja MSP-ova na korištenje inovacija u zelenim i digitalnim tehnologijama u vlastitom poslovanju.

Očekivani doprinos

Ulaganje doprinosi poboljšanju inovacijskog okruženja i povećanju aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u poslovnom sektoru kroz provedbu istraživačko razvojnih projekata poslovnog sektora u kontekstu Zelene tranzicije, aktivnosti vezane za transfer znanja; realizaciju istraživačkih studija, uvođenje inovacija u poslovanje MSP-ova i stvaranju novih radnih mjesta u zelenim i digitalnim ekonomijama.

Planiranja su ulaganja u dogradnju Centra za istraživanje naprednih materijala (Metris+) kao i njegovo opremanje odnosno jačanje kapaciteta kao odgovor na značajnu potrebu poduzetnika za takvim aktivnostima odnosno pomanjkanje istih u širem području. Predviđa se da će oko 20 MSP-ova na području županije će na taj način moći koristiti usluge centra za svojih inovacija i poboljšanja proizvodnih procesa odnosno jačanja konkurentnosti.

Operacija 4

Ulaganje u unaprjeđenje kružnog gospodarstva putem aktivnosti izgradnje i opremanja reciklažnih dvorišta, uključujući i aktivnosti vezane uz priključenje na komunalnu, telekomunikacijsku i električnu infrastrukturu i osiguranje pristupne ceste te uz provođenje ciljanih informativno-obrazovnih aktivnosti.

Očekivani doprinos

Ulaganjima u kružno gospodarstvo Istre (sprečavanjem stvaranja otpada, smanjenjem otpada, učinkovitošću resursa, ponovnom uporabom, popravkom i recikliranjem) smanjit će se pritisak na okoliš i emisije štetnih plinova, povećati sigurnost nabavke sirovina, ojačati konkurentnost i gospodarski rast, što će pridonijeti preobrazbi lokalne/regionalne ekonomije u resursno učinkovito i energetski neovisno gospodarstvo, te će se postići pozitivan neto učinak na stvaranje novih radnih mjesta, pod uvjetom da radnici steknu vještine potrebne za zelenu tranziciju.

U okviru operacije predviđaju se ulaganja u uspostavu 4 reciklažna dvorišta sa pratećim edukativnim i

promotivnim aktivnostima. Očekivani rezultati operacije će između ostalog biti 4.000 tona prerađenog otpada godišnjeg.

Ova će ulaganja otvoriti nova radna mjesta ne samo unutar struktura povezanih s kružnim gospodarstvom, već i u industrijskim strukturama i lancima vrijednosti u sektoru recikliranja i popravaka, što će, kao rezultat povećanja recikliranja i ponovne uporabe recikliranih sirovina, dovesti do rasta proizvodnje i veće potreba za radnom snagom, što pozitivno utječe na zapošljivost lokalnog stanovništva pogođenog tranzicijom.

Operacija 5

Povećanje atraktivnosti destinacije i razvoj turističkih i srodnih proizvoda putem aktivnosti očuvanja, revitalizacije, promocije i razvoja kulturnih i srodnih proizvoda te usluga temeljenih na napuštenoj rudarskoj i industrijskoj baštini.

Očekivani doprinos

Aktivnosti doprinose očuvanju, revitalizaciji, promociji i razvoju kulturnih i srodnih proizvoda te usluga temeljenih na napuštenoj rudarskoj i industrijskoj baštini, uz stvaranje pozitivnih učinaka na lokalno gospodarstvo, posebice stvaranjem novih radnih mjesta i potencijalom za zapošljavanje i samozapošljavanje radnika pogođenih tranzicijom. U okviru operacije predviđaju se ulaganja u rudarsku baštinu na 2 lokacije koje će po stavljanju u funkciju godišnje posjetiti oko 100.000 posjetitelja čime će značajno doprinijeti stvaranju dodane vrijednosti u sektorima koji nisu pogođeni procesom tranzicije odnosno doprinijeti će diversifikaciji gospodarstva.

Operacija će doprinijeti i stvaranju sekundarnih radnih mjesta kroz ugostiteljstvo, turizam, proizvodnju i prodaju suvenira i sl. Područje Labinštine proživjelo više faza dekarbonizacije i deindustrializacije, te posljedično i negativne gospodarske i socio-ekonomske posljedice kriza. Navedenom se Operacijom se premošćuje potencijalna gospodarska kriza i gubitak radnih mjesta radnika koji će biti najviše pogođeni prelaskom na čistu industriju.

Ulaganjima će se iskoristiti ogroman potencijal razvoja brownfield lokacija na području nekadašnjih rudnika na području Labinštine (veliki potencijal u turizmu i rekreaciji), uz očuvanje rudarske baštine i identiteta.

Predložena ulaganja u rudarsku baštinu na području Labina i Raše ne podliježu načelu „onečišćivač plaća“ jer se rudarske aktivnosti već desetljećima ne odvijaju, a ekonomski operateri koji su se bavili rudarstvom više ne postoje. Odlukom Vlade RH vlasništvo nad predmetnim nekretninama je preneseno na prijavitelje predloženih projekata rudarskebaštine.

Operacija 6

Povećanje atraktivnosti destinacije i razvoj turističkih i srodnih proizvoda putem aktivnosti očuvanja, revitalizacije, promocije i razvoja kulturnih i srodnih proizvoda te usluga temeljenih na kulturnoj baštini (uključujući ulaganja u kaštele i starogradske jezgre)

Očekivani doprinos

U okviru operacije predviđaju se ulaganja u revitalizaciju, promociju i razvoju kulturnih proizvoda i usluga na 3 lokacije kulturne baštine koje će po stavljanju u funkciju godišnje posjetiti oko 70.000 posjetitelja čime će značajno doprinijeti stvaranju dodane vrijednosti odnosno diversifikaciji gospodarstva. Pored navedenog operacija doprinosi stvaranju novih, zelenih radnih mjesta te jačanju fiskalnih kapaciteta uključenih JLS.

Aktivnosti doprinose očuvanju, revitalizaciji, promociji i razvoju kulturnih i srodnih proizvoda te usluga temeljenih na kulturnoj baštini s ciljem stvaranja novih radnih mjesta te održive i pametne diversifikacije lokalnog gospodarstva, uskog vezanog za gospodarsku aktivnost sektora zahvaćenog tranzicijom.

Predloženim ulaganjima neposredno se utječe i na zapošljivost šire lokalne zajednice, budući da će se u sklopu revitaliziranih objekata kulturne baštine osigurati zastupljenost lokalnih proizvoda/proizvođača (OPG-ova, tradicijskih obrta, kulturnih i turističkih sadržaja).

Operacija 7

Provedba programa usmjerenih prema budućim kompetencijama putem prekvalifikacija i obrazovanja odraslih (poput zaposlenih osoba, socijalno ugroženih osoba, osoba u nepovoljnom položaju) s naglaskom na tehnološke smjerove i zanimanja koja prate razvojne smjernice lokalnog gospodarstva.

Očekivani doprinos

Planirano je da se putem operacije uspostave i provedu 3 programa za prekvalifikaciju čime bi se obuhvatilo 50 polaznika u 30 MSP-ima. Polaznici će steći vještine za pametnu specijalizaciju, za industrijsku tranziciju i poduzetništvo poput tehničkih vještina (dizajn, rad, preispitivanje i održavanje strojeva ili tehnoloških struktura, IT profesionalne vještine), Upravljačke vještine, poduzetničke vještine, zelene vještine (specifične vještine za modificiranje proizvoda, usluga ili operacija uslijed prilagodbi na klimatske promjene, zaštite okoliša, kružnog gospodarstva, učinkovitosti resursa i zahtjeva ili propisa) te ostale vještine. Prekvalifikacije i obrazovanje će pridonijeti olakšavanju zapošljavanja u novim sektorima i sektorima u tranziciji, te otvaranju novih radnih mjesta u zelenom i digitalnom gospodarstvu.

Operacija 8

Provedba programa usmjerenih prema budućim kompetencijama putem izgradnje i opremanja odgojno-obrazovnih institucija s ciljem unaprjeđenja obrazovnih programa usmjerenih na kompetencije učenika.

Očekivani doprinos

Predviđa se da će rezultat operacije biti rekonstruirana, opremljena i osposobljena srednjoškolska ustanova koja će provoditi programe odnosno kompetencije budućnosti što uključuje jačanje kapaciteta zaposlenika kroz edukaciju minimalno 15 profesora, opremanje stručnih praktikuma na području zelenih vještina osobito u segmentu elektroenergetike, modernizirane minimalno 2 učionice, značajno povećanje energetske učinkovitosti i korištenje OIE, jačanje suradnje s gospodarskim sektorom, osnivanje edukacijskog centra za područje Labinštine, modernizacija 2 kurikuluma koja će biti prilagođena gospodarstvu i procesu tranzicije i dr. Navedeno će značajno doprinijeti stvaranju i jačanju zelenih vještina kojima će se odgovoriti na socio- ekonomske izazove koje će se desiti radi tranzicije na gospodarstva bez štetnih emisija.

Operacija 10

Doprinos smanjenju udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem programa ulaganja u proizvodne inovacije MSP-ova koje za cilj imaju poboljšati efikasnost proizvodnih i poslovnih procesa na inovativan način, a sve u kontekstu prelaska na emisijski neutralno gospodarstvo

Očekivani doprinos

Program ulaganja u proizvodne inovacije MSP-ova ima za cilj poboljšati efikasnost proizvodnih i poslovnih procesa na inovativan način a sve u kontekstu prelaska na emisijski neutralno gospodarstvo. Rezultati provedenih aktivnosti biti će smanjivanje proizvodnje energije po jedinici proizvoda te smanjivanje emisije CO2 i sporadično zaštita okoliša odnosno zdravlja ljudi. Ulaganje će biti usmjerena prema pametnoj specijalizaciji, široj upotrebi OIE, energetske učinkovitosti, digitalizaciji, promociji zelenih tehnologija i dr. Ulaganja doprinose zapošljavanju tehničkih zanimanja, diversifikaciji

gospodarstva te prijenosu inovativnih tehnologija.

- popis operacija kojima se pruža potpora i obrazloženje da one doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu i vode prema znatnom smanjenju emisija stakleničkih plinova...

Detaljne informacije o operaciji 9 IŽ i ulaganju u tehnologiju hvatanja i skladištenja ugljika (Holcim) dostupne su u Prilogu 2 TPPT-a.

Operacija 9

Mobilizirati ETS sektor za smanjenje udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem izravnih ulaganja koja doprinose smanjivanju cjelokupnih emisija CO₂, u skladu sa klimatskim ciljevima Europskog zelenog plana o ugljičnoj neutralnosti. Sukladno provedenim analizama FPT prihvatljivih tehnologija te usklađenosti sa doprinosom smanjenju emisija stakleničkih plinova značajno ispod referentnih vrijednosti postrojenja, ulagati će se u Holcim d.o.o., odnosno u tehnologiju hvatanja i skladištenja ugljika.

Očekivani doprinos

Predmetna ulaganja direktno doprinose smanjivanju cjelokupnih emisija CO₂, te ublažavanju utjecaja industrijskog sektora na okoliš i zdravlje ljudi. Provedbom bi se intenzitet emisija smanjio s 0,83 tCO₂/t klinkera u 2023.g (pri emitiranju 340.000 tCO₂ na proizvodnju 610.653 t cementa) na 0 t CO₂/t klinkera u 2027.g. Očekivano smanjenje emisija stakleničkih plinova je značajno ispod referentnih vrijednosti za cement (sivi cementni klinker) 0,693 za razdoblje od 2021. do 2025. Ulaganja doprinose zapošljavanju tehničkih zanimanja, diversifikaciji gospodarstva te prijenosu inovativnih tehnologija.

- sinergije i komplementarnosti

- Vidjeti poglavlje 2.4 SMŽ obzirom da su komplementarnosti i sinergije strukturirane da daju prikaz na razini obje županije

- sektori i tematska područja za koja se predviđa potpora u okviru ostalih stupova

Potpota iz drugih stupova mehanizma za pravednu tranziciju će se potencijalno razmotriti u kasnijoj fazi. Također, tijekom provedbe TSI projekta za potporu za provedbu pravedne tranzicije u Hrvatskoj postoji mogućnost da se utvrdi potreba za dodatnim izvorima financiranja.

Područje: Sisačko-moslavačka županija

2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (c)

Više informacija o procjeni gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo Unije do 2050. u SMŽ uključeno je u Prilogu I TPPT-a.

Povijesno je jedna od primarnih industrijskih regija u RH, a trenutno jedna od najmanje razvijenih. Iz

perspektive klimatske tranzicije u županiji najznačajniji je proizvodni sektor koji pridonosi najvećem udjelu emisija GHG i zapošljava 24% regionalne radne snage[1].

Najveći doprinos županijskim emisijama GHG[2] imaju industrijska postrojenja navedena u poglavlju 1.2. Uzimajući u obzir lokacije ETS postrojenja, povijesno industrijsko zagađenje kao i utjecaj nedavnog potresa (prosinac 2020.) koji je dodatno pogoršao ionako loš ekonomski i socijalni razvoj regije, presudno je da se socijalni, ekonomski i teritorijalni utjecaji tranzicije u županiji rješavaju kao cjelina.

Navedeni gospodarski subjekti ukupno zapošljavaju preko 2.350[3] osoba u Sisačko-moslavačkoj županiji. Velika većina zaposlenih ima boravište u mjestu gdje se nalazi subjekt. Promatrajući izravno i neizravno zapošljavanje koje pružaju subjekti, sigurno kako ta postrojenja imaju velik utjecaj na ponudu radnih mjesta u lokalnoj zajednici, ali i županiji kao cjelini.[4] Zatvaranje subjekta ili restrukturiranje radne snage ili mreže dobavljača, će predstavljati značajan negativan utjecaj na Sisačko-moslavačku županiju.

Petrokemija je najveći potrošač prirodnog plina u regiji te planira povećati proizvodnju zelenog amonijaka i dodatno smanjiti emisije CO₂, u cilju čega planira niz projekata (projekt ENERGAN, za iskorištavanje otpadne topline izgaranih plinova, projekti na postojećem pogonu Amonijak, frekvencijskog pretvarača elektromotornih pogona u postojećim pogonima Voda 1 i Voda 2 te rekultivacija projekta DUKI 2 instalacija terciarnog katalitičkog sustava za smanjenje emisija N₂O). Provedbom ovih projekata do 2027. očekuje se ukupno godišnje smanjenje emisija CO₂ od oko 217.352 tCO₂eq. Planirana je prijava financiranje navedenih projekata iz Modernizacijskog fonda te putem Fonda za pravednu tranziciju realizacija projekta modernizacije postrojenja Amonijak - smanjivanje emisija CO₂, povećanje energetske učinkovitosti i održivosti zaposlenosti.

INA i Petrokemija planiraju zajednički projekt ulaganja u uvođenje čiste energetske tehnologije i infrastrukture po pristupačnoj cijeni i smanjenje emisije GHG. Cilj projekta je izgradnja sustava za hvatanje, skladištenje i korištenje ugljika proizvedenog u tvornici gnojiva u Kutini. Planirano je ostvarenje smanjenja emisija CO₂ od 190.000 t CO₂/godišnje. Navedeni projekt je uvršten u ulaganja NPOO-a. INA ima sistemsku ulogu u hrvatskom energetsom sustavu obzirom da ga opskrbljuje gorivom i ostalim kemijskim proizvodima. INA Rafinerija Sisak konstantno smanjuje broj zaposlenih. U 2015. bilo je 800 zaposlenih, 2022. otpušteno je još stotinjak radnika, te nakon toga u sisačkom pogonu ostaje između 200 i 250 radnika.

Jedan od ciljeva ETS subjekata je restrukturiranje poslovanja, povećanje kapaciteta i proizvodnje, te izrađuju investicijske planove usklađene s novim klimatskim ciljevima kao način smanjenja emisija stakleničkih plinova, povećanje energetske učinkovitosti i smanjenje ugljičnog otiska. Postrojenja su u različitim fazama razvoja, te neki već predviđaju prijelaz na OIE i predstavljaju zrele investicijske projekte (INA, Petrokemija), dok drugi imaju manje razvijene investicijske planove. Većina postrojenja nalazi se u blizini stambenih područja, te su također morala riješiti pitanje kvalitete zraka (npr. emisije NO_x).

Prema prvim neslužbenim rezultatima Popisa stanovništva 2021. uočeno je smanjenje broja stanovnika u SMŽ za 18,49%, a daljnjim nestajanjem radnih mjesta može se očekivati daljnje opadanje broja stanovnika. Prema podacima HZZ u 2021. upisano je 100 novih nezaposlenih osoba iz proizvodnje rafiniranih naftnih proizvoda, 105 iz drvo-prerađivačke industrije te stotinjak iz raznih uslužnih djelatnosti. Od 2015. do 2021. iz županije je iselilo 21.367 stanovnika i postoji velika potreba da se taj trend preokrene. Zbog nedavnih potresa i iseljavanja stanovništva, ali i nepostojanja sveučilišta (uglavnom mladog i mladih obitelji), potrebna su ulaganja vezana za prekvalifikaciju/ponovno osposobljavanje i pružanje lakšeg pristupa pomoći pri traženju posla. Potrebno je ulaganje u poduzetništvo i razvoj novih

grana gospodarstva kako bi se ublažio negativni učinak uzrokovan gašenjem industrije, te motiviralo poduzetnike na stvaranje novih i očuvanje i modernizaciju postojećih proizvodnih kapaciteta koji će proizvoditi elektroničke i druge proizvode visokog stupnja finalizacije i veće dodatne vrijednosti, na održiv i ekološki prihvatljiv način.

Posljedice smanjenja broja stanovnika održava se i na obrazovni sustav u kojem je uočen trend opadanja broja upisanih učenika u osnovne i srednje škole u SMŽ što posljedično dovodi do smanjenja udjele radno sposobnog i obrazovnog stanovništva.

Proces tranzicije prema niskougličnom gospodarstvu SMŽ omogućit će znatne promjene u strukturi gospodarstva županije, kao i u traženim zanimanjima te će biti nužna prekvalifikacija pogođenih radnika u održiva zanimanja za kojima postoji potražnja na tržištu. Zaposlenici sektora pogođenih zelenom tranzicijom često su jedini zaposleni u svojim obiteljima što često znači i osiguravanje egzistencije cijele obitelji.

Postoji mnogo velikih industrija i objekata koji propadaju tijekom godina, te je utvrđena potreba za prekvalifikacijom radnika. Nedostatak izbora i kvalitete programa (koji nisu primjereni tržišnim potrebama regije jer većina neformalnih programa nudi niskokvalificirane programe, a formalnom obrazovanju nedostaju visokokvalificirani programi koji su traženi u regionalnoj industriji), kako srednjih škola tako i sveučilišta, tjera studente na studij u druge gradove (npr. u obližnji Zagreb). Slijedom toga IKT industrija vrlo je atraktivna za perspektivu diversifikacije, posebno u smislu privlačenja poduzetništva i mladih ljudi u županiju. Povezanost visokog obrazovanja i privatnog sektora prisutna je u smislu studenata koji pronalaze posao u svome području (Metalurški fakultet), ali veza između lokalnih istraživačkih institucija i privatnog sektora ne postoji, jer mnoga poduzeća provode studije s institucijama iz Zagreba. Mlađa je populacija fleksibilnija i spremnija na promjene, ali isto tako spremna napustiti regiju u potrazi za poslom ako je prisutan nedostatak mogućnosti zaposlenja. Poslovna podrška za nova poduzeća također se pruža putem inkubatora u regiji, dobri primjeri uključuju Pisak i Novska *gaming* inkubator PISMO - jedinstveni inkubator u Hrvatskoj koji nadahnjuje mlade poduzetnike i programere da ostanu u svojoj regiji. Očekuje se da će predviđena ulaganja osposobiti 8.578 osoba, prekvalificirati 750 osoba, te stvoriti oko 450 novih radnih mjesta.

Nadalje, projekt Majstorske škole osigurava sinergiju s fondom ESF+ iz kojeg se podupire razvoj novih sustava i usluga u područjima zapošljavanja i osposobljavanja te socijalne uključenosti, koji su namijenjeni stanovništvu u cjelini i širim ciljnim skupinama u odnosu na skupine pogođene tranzicijom. Percepciju strukovnih zanimanja treba se promijeniti, jer postoji velika potražnja unutar regije, a nezaposlenost je velika.

U obje županije FPT će podržati MSP-ove s velikim energetske otiskom u sektorima koji nisu obuhvaćeni ETS-om, s ciljanim aktivnosti za korištenje OIE, ali i aktivnostima koje se odnose na uštedu energije i energetske učinkovitost u proizvodnim procesima.

[1] https://www.smz.hr/images/stories/gospodarstvo/2018/zrs_smz_2018.pdf

[2] U Sisačko-moslavačkoj županiji, na temelju njihove razine verificiranih godišnjih emisija iz 2019. g., postoji 5 gospodarskih subjekata koji su uključeni u EU ETS sustav.

[3] Podaci iz 2019., prema ekonomskim operatorima

[4] U Sisačko-moslavačkoj je u 2019. bilo prijavljeno 2.162 poduzeća (ne uključujući samozaposlene osobe, obrtnike itd.).

2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. radi postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.

Uzimajući u obzir u prošlom poglavlju (2.1.) navedene procjene gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije, ali i razvojne scenarije koji su u skladu s Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom Republike Hrvatske za razdoblje 2021.-2030., načelima pravedne tranzicije i raspravama s regionalnim koordinatorima, identificirani su strateški ciljevi tranzicije za **Sisačko-moslavačku županiju** te povezane razvojne potrebe. Temeljem razvojnih potreba i strateških ciljeva, u poglavlju 2.4. Vrste predviđenih operacija opisane su operacije i njihov očekivani doprinos ublažavanju učinka tranzicije.

Strateški cilj 1: „Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva“ ima za cilj mobilizirati ETS sektor kako bi se smanjio udio regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnim nacionalnim emisijama, sukladno razvojnim potrebama povezanim s energetske tranzicijom koje uključuju:

- smanjivanje emisije CO₂, povećanje energetske učinkovitosti i održivosti zaposlenosti

I sukladno razvojnim potrebama povezanim s tranzicijom okoliša koje uključuju:

- Povećanje kvalitete zraka i prelazak na obnovljive izvore energije što je više moguće.

Razvojne potrebe povezane s tranzicijom gospodarstva uključuju:

- Poboljšati diversifikaciju lokalne ekonomije
- Izgradnja kampusa gaming industrije u svrhu razvoja IKT industrije kao generatora mogućnosti zapošljavanja
- Infrastruktura i opremanje za razvoj novih poduzetničkih inkubatora na području Sisačko-moslavačke županije, koji doprinose razvoju digitalizacije, digitalnih inovacija i digitalnoj povezanosti, smanjenju emisija stakleničkih plinova i prekvalificiranju radne snage s ciljem povećanja zapošljivosti.

Temeljem potreba utvrđen je Strateški cilj 2: „Raznoliko i otporno regionalno gospodarstvo“ koji za cilj ima modernizaciju gospodarstva županije povećanjem mogućnosti zapošljavanja radne snage, te razvoj IRI i start-up ekosustava (uključujući formalno obrazovanje, start-upove, veća poduzeća, zajedničku opremu, zajedničke uredske prostore, povećani kapacitet inkubatora, itd.)

Razvojne potrebe povezane s tranzicijom ljudskog kapitala i socijalne infrastrukture uključuju:

- Poboljšanje obrazovnog sustava širenjem ponude programa formalnog i neformalnog obrazovanja i poboljšanjem postojećih kurikuluma kako bi zadovoljili potrebe lokalnih poslodavaca, kao i programa cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET)
- Infrastrukturalna ulaganja i opremanje tehnologijom obrazovnih institucija u svrhu usvajanja znanja i vještina majstorske razine u skladu s promjenama na tržištu rada
- Stvaranje radnih mjesta s visokom dodanom vrijednosti tijekom procesa pravedne tranzicije kako bi se zadržalo mlado, obrazovano radno sposobno stanovništvo
- Povećanje mogućnosti zapošljavanja u regiji (npr. razvitak određene industrije) kako bi se

smanjilo iseljavanje iz regije

Temeljem potreba utvrđen je strateški cilj 3: „Osnaženi i kvalificirani ljudski resursi“ koji za cilj ima ulaganje u programe osmišljene za poticanje bliže suradnje između obrazovanja i industrije, poboljšavanje poduzetničkih vještina i načina razmišljanja, cjeloživotno učenje, rješavanje problema odljeva mozгова povećanjem atraktivnosti regije za mladu populaciju, te promoviranje unaprijeđene potrage za poslom i pristup doškoloivanju ili promjeni struke.

Strateški cilj 4: Kvalitetan život i revitaliziran okoliš više je horizontalnog karaktera, te je povezan je s više prethodno navedenih potreba i adresiran kroz više operacija.

2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (e)

TPPT je usklađen sa sljedećim nacionalnim strateškim dokumentima:

- Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030., strateški cilj 8. "Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost" (NN, br. 25/20),
- Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (NN, br. 25/20),
- Strategijom niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (NN, br. 63/21),
- Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (C1.2: Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo).
- Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2030. (u procesu ažuriranja)

Ambiciozniji klimatski i energetska ciljevi proizlaze i iz zakonskih prijedloga paketa "Spremni za 55". RH je izradila scenarij o klimatskoj neutralnosti do 2050.g. temeljem kojeg će biti ažurirane strategije i NEKP.

Jedan od bitnih ciljeva hrvatske energetske politike je povećanje udjela obnovljivih izvora energije u potrošnji energije. Integrirani NEKP definira indikativne nacionalne ciljeve za udjele obnovljivih izvora energije do 2030. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u procesu ažuriranja nacionalnog NEKP-a s novim ciljem za konačnu bruto potrošnju energije iz OIE koja će biti iznad 39%.

Strategija razvoja SMŽ završena je zadnjim danom 2021.. Za iduće razdoblje Županija trenutno dovršava svoj **Plan razvoja do 2027. godine** sukladno smjeru razvoja i strateškim ciljevima NRS 2030. (npr. održivo gospodarstvo i društvo), Strategije pametne specijalizacije i Programu socijalne i gospodarske revitalizacije potpomognutih područja Sisačko-moslavačke županije pogođenih potresom koji je izradio MRRFEU. Spomenuti dokumenti naglašavaju snažnu potrebu za povećanjem produktivnosti i zaposlenosti, zaustavljanjem depopulacije stanovništva županije i poboljšanjem strukturnih karakteristika županijskog stanovništva.

Strateški cilj TPPT-a za SMŽ SC 1: Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva usklađen je s NEKP-om - 2.1 Dimenzija: Dekarbonizacija; 2.1.1 Emisije i uklanjanje stakleničkih plinova, NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, Županijskom razvojnom strategijom - prioritetom 4. Razvoj novih i obnovljivih izvora energije i

učinkovito upravljanje energijom, S3 strategijom - Tematskim prioritetnim područjem: Pametna i čista energija, SC 2: Jačanje digitalizacije i zelena tranzicija poduzeća, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - ulaganja u razvoj tehnologije i infrastrukture za pristupačnu čistu energiju i smanjenje emisije stakleničkih plinova

Strateški cilj SC 2: Raznoliko i otporno regionalno gospodarstvo usklađen je s NEKP-om - strateškim ciljem 2: Razvoj energetske infrastrukture, Županijskom razvojnom strategijom - ciljem 1: Gospodarski rast i zaposlenost, prioritetom 2. Razvoj obrta, poduzetništva i poduzetničke infrastrukture, S3 strategijom - Tematskim prioritetnim područjem: Pametna i čista energija, SC 3: Povećanje tržišnog dosega inovativnih proizvoda, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika, ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija, produktivna ulaganja u mala i srednja poduzeća, uključujući novoosnovana poduzeća (start-upove), što dovodi do gospodarske diverzifikacije i rekonverzije i ulaganja u jačanje kružne ekonomije.

Strateški cilj SC 3: Osnaženi i kvalificirani ljudski resursi usklađen je s NEKP-om - 2.5 Dimenzija: Istraživanje, inovacije i konkurentnost, NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 2: Obrazovani i zaposleni ljudi, Županijskom razvojnom strategijom - prioritetom 6. Razvoj obrazovne infrastrukture temeljene na visokoj tehnologiji, razvoju ljudskih resursa i aktivnog tržišta rada, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika, ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija.

Strateški cilj SC 4: Kvalitetan život i revitaliziran okoliš usklađen je s NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima, te Županijskom razvojnom strategijom - razvojnim prioritetom 10 Unaprijeđenje socijalne uključenosti.

2.4. Vrste predviđenih operacija

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točke od (g) do (k) i članak 11. stavak 5.

- vrsta predviđenih operacija i njihov očekivani doprinos ublažavanju učinka tranzicije

Više pojedinosti o vrstama predviđenih operacija uključeno je u Prilogu I TPPT-a.

Operacija 1

Provedba programa usmjerenih na razvoj vještina i mogućnosti zapošljavanja u regiji kroz ulaganje u izgradnju i opremanje Majstorske škole, izradu i standardizaciju programa koji se provodi u majstorskoj školi, provođenje edukacija za poduzetništvo, mentoriranje novih obrta i jačanje kapaciteta obrtnika kroz cjeloživotno obrazovanje.

Očekivani doprinos:

Ulaganje usmjereno na unaprjeđenje kvalitetnog i poticajnog poslovnog okruženja u Republici Hrvatskoj posebice usmjerenog na unaprjeđenje konkurentnosti usvajanjem više razine znanja nužne za povećanje kvalitete proizvoda i usluga, zatim osiguranom cjeloživotnom učenju i savladavanju novih tehnologija, uključivo i nužnim digitalnim vještinama, a kroz osnivanje i uspostavu „Majstorske škole“. Operacija doprinosi socijalno-ekonomskom razvoju Hrvatske stvaranjem jednakih mogućnosti u cijeloj zemlji, što dovodi do povećanja konkurentnosti i mobilizacije vlastitih potencijala za razvoj, poštujući načela održivog razvoja i načelo supsidijarnosti. Očekivani polaznici Majstorske škole su nezaposleni SSO obrtničke struke iz SMŽ, susjednih županija i RH, kao i zaposleni koji žele prekvalifikaciju u neko

(drugo) obrtničko zanimanje, te se očekuje da će do 2029. biti 8.578 osoba uključenih i osposobljenih u programima škole.

Operacija 2

Potpore za radnike koji se prekvalificiraju, a koji su izgubili zaposlenje na području SMŽ, a zbog promjena u strukturi gospodarstva županije, uključujući i davanje potpora za samozapošljavanje kao nastavak potpore za prekvalifikaciju.

Očekivani doprinos

Operacija doprinosi socijalno-ekonomskom razvoju Hrvatske stvaranjem jednakih mogućnosti u cijeloj zemlji, što dovodi do povećanja konkurentnosti SMŽ i mobilizacije vlastitih potencijala za razvoj, poštujući načela održivog razvoja i načelo supsidijarnosti. Operacija omogućava sustavni pristup podržan ulaganjima u odgovarajuće skupove vještina kako bi se uspješno potaknuo rast, smanjila nejednakost i stvorila nova radna mjesta. Ulaganje u vještine može značajno povećati zapošljivost pojedinaca i mobilnost radne snage. Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih objekata za usluge zapošljavanja je 200, dok je ciljna vrijednost do 2029. 750 osoba.

Operacija 3:

Razvoj IKT industrije kao pokretača zapošljavanja s visokom dodanom vrijednosti i povećanje mogućnosti zapošljavanja radne snage koja je uslijed tranzicije izgubila radno mjesto, kroz ulaganje u pokretanje kampusa gaming industrije u gradu Novskoj, uz pružanje podrške MSP-ovima i start-upovima u gaming industriji, ali i ostalim sektorima (drva industrija, metalurška industrija, turizam, poljoprivreda, obrazovanje itd.) uključujući i pružanje inovativnih digitalnih usluga. Tehnologije koje će se koristiti u svrhu digitalne transformacije MSP-ova su Game-development (gamification) with Virtual reality and Augmented reality, Blockchain technologies and Internet of Things (IoT).

Očekivani doprinos

Uspostavljanjem i izgradnjom kampusa za gaming će se ublažiti posljedice tranzicije na klimatsku neutralnost modernizacijom gospodarstva Sisačko-moslavačke županije te povećati mogućnosti zapošljavanja radne snage koja je uslijed tranzicije koja je pogodila industriju SMŽ uskraćena za veliki broj radnih mjesta, te je za zapošljavanje istih potrebno razvijanje nove grane gospodarstva kako bi se pokrili nedostaci uzrokovani gašenjem industrije koja je bila veliki zagađivač okoliša. Operacija izravno doprinosi razvoju digitalizacije, digitalnih inovacija i digitalnoj povezanosti, smanjenju emisija stakleničkih plinova i prekvalificiranju radne snage s ciljem povećanja zapošljivosti.

Jedan od ciljeva je i motiviranje poduzetnika za stvaranje novih i očuvanje i modernizaciju postojećih proizvodnih kapaciteta koji će proizvoditi elektroničke i druge proizvode visokog stupnja finalizacije, veće dodatne vrijednosti na održiv i ekološki prihvatljiv način. Očekivani broj korisnika po navedenih 20 usluga je 200 po godini, što iznosi od 2022. do 2029. 1600 korisnika. Projektom se planira zaposliti 85 ljudi direktno te više od 200 ljudi indirektno.

Operacija 4

Poticanje konkurentnosti i prepoznatljivosti obrtnika i poduzetnika s područja županije kroz uspostavu infrastrukture (uključujući i opremanje) za razvojnovih poduzetničkih inkubatora na području cijele Sisačko-moslavačke županije.

Očekivani doprinos

Cilj je pojačati diversifikaciju gospodarstva, ulagati u inovacije, stvarati produktivne i konkurentne MSP-ove. Na 25000 m² u Sisku te 1150 m² u Glini planirani broj inkubacijskih jedinica Sisak je 15, Glina 10 što znači 25 korisnika u tri godine (jer toliko traje period inkubacije) plus jednaki toliki broj u iduće 3 godine, čime dolazimo do ukupnog broja od 50 inkubiranih poduzeća. Ciljna skupina u ovoj operaciji će

biti pretežno radna snaga koja je ostala bez posla nakon zatvaranja velikih poduzeća. Operacija će pozitivno utjecati na broj zaposlenih na području županije, jačanje ruralnih sredina, te poticanje konkurentnosti i prepoznatljivosti obrtnika i poduzetnika s područja županije.

- popis operacija kojima se pruža potpora i obrazloženje da one doprinose tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu i vode prema znatnom smanjenju emisija stakleničkih plinova koje su znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti koje su utvrđene za dodjelu besplatnih emisijskih jedinica u okviru Direktive 2003/87/EZ te pod uvjetom da su te operacije potrebne za očuvanje znatnog broja radnih mjesta

Detaljne informacije o operaciji 5 SMŽ i ulaganjima u tehnologiju rekonstrukcije sustava za uklanjanje CO₂; sintetskog kompresora i srodnih parnih turbina; zračnog kompresora i zamjena parne turbine elektromotorom; sintetičke petlje; zamjena parnih turbina sa sustavima s niskim udjelom CO₂ s elektromotorom (Petrokemija) dostupne su u Prilogu 2 TPPT-a.

Operacija 5

Mobilizirati ETS sektor za smanjenje udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem izravnih ulaganja koja doprinose smanjivanju cjelokupnih emisija CO₂, u skladu sa klimatskim ciljevima Europskog zelenog plana o ugljičnoj neutralnosti. Sukladno provedenim analizama FPT prihvatljivih tehnologija te usklađenosti sa doprinosom smanjenju emisija stakleničkih plinova značajno ispod referentnih vrijednosti postrojenja, ulagati će se u Petrokemiju d.d., odnosno u tehnologiju rekonstrukcije sustava za uklanjanje CO₂; sintetskog kompresora i srodnih parnih turbina; zračnog kompresora i zamjena parne turbine elektromotorom; sintetičke petlje; zamjena parnih turbina sa sustavima s niskim udjelom CO₂ s elektromotorom.

Očekivani doprinos

Društveni učinak prijelaza na klimatsku neutralnost prvenstveno je vezan za zapošljavanje, a gospodarski učinak je povezan s usklađivanjem gospodarskog razvoja i konkurentnosti s prijeko potrebnim smanjenjem emisije stakleničkih plinova. Demografski učinak povezan je sa sprječavanjem iseljavanja mladih kroz omogućavanje boljih životnih uvjeta, te u konačnici najvažniji okolišni učinak koji je usko vezan uz sprječavanje onečišćavanja zraka, tla i vode. Realizacija navedenog cjelokupnog projekta postrojenja Amonijak Petrokemije d.d. rezultira smanjenjem emisija na 1,621 t CO₂/t NH₃ (prvi projekt) do početka 2026. g. te značajnim smanjenjem emisija na 1,213 t CO₂/t NH₃ (drugi projekt – sinergija s NPOO) do početka 2027. g. što je značajno ispod referentnih vrijednosti od 1,570 t CO₂/t NH₃ sukladno zahtjevu Uredbe 2021/1056.

- sinergije i komplementarnosti predviđenih operacija s drugim relevantnim programima Unije u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” (podupiranje postupka tranzicije), drugim financijskim instrumentima (Fond za modernizaciju trgovanja emisijama Unije) kako bi se odgovorilo na utvrđene razvojne potrebe:

Strateški cilj 1: Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva

- ETS postrojenja bit će u mogućnosti prijaviti se za Modernizacijski i Inovacijski fond za ulaganje u nadogradnju postojećih ili uvođenje novih tehnologija.
- Projekt biorafinerije bit će podržan kroz NPOO (projekt br. C1.2. R1-I4 u Hrvatskom planu oporavka i otpornosti) i uključivat će ulaganja u postrojenje i povezani lanac opskrbe biomasom.
- Projekt CCS, zajednički projekt INA d.d. i Petrokemije d.d., nositelj INA d.d., sufinanciranje iz NPOO
- Kroz VFO 2021.-2027. (Cilj Zelenija Europa) očekuje se kako će operacije poput zelenog i

održivog prijevoza, poboljšanja energetske učinkovitosti u proizvodnom sektoru i u zgradama također značajno pridonijeti procesu dekarbonizacije i smanjenju emisija stakleničkih plinova.

- Ulaganja u promicanje energetske učinkovitosti (EE) planirana su u okviru PKK iz EFRR-a kroz potpore za provedbu programa energetske i sveobuhvatne obnove u zgradarstvu i gospodarstvu. Istovremeno, u okviru ITP-a, iz EFRR-a će se ulaganja usmjeriti u energetske obnovu javnih i višestambenih zgrada u gradovima te javnih zgrada na otocima, dok će se iz FPT-a dio ulaganja usmjeriti na EE u županijama u tranziciji. Program Ribarstva i akvakulture predviđa poticati veću EE kroz ulaganja u ribarska plovila, uzgajališta u akvakulturi i prerađivačke kapacitete, poticati razvoj i korištenje energije iz OIE, te promovirati smanjenje emisija u ribarstvu i akvakulturi.

Strateški cilj 2: Otporno i raznoliko regionalno gospodarstvo

- Sinergije uglavnom s VFO-om 2021.-2027. (Cilj Pametnije Europe) koji dalje podupire hrvatski ekosustav IRI-a (npr. razvoj IRI infrastrukture ili podupiranje projekata suradnje IRI-a putem klastera ili slično) i daljnji razvoj pametnih energetskih mreža.
- Diversifikacija gospodarstva mogla bi se dodatno potaknuti ulaganjem putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) ili Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA), usmjerenih na održivu proizvodnju hrane ili slično.

Strateški cilj 3: Osnaženi i kvalificirani ljudski resursi

- Najočitije su sinergije s VFO-om 2021.-2027. povezane s ulaganjima putem Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) (Cilj Socijalne Europe) koji će biti usmjeren na poboljšanje kvalitete i relevantnosti formalnog i neformalnog obrazovnog sustava i povećanje mogućnosti zapošljavanja, posebno za mlade.
- U pogledu jačanja vještina, potpora u okviru PKK, iz EFRR-a usmjerena je na jačanje vještina i kompetencija za pametnu specijalizaciju kao i posebnih stručnih vještina poduzetnika dok je potpora u okviru ITP-a, iz EFRR-a usmjerena na programe za razvoj pametnih vještina. Istovremeno, podrška FPT-a usmjerena je na HKO prekvalifikaciju i uključivanje pogođenih radnika i osoba u potrazi za poslom, unaprjeđenje konkurentnosti usvajanjem više razine znanja nužne za povećanje kvalitete proizvoda i usluga, osiguravanju cjeloživotnog učenja i savladavanju novih tehnologija, uključivo i zelenih i digitalnih vještina u tranzicijskim županijama. S druge strane, kroz ESF+, kako bi se vještine uskladile s potrebama tržišta rada u području strukovnih zanimanja, ulagat će se u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju, uspostavljanje IRU building blocks, nadogradnju formalnog obrazovanja za strukovna zanimanja i razvoj novog modela za stjecanje statusa majstora, u skladu s HKO-om, kao i poticanje otvaranja novih radnih mjesta i obrta. Dodatno, kroz ESF+ će se provoditi modernizacija sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kroz reformske intervencije koje obuhvaćaju optimizaciju, racionalizaciju i prilagodbu strukovnih programa razvojnim potrebama gospodarstva. U domeni obrazovanja odraslih, komplementarno programima prekvalifikacije i obrazovanja odraslih kroz FPT, iz ESF+ će se sredstva usmjeriti u unaprjeđenje Sustava osiguranja kvalitete obrazovanja odraslih.
- Projekt Majstorske škole osigurava sinergiju s fondom ESF+ radi razvoja zelenih vještina i zelenih radnih mjesta te generalno radi podizanja vještina potrebnih za tržište rada u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom.

Strateški cilj 4: Kvalitetan život i revitaliziran okoliš

- Sinergije će se stvoriti s VFO-om 2021.-2027. (Cilj Zelenija Europa) gdje će biti moguća ulaganja u održiva rješenja javnog prijevoza. Uz to, kroz daljnji cilj Socijalne Europe financirat će se šira ulaganja u jednake mogućnosti ranjivih skupina (koja nisu izravno povezana procesom pravedne tranzicije).

- sektori i tematska područja za koja se predviđa potpora u okviru ostalih stupova

Potpura iz drugih stupova mehanizma za pravednu tranziciju će se potencijalno razmotriti u kasnijoj fazi. Također, tijekom provedbe TSI projekta za potporu za provedbu pravedne tranzicije u Hrvatskoj postoji mogućnost da se utvrdi potreba za dodatnim izvorima financiranja.

3. Mehanizmi upravljanja

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (f)

Priprema TPPT-a:

MRRFEU kao koordinacijsko tijelo za programiranje svih programa EU-a facilitira pripremu TPPT-a, a u proces su direktno uključeni regionalni koordinatori Istarske i Sisačko-moslavačke županije, te članovi ad hoc radne skupine za pravednu tranziciju (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo poljoprivrede). Obzirom da se Fond za pravednu tranziciju programira kroz Integrirani teritorijalni program 2021.-2027. koji će uključivati TPPT, o tijeku pripreme TPPT-a također su izvještavani i članovi radne skupine za integrirani teritorijalni razvoj, koja uključuje dionike s nacionalne, regionalne i lokalne razine, te predstavnike gospodarskih i socijalnih partnera, akademske i znanstvene zajednice te civilnog društva. RS Integrirani teritorijalni razvoj ima 1 nositelja, 61 člana i 91 zamjenu člana.

Provedba i praćenje TPPT-a:

- MRRFEU djeluje kao koordinacijsko tijelo za programiranje svih programa EU-a i upravljačko tijelo za program -a koji će uključivati TPPT, , nadziranje provedbe, planiranje i provedbu evaluacije TPPT-a, revidiranje i prilagođavanje TPPT po potrebi.
- Tijela državne uprave (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo poljoprivrede), te regionalni koordinatori Istarske i Sisačko-moslavačke županije - sudjeluju u jedinstvenom Odboru za praćenje programa PKK i ITP, koji uključuje TPPT.
- Sva navedena ministarstva sudjeluju u Radnoj skupini na visokoj razini za FPT osiguravajući dosljednost, koherentnost i sinergiju FPT-a s drugim nacionalnim i EU programima izvan nadležnosti koordinacijskog tijela.

Evaluacija (vrednovanje) TPPT-a:

- Plan vrednovanja TPPT-a bit će uključen u plan vrednovanja odgovarajućeg programa u koji je TPPT integriran.
- S obzirom na relativno kratak vremenski okvir ulaganja FPT-a, srednjoročno vrednovanje trebala bi provesti 2024./2025. godine, kada bi se mogli istražiti pokazatelji rezultata i učinka.
- *Ex-post* vrednovanje provedbe TPPT-a na kraju razdoblja provedbe svakako bi bilo korisno za izvlačenje naučenih lekcija koje bi se mogle koristiti u budućnosti, posebno ukazujući na izazove u postizanju očekivanih rezultata i učinke i načine njihovog prevladavanja.
- Iako je odgovornost za provedbu vrednovanja na nacionalnoj razini, kako bi se osiguralo da vrednovanje uvaži širi nacionalni kontekst i viziju pravedne tranzicije, preporuča se da pojedine županije također izvrše vrednovanje svojih operacija pravedne tranzicije u okviru vrednovanja svojih županijskih razvojnih planova, tijekom planiranih srednjoročnih i *ex-post* vrednovanja.

Vežano za mehanizam koordinacije u okviru FPT-a, Upravljačko tijelo će surađivati s nadležnim ministarstvima (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava,

obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo poljoprivrede), regionalnim koordinatorima SMŽ i IŽ, te ostalim relevantnim dionicima u provedbi i praćenju TPPT-a, dok će se pozivi, uzimajući u obzir preporuke koje će proizaći iz TSI projekta vezano za način provedbe FPT-a, planirati i provoditi isključivo u nadležnosti Upravljačkog tijela.

Opća javnost informirana je o elementima koji su predstavljali okosnicu izrade TPPT-a putem namjenskog jedinstvenog web portala (www.strukturfondovi.hr/), a informacije o navedenom će se nastaviti osiguravati i u toku provedbe TPPT-a u okviru ITP.

4. Pokazatelji ostvarenja ili rezultata za pojedine programe

Upućivanje: članak 12. stavak 1. Uredbe o FPT-u

Obrazloženje nužnosti posebnih pokazatelja ostvarenja ili rezultata za pojedine programe na temelju predviđenih vrsta operacija

--

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točke od (g) do (k) i članak 11. stavak 5.

DOKUMENTI

Naslov dokumenta	Vrsta dokumenta	Datum dokumenta	Lokalna referentna oznaka	Referentna oznaka Komisije	Datoteke	Datum slanja	Pošiljatelj
ENC Assesment Aneksi	Dopunske informacije	2022.07.08		Ares(2022)5006780	ENC Assessment Aneksi ITP	2022.07.08	Novak, Iva
SPUO dokumentacija	Dopunske informacije	2022.07.08		Ares(2022)5006780	SPUO dokumentacija	2022.07.08	Novak, Iva
DNSH	Dopunske informacije	2022.07.08		Ares(2022)5006780	DNSH	2022.07.08	Novak, Iva
Metodologija pokazatelja	Dopunske informacije	2022.07.08		Ares(2022)5006780	Metodologija pokazatelja ITP 21-27	2022.07.08	Novak, Iva
Financijske tablice	Dopunske informacije	2022.07.08		Ares(2022)5006780	Auxiliary Table Financial Consistency Table	2022.07.08	Novak, Iva
ITP Post2020 tablica	Dopunske informacije	2022.07.08		Ares(2022)5006780	ITP Post2020 Tablica	2022.07.08	Novak, Iva
Prilog 1. TJTP-a	Dopunske informacije	2022.07.08		Ares(2022)5006780	Prilog 1. TPPT-a	2022.07.08	Novak, Iva
Prilog 2. TJTP-a	Dopunske informacije	2022.07.08		Ares(2022)5006780	Prilog 2. TPPT-a	2022.07.08	Novak, Iva
Programme snapshot 2021HR16FFPR002 1.0	Snimka podataka prije slanja	2022.07.08		Ares(2022)5006780	Programme_snapshot_2021HR16FFPR002_1.0_hr_en.pdf Programme_snapshot_2021HR16FFPR002_1.0_hr.pdf Programme_snapshot_2021HR16FFPR002_1.0_en.pdf	2022.07.08	Novak, Iva
Prilog 1 TPPT-a - Poglavlje 2. i 2.4. Operacije	Dopunske informacije o teritorijalnom planu za pravednu tranziciju	2022.07.08		Ares(2022)5006780	Prilog 1 TPPT-a	2022.07.08	Novak, Iva
Prilog 2 TPPT-a - ETS postrojenja - Holcim i Petrokemija	Dopunske informacije o teritorijalnom planu za pravednu tranziciju	2022.07.08		Ares(2022)5006780	Prilog 2 TPPT-a	2022.07.08	Novak, Iva